

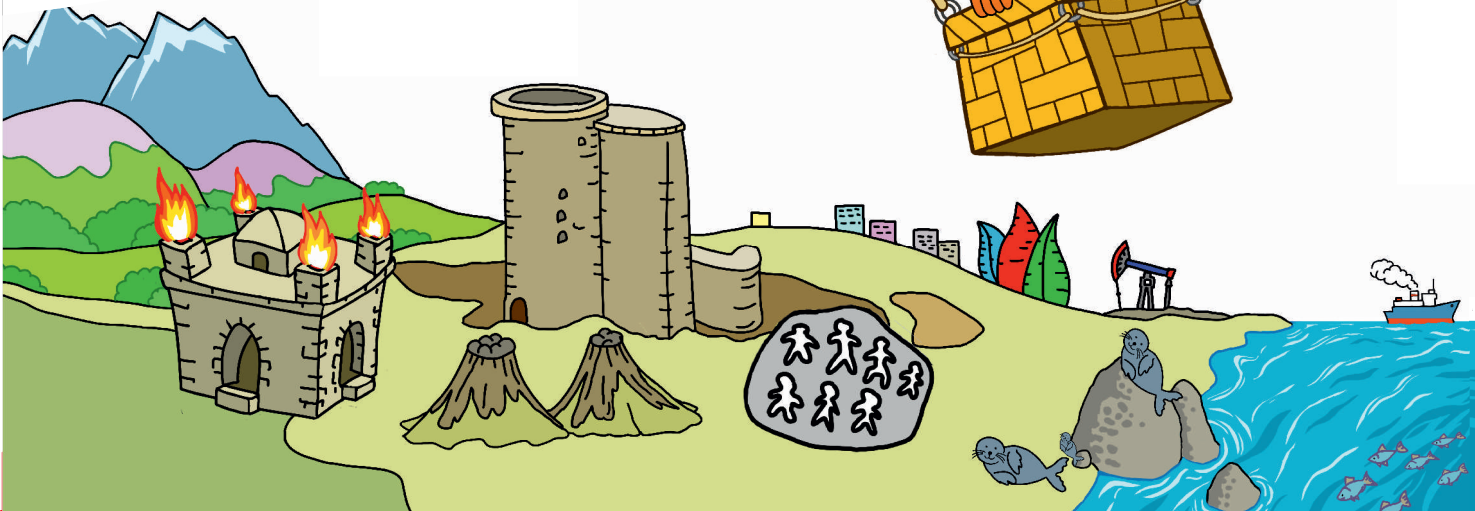
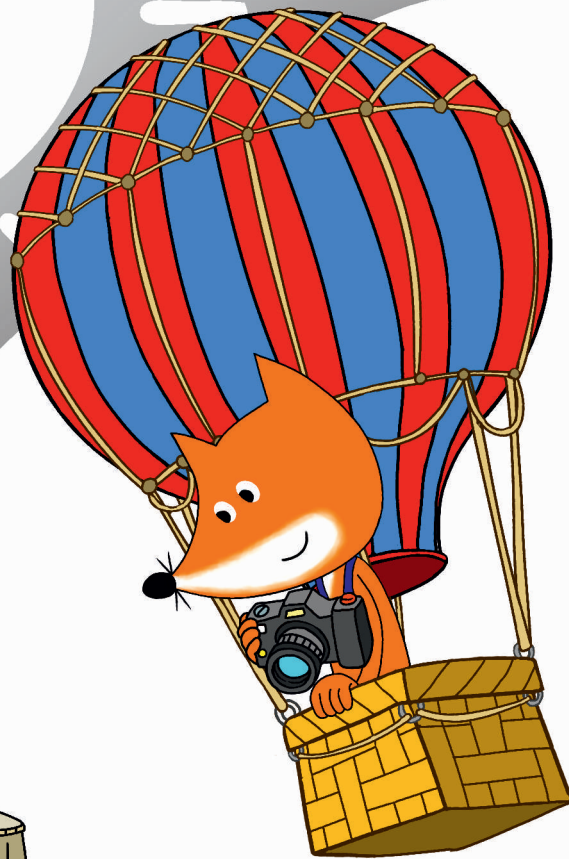
2019-130

MEKTƏBƏ
HAZIRLAŞIRIQ

METODİK VƏSAİT

3-cü kitab üzrə

II hissə

LALƏZAR CƏFƏROVA
KAMRAN SALAYEV
ÜLKƏR NURULLAYEVA
ŞƏHLA QULİYEVA

Məktəbə
HAZIRLAŞIRIQ

METODİK VƏSAİT

3- cü kitab üzrə

Tədris Resursları
Mərkəzi

Nəşrlə bağlı irad və təklifləri
artitrm2017@gmail.com
və derslik@edu.gov.az
elektron ünvanlarına
göndərə bilərsiniz.

MÜNDƏRİCAT

1. Giriş	3
MƏŞĞƏLƏLƏR ÜZRƏ TÖVSIYƏLƏR (III KİTAB)	4
Mövzu 17. Vətən	4
Mövzu 18. Paytaxt	11
Mövzu 19. Adətlər.....	18
Mövzu 20. Bayramlar	25
Mövzu 21. Peşələr	32
Mövzu 22. Nəqliyyat	39
Mövzu 23. Yol hərəkəti	45
Mövzu 24. İdman növləri	53

GİRİŞ

Birinci kitabda qeyd edildiyi kimi hər bir aylıq mövzu 4 alt mövzunu əhatə edir. Aşağıdakı cədvəldə növbəti həftələrdə hər məşğələdə keçirilən mövzular təqdim olunur.

Məşğələ- lərin növləri	Ətraf aləmlə təməşşə (<i>təməşşə</i>)	Savad təliminə hazırlıq və nitq inkişafı (<i>yazaq və oxuyaq</i>)	Bədii təfəkkürün inkişafı (<i>dinlə və danış</i>)	Məntiqi və riyazi təfəkkürün inkişafı (<i>sayaq</i>)	Təsviri fəaliyyət (<i>yaradaq</i>)	Musiqi	Fiziki mədəniyyət
Mövzular							
III KİTAB							
17. Vətən	Azərbay- can	Gg,Ğğ səsi və hərfi	Doğma bağ	Böyük-küçük, uzun-qısa, hündür-əlçək.	Bayrağımız	Vətən	Azərbaycan bayrağı
18. Paytaxt	Vətənimiz in paytaxtı	P p səsi və hərfi	Paytaxtda qonaq	Geniş-dar, qalın-nazik, ağır-yüngül	Qız qalasının rənglənməsi	Şəhərimiz	Mənim vətənim, mənim şəhərim, mənim evim
19. Adətlər	Adət-ənə- nələrimiz	Kk səsi və hərfi	Adətlərimiz	Dairə, üçbucaq, dördbucaq	Araqçın, buta düzəltmək	Əziz bayram	Əkil-bəkil quş idi.
20. Bayram- lar	Bayram- lar	Rr səsi və hərfi	Bayram hədiyyəsi	Kvadrat, üstündə, altında	Açıqcanın düzəldil-məsi	Anamı incitmə	Qış əyləncələri
21. Peşələr	Peşələr	Qq səsi və hərfi	Yaşar sənət seçir	İçində- xaricində, arxasında- önündə	Aşpaz və həkim papağı düzəldək	Mən kiməm?	Xilasedicilər
22. Nəqliy- yat	Nəqliyyat növləri	H h səsi və hərfi	İki gönbul	Sağ-sol	Yol çəkək, kağızdan qayıq düzəldək.	Qatar	Təyyarələr
23. Yol hərəkəti	Yol hərəkəti qaydaları	X x səsi və hərfi	Yol hərəkəti qaydaları	Formasına və rənginə görə əşyaları müəy - yənləşdirmək	İşıqforun və yol nişanının düzəldilməsi	Yol	Yol hərəkəti qaydaları
24. İdman növləri	İdman növləri	Vv səsi və hərfi	Kirpi və dovşan	Rəqəmlərə uyğun sayda dairənin rənglənməsi	Olimpiya halqalarının və idman köynəyinin düzəldilməsi	İdman	Idmani sevirik biz.
IV KİTAB							
25.							
26.							
27.							
28.							
29.							
30.							

MƏŞĞƏLƏLƏR ÜZRƏ TÖVSIYƏLƏR (III KİTAB)

17-ci həftə VƏTƏN	
Məşğələ 1. ƏTRAF ALƏMLƏ TANİŞLİQ	
Mövzu: VƏTƏNİM AZƏRBAYCAN!	
Məqsəd:	• Vətəni haqqında danışır. • Dövlət rəmzlərini sadalayır. • Vətən haqqında məlumat əsasında suallara cavab verir.
İş üsulları:	Əqli hücum, müzakirə, suallar.
İş forması:	Kollektiv və fərdi iş.
Resurslar:	Azərbaycanın xəritəsi, dövlət rəmzləri təsvir olunmuş tablo, himnin audiod yazısı, akvarel boya

Məşğələnin gedişi

Motivasiya

M: — Uşaqlar, kitabın yuxarısındakı şəkillərə baxaq. Tülkü nə edir? (*Uşaqların cavabları*) Bəli, tülkü binokl ilə ətrafa baxır. Tülkü baxdığı yerlərdə nə təsvir olunub? Sizcə bura haradır? Nədən bildiniz? (*Uşaqların cavabları*)

Dərketmə

I. M: “Uşaqlar, bu gün biz sizinlə vətənimizi səyahətə çıxacağıq. Hazırsınızmı?” (*Uşaqların cavabları*)

Müəllim uşaqların diqqətini ölkəmizin təbiətini əks etdirən illüstrasiyalar təsvir olunmuş Azərbaycanın xəritəsinə cəlb edir: “Biz sizinlə gözəl təbiəti olan ölkədə yaşayırıq. Bizim yaşadığımız ölkə necə adlanır? (*Uşaqların cavabları*) İndi kitabınızda təsvir olunmuş xəritəyə baxın. Təsvirdə nə görürsünüz? (*Uşaqların cavabları*) Bəli, dağlar, tarixi abidələr, heyvanlar, meyvələr təsvir olunub. Bəli, burada bizim ölkəmizimiz-Azərbaycan təsvir olunub. Azərbaycan bizim vətənimizdir. Azərbaycanda yaşayanlar isə azərbaycanlılar adlanır. Vətən — insanın anadan olduğu, dədə-babaların, qohum-əqrəbalarının yaşadığı, soykökü ilə bağlı olduğu ölkədir. Vətən sadəcə müəyyən sərhədləri olan coğrafi bir məkan deyildir. Vətən xüsusi sevgi və hörmətə layiq müqəddəs torpaqdır. Hər kəsə öz vətəni əzizdir. Biz vətənin suyunu içir, çörəyini yeyir, havasını uduruq. Evimiz, kəndimiz, obamız bu torpaqlardadır. Dünyanın harasında yaşamasından asılı olmayaraq hər birimiz Vətənimizi sevməliyik. Dədə babalarımızın qoruyub, saxlayıb bizə miras qoyduğu bu müqəddəs torpağa sahib çıxıb, onu sevib qorumalıyıq! Vətənimiz gözəl, yeraltı yerüstü sərvətlərlə zəngin təbiətə malikdir. Vətənimizdə çoxlu tarixi abidələr var. Qız qalası, Nizaminin məqbərəsi, şirvanşahlar sarayı bu tarixi abidələrdəndir. Qobustan qayalıqlarında olan rəsmlər ölkəmizin qədimliyindən xəbər verir.

Hər bir ölkənin öz bayrağı, gerbi və himni var. Onlar dövlət rəmzləri adlanır. Azərbaycan Respublikasının dövlət bayrağı üç zolaqdan ibarətdir. Yuxarı zolaq mavi, orta zolaq qırmızı, aşağı zolaq yaşıl rəngdədir. Mavi rəng - Azərbaycan xalqının türk mənşəli olmasını, qırmızı rəng - müasirliyi, yaşıl rəng - islam sivilizasiyasına mənsubluğu ifadə edir. Qırmızı zolağın ortasında bayrağın hər iki üzündə ağ rəngli aypara ilə səkkizguşəli ulduz təsvir edilmişdir. Azərbaycan Respublikasının Dövlət gerbi Azərbaycan dövlətinin müstəqilliyi rəmzidir. Dövlət gerbi palıd budaqlarından və sünbüllərdən ibarət qövsün üzərində yerləşən qalxan təsvirindən ibarətdir. Qalxanın üstündə Azərbaycan Respublikasının Dövlət bayrağının rəngləri fonunda səkkizguşəli ulduz, ulduzun mərkəzində alov təsviri vardır. Alov ölkəmizin odlar yurdu olmasını bildirir. Himnin musiqisi Ü. Hacıbəyovun, sözləri isə Ə. Cavadındır”.

M: “Birinci tapşırığa nəzər yetirək. Siz dediniz ki, şəkildə tarixi abidələr, meyvələr, heyvanlar təsvir olunub. Bəli, burada bölgələrə xas təbiət təsvir olunub. Deyə bilərsiniz, qız qalası hansı şəhərdə yerləşir? (*Uşaqların cavabları*) Bəs, Nizaminin məqbərəsi hansı şəhərdədir? (Gəncədə) Nar bayramı hansı şəhərdə keçirilir? (Göyçayda) Bəli, Göyçay narı, Bakı nefti, Balakən qoz-fındığı, Lənkəran sitrus bitkiləri, Tovuz, Şəmkir üzümü ilə məşhurdur. Bəs, Azərbaycan hansı dənizin sahilində yerləşir? (Xəzər dənizinin) (*Uşaqların cavabları*)

II. Müəllim uşaqlara suallarla müraciət edir:

- Azərbaycanın hansı məşhur yerlərini tanıyırsan?
- Səncə Azərbaycanın ən maraqlı yeri haradır?
- Sən özün yaşadığın yer haqqında nə danışa bilərsən? (*Uşaqların cavabları*)

—İdman dəqiqəsi—

Tətbiqetmə

III. M: “Şəkildə bayraq təsvir olunmuşdur. Bayrağın rənglərini sadalayın. Nümunəyə əsasən bayrağı rəngləyin. Aşağıda hansı rəng olacaq? Bəs yuxarıda hansı rəng olmalıdır? (*Uşaqların cavabları*) İndi isə işə başlayın.

IV. M: “Şəkildə gerb təsvir olunub. Ona diqqətlə baxıb, hissələrinin yerini müəyyən edin. Verilən şəkilləri gerbin uyğun hissələri ilə birləşdirin.

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

Məşğələ 2. BƏDİİ TƏFƏKKÜRÜN İNKİŞAFI

Mövzu: DOĞMA BAĞ

Standart: 2.2.2; 2.2.1.

İnteqrasiya: 3.1.9.

Məqsəd:

- Bədii nümunə əsasında danışır.
- Dinlədiyi fikirləri anladığını nümayiş etdirir.
- Bədii nümunənin məzmununa münasibət bildirir.

İş üsulları:

Müzakirə, nəqlətmə, suallar.

İş forması:

Kollektiv və fərdi iş.

Resurslar:

Hekayənin mətni, şəkillər.

Məşğələnin gedişi

Motivasiya

M: “Uşaqlar, şəkillərə diqqətlə baxın. Şəkildə nə təsvir olunub? Onları adlandırın. Sizcə, burada nədən söhbət gedir?” (*Uşaqların cavabları*)

Dərketmə

I. M: “Mən indi sizə “Doğma bağ” hekayəsini söyləyəcəyəm. Şəkillərə baxa-baxa hekayəni dinləyin. Hər şəkil mətnin bir hissəsini təsvir edir. Mən deyəndə dinlədiyiniz hissəyə uyğun şəkli tapıb altındakı dairəni rəngləyin”.

1

“Gözəl bir yaz səhəri idi. Gültəkin anası ilə yaxınlıqdakı bağa getmişdi. Onlar skamyada əyləşib ətrafa tamaşa edirdilər. Günəş parıldaıyır, aləmə nur saçırdı. Rəngbərəng kəpənəklər havada uçuşur, güldən-çiçəyə qonurdular”.

M: Dinlədiyiniz hissəni əks etdirən şəkli qeyd edin”. Müəllim oxumağa davam edir.

2

“Gül-çiçəyin ətri hər tərəfə yayılmışdı. Gültəkin güllərə yaxınlaşdı. Onlara doğru əyilib dərinə nəfəs aldı. Öz-özünə dedi:

--- Ah, bu gülün nə gözəl ətri var?

Gültəkin gülü bir neçə dəfə iylədi. Ləçəklərini sıgallayıb pıçıldadı:

--- Yaxşısı budur mən bu gülü dərim, evə aparım. Otağımda yazı masasının üstünə qoyaram. Tez-tez iyləyəm”.

M: “Uşaqlar, mənim indi oxuduğum hissəni müəyyənləşdirib işarə edin”.

Müəllim oxumağa davam edir.

3

“Gültəkin əlini uzadıb gülün saplağını qoparmaq istəyirdi ki, gül dilə gəldi:

--- Gözəl qız, əl saxla. Məni dərmə. Bu çəmənlilik mənim evimdir. Köküm bu torpaqdan nəfəs alır. Bura mənim üçün ən doğma yerdir. Burada mənim doğmalarım yaşayır. Məni onlardan ayırma.

Gültəkin təkidlə dedi:

--- Mən səni ən gözəl güldənə qoyaram. İstəyirəm masamın üstündə olasan, səni tez-tez iyləyim”.

M: “Uşaqlar, sizcə çiçək Gültəkinə niyə yalvarırdı? İndi isə dinlədiyiniz hissəyə uyğun şəkli tapıb, işarə edin”. Müəllim oxumağa davam edir.

4

“Gül Gültəkinə dedi:

--- Gözəl qız, gəl inad etmə. Mən orada üç günə quruyaram. Rəngim solar, ləçəklərim tökülər. Nə gözəlliym, nə ətrim qalar. Burada isə, doğmalarımın arasında yayın sonuna qədər yaşayaram. Sən hər gün bura gələ bilərsən. Mənə tamaşa edər, ətrimi hiss edərsən”.

M: “Uşaqlar, dinlədiyiniz hissəyə uyğun şəkli tapıb işarə edin”.

—İdman dəqiqəsi—

Müəllim oxumağa davam edir.

5

“Gültəkin çiçəyi diqqətlə dinlədi. Onun sözlərini anlamağa çalışdı. Çevrilib skamyada əyləşən anasına baxdı. Öz evini, doğmalarını düşünərək dedi:

--- Əlbəttə, dünyada ən gözəl yer insanın doğmalarının yanındır, öz evidir, vətənidir”.

6

O gündən sonra Gültəkin tez-tez həmin bağa gəlirdi. Gözü sevimli çiçəyini axtarırdı. Onu yerində görüb sevinirdi. Oxşayıb əzizləyir, qoxulayırdı. Həmin bağın bağbanı ilə də tanış olmuşdu. Bağbanın köməyliyi ilə güllərə su verir, onlara qulluq edirdi.

II. Müəllim suallarla uşaqlara müraciət edir:

– Gültəkin niyə çiçəyi dərmək istədi? Çiçək niyə bağda qalmaq istədi? Sən çiçəyi dərərdinmi? (yardımcı sual: “*Hər bir çiçək qoparsa, nə olar (Uşaqların cavabları)*”)

Tətbiqetmə mərhələsi

III. M: “Şəkillərdə nə təsvir olunub? Hər şəklin ətrafında yazılmış açar sözü yadınızda saxlayın və verilmiş suala ətraflı cavab verin”.

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

Məşğələ 3-4. SAVAD TƏLİMİNƏ HAZIRLIQ VƏ NİTQ İNKİŞAFI		17-ci həftə VƏTƏN
Mövzu: Gg, Ğğ SƏSİ VƏ HƏRFİ		Standart: 2.2.4.
		İnteqrasiya: 1.1.4.
Məqsəd:	- Gg, Ğğ səsini və hərfini fərqləndirir. - G və Ğ səsinin işləndiyi sözlər söyləyir. - Xətt üzrə Gg və Ğğ hərfini yazır.	
İş üsulları:	Əqli hücum, suallar, müzakirə.	
İş forması:	Kollektiv və fərdi iş.	
Resurslar:	Şəkillər, karandaşlar, marker, lövhə, G və Ğ hərfi.	

1-ci məşğələ

Motivasiya

M: “Səhifənin yuxarisindəki şəklə baxaq. Şəkildə nə təsvir olunub? Tülkü nə edir? “Gəmi” sözü hansı səsle başlayır? (Uşaqların cavabları)”.

Dərketmə

M: “Uşaqlar, sizə T. Mütəllibovun «Günəş» şeirini söyləyəcəyəm. Qulaq asın!

Günəş, mehrəban günəş, Yolumuzda yan günəş! Borcludur torpaq sənə,

Gül sənə, yarpaq sənə. Günəş, qırmızı günəş, Göylərin qızı günəş.

- Uşaqlar, günəş sözü hansı səs ilə başlanır? (Uşaqların cavabları) Gəlin, bu səsi birlikdə tələffüz edək. (Uşaqlar tələffüz edirlər)”.

M: “G hərfindən də digər hərflər kimi sözləri yazanda istifadə olunur. Uşaqlar, sarı çərçivəyə diqqətlə baxaq. Burada böyük və kiçik G hərfləri təsvir olunub Eşitdiyimiz səs adlanır. G-nı yazarkən biz onu görürük. Bu isə hərf adlanır”. (Müəllim bunu başqa nümunələrlə izah edir)

I. M: “Burada G hərfi təsvir olunub. Hərfin kənarında şəkillər təsvir olunub. Sol tərəfdə yuxarıdakı şəkildə nə təsvir olunduğunu söyləyin və bu sözün hansı səsle başladığına diqqət edin. Bəs sağ tərəfdə aşağıdakı şəkildə nə təsvir olunub? (Uşaqların cavabları) (Şəkillərin hər biri üzrə bu qayda ilə iş aparılır.) Sözlərdən hansı G səsi ilə başlayır? (Uşaqların cavabları) Sözün böyük və ya kiçik hərflə yazılması sözün mənasını dəyişmir.”

G hərfinin rənglənməsi.

II. Müəllim lövhədə G hərfini izah edə-edə yazır. 1–2 uşaq da lövhədə tapşırığı yerinə yetirir. Digər uşaqlar öz kitablarında xətt üzrə G hərfini çəkir.

M: “Uşaqlar, G hərfinin ətrafında şəkillər təsvir olunub. Hərfin sol tərəfində hansı şəkillər təsvir olunub? Onları adlandırın. G səsi ilə başlayan şəkilləri G hərfi ilə birləşdirin. Hərfin sağ tərəfində hansı şəkillər təsvir olunduğunu söyləyin. Söz G səsi ilə başlayırsa, həmin şəkli G hərfi ilə birləşdirin.

—İdman dəqiqəsi—

Tətbiqetmə

M: “Uşaqlar, bizim çoxlu hərflərimiz var. Siz onların çoxunu tanıyırsınız. Onların içərisindən G hərfini seçin”. (Müəllimin təklifi ilə kəsmə əlifbanın və ya maqnit hərflərin içərisindən deyilən hərfi seçib götürür və lövhəyə yapışdırırlar).

III. M: “Uşaqlar, kitabın yuxarisində xanalarda hərflər verilib. Sözdəki hərfləri və yerləşdiyi xanaları nümunəyə uyğun rəngləyin. Sonra sözü oxuyun”.

IV. M: G hərfi xətt üzrə verilib. Hərfləri kənara çıxmadan xətt üzrə çəkin”.

V. M: “İndi isə kiçik g hərfi ilə tanış olun. Hərfləri xətt üzrə çəkin. Çəkərkən, oxun istiqamətinə fikir verin”.

VI. M: “Çəkildə xətt üzrə hərflər verilib. Hərfləri xətt üzrə çəkin, sonra isə sözləri oxuyun. Sözlük yanında isə çəkillər verilib. Sözləri uyğun şəkillərlə birləşdirin”.

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

2-ci məşğələ

Motivasiya M: “Səhifənin yuxarisindəki şəklə baxaq. Şəkildə nə təsvir olunub? Tülkü nə edir? Onun yanında hansı quş təsvir olunub? (Uşaqların cavabları)”. Qağayı sözünü tələffüz edirəm. Ğ səsini sözün hansı hissəsində eşidirsiniz? (Uşaqların cavabları) “Ğ hərfindən də digər hərflər kimi sözləri yazanda istifadə olunur. Uşaqlar, sarı qutuya diqqətlə baxaq. Burada böyük və kiçik Ğ (ğ) hərfi təsvir olunub”.

I. M: – Burada böyük Ğ hərfi təsvir olunub. Ğ hərfi hansı hərfə oxşayır? Bəs fərqi nədədir? (Uşaqların

cavabları) Hərfin qarşısında şəkillər təsvir olunub. Hər şəkildə nə təsvir olunduğunu söylə və bu sözün tərkibində “Ğ” səsinin olduğuna diqqət edin. Hərfin yazılışı zamanı oxun istiqamətinə fikir verin. Ğ səsi heç vaxt sözün əvvəlində gəlmir. O, həmişə sözün ortasında və sonunda olur: məsələn, nağara, dağ, bağ, tağ, soğan və s. Gəlin, birlikdə Ğ səsinə bir daha tələffüz edək.

Ğ hərfinin rənglənməsi.

II. M: “Uşaqlar, biz sizinlə keçən məşğələmizdə G(g) hərfini öyrənmişdik. Dediniz ki, Ğ hərfi üstündəki xətlə G hərfindən fərqlənir. Bu tapşırıqda xanalarda böyük və kiçik G hərfi, həm də böyük və kiçik Ğ hərfi verilib. Hərflərin yerləşdiyi xananı nümunəyə uyğun rəngləyin”. Müəllim lövhədə izah edə-edə Ğg hərfini yazır. Sonra bir neçə uşağa tapşırığı yerinə yetirməyi təklif edir.

—İdman dəqiqəsi—

Tətbiqetmə

III. M: “Kənara çıxmadan G və Ğ hərflərini xətt üzrə çəkin. Çəkərkən, oxun istiqamətinə diqqət edin. Şəkin ətrafında təsvir olunmuş şəkilləri bir-bir söyləyin. Sözün tərkibində “G” və ya “Ğ” səsin olduğunu müəyyən edin və həmin şəkli uyğun hərflə birləşdirin”.

Lövhədə hərfin möhkəmləndirilməsi üzrə iş aparılır. Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

17-ci həftə VƏTƏN	
Məşğələ 5-6. RİYAZİ VƏ MƏNTİQİ TƏFƏKKÜRÜN İNKİŞAFI	
Mövzu: KİÇİK - BÖYÜK, UZUN-QISA, HÜNDÜR-ALÇAQ ANLAYIŞLARI	
Standart: 2.3.2.	
İnteqrasiya: 2.2.2; 1.1.4.	
Məqsəd:	• Əşyaları ölçüsünə görə düzgün müəyyən edir. • Ölçüləri adlandırır.
İş üsulları:	Əqli hücum, müzakirə, suallar.
İş forması:	Kollektiv və fərdi iş.
Resurslar:	Şəkillər, 1 böyük və 1 kiçik evcik, böyük və kiçik dovşanlar, böyük və kiçik toplar.

1-ci məşğələ

Motivasiya

M: – Uşaqlar, kitabınızın yuxarısındakı şəklə diqqət yetirin. Orada nə təsvir olunub? (*Uşaqların cavabları*) Bəli, tülkü hər əlində tort tutur. Tortların ölçüsü necədir? (*Uşaqların cavabları*)

Dərketmə

I. M: “Düzür, uşaqlar! Tortun biri böyük, o biri isə kiçikdir. Uşaqlar, Uşaqlar, birinci tapşırığa diqqət edək. Orada çərçivələrdə şəkillər təsvir olunub. Hər çərçivədə təsvir olunmuş şəkilləri adlandırın. Sol tərəfdəki birinci çərçivədə nə təsvir olunub? Şəkillərin ölçüsü necədir? (*Uşaqların cavabları*). Qırmızı çərçivələrdə kiçik olanları, yaşıl çərçivələrdə isə böyük olanları haşiyəyə alın.”

Altı çərçivənin hamısı üzrə bu qayda ilə iş aparılır.

—İdman dəqiqəsi—

Tətbiqetmə

II. M: “İkinci tapşırığa baxaq. Burada nə təsvir olunub? Bəli, it, fil və siçan təsvir olunub. Ən böyük heyvan hansıdır? Bəs ən kiçik heyvan hansıdır? (*Uşaqların cavabları*) Ən kiçik olanı qırmızı, ən böyüyü isə yaşıl karandaşla haşiyəyə alın”

M: “Uşaqlar, baxın, burada iki evcik var. Burada dovşanlar yaşayır. Bu evcik necədir? (böyük) Bəs bu? (kiçik) Bəs bu dovşan necədir? (böyük) O hansı evdə yaşamalıdır? (Böyük evdə) Nə üçün? (*Uşaqların cavabları*)

Kiçik dovşanlar üzrə də bu qayda ilə iş aparılır.

M: “Uşaqlar, böyük və kiçik dovşanlar top ilə oynayırdılar. Amma toplarını itirdilər. Mən onları tapmışam. Sizcə, böyük dovşanlar hansı topla oynayacaqlar? (böyük topla) Bəs kiçik dovşanlar hansı topla oynayacaqlar? (kiçik topla) İndi isə deyin, böyük topla hansı dovşanlar oynayacaq? Bəs kiçik topla hansı dovşanlar oynayacaq? Göstərin”.

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

2-ci məşğələ

Motivasiya

M: “Uşaqlar, şəklə diqqətlə baxın. Şəkildə nə təsvir olunub? (*Uşaqların fikirləri dinlənilir*).

Dərketmə

I. M: “Birinci tapşırıqda iki şarf təsvir olunub. Biri uzun, digəri isə qısadır. Uzun şarfı göstərin. İndi isə qısa şarfı göstərin. Uzun şərfi sarı, qısa şərfi mavi karandaşla rəngləyin”. Tapşırıqları yerinə yetirərkən uşaqların fikirlərini əsaslandırmalarına nail olmaq lazımdır.

II. M: “Şəkildə 3 karandaş təsvir olunub. Ən uzun karandaş hansıdır? O nə rəngdədir? Ən kiçik karandaşı göstərin və rəngini söyləyin. Hər karandaşın yanında dama verilib. Ən uzun karandaşı tapın və həmin damaya

"1" rəqəmini yazın. Ən qısa karandaşın qarşısındakı damaya isə "3" rəqəmini yazın. Bəs böyükdən kiçik, kiçikdən böyük karandaşın qarşısındakı damaya hansı rəqəm yazılmalıdır?".
—İdman dəqiqəsi—

Təbiiqetmə

III. M: "Şəkildə qatarlar təsvir olunub. Hər bir qatarın vaqonlarını sayın. Vaqonların sayına görə uzun və qısa qatarları müəyyən edin. Ən uzun qatarı və ən qısa qatarı tapın və qarşılarında olan damalara vaqonların sayını yazın".

IV. M: "Uşaqlar, böyük-küçük və uzun-qısa dan başqa bir də hündür-alçaq olan əşyalar vardır. Siz hündür olana aid nəyi söyləyə bilərsiniz? Bəs alçaq olana aid nəyi göstərə bilərsiniz? (*Uşaqların cavabları*) Qırmızı çərçivədə alçaq olanı, yaşıl çərçivələrdə isə hündür olanı haşiyəyə alın".

V. M: " Bu tapşırıqda müxtəlif cür binalar təsvir olunub. Ən alçaq və ən hündür binaları tapın və hər binanın alındaki damada mərtəbələrin sayını yazın."

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

17-ci həftə | VƏTƏN

Məşğələ 7-8. TƏSVİRİ FƏALİYYƏT

Mövzu: BAYRAĞIMIZ, AZƏRBAYCANIN XƏRİTƏSİ

Standart: 3.1.1.; 3.1.4.;

İntegrasiya: 1.1.4; 2.2.6.

Məqsəd:	• Yapma bacarıqları nümayiş etdirir. • Rəsm etmə bacarıqları nümayiş etdirir.
İş üsulları:	Əqli hücum, suallar, söz assosiasiyası, müzakirə.
İş forması:	Kollektiv və fərdi iş.
Resurslar:	Şəkillər, plastilin, rəngli boyalar, nümunə xəritə.

1-ci məşğələ

Motivasiya

M: – Uşaqlar, bizim vətənimiz necə adlanır? Biz sizinlə dövlətimizin atributlarını öyrənmişik. Dövlətimizin dövlət atributlarını sadalayın. (*Uşaqların cavabları*)

Dərketmə

I. M: "Uşaqlar, bəli, bayraq, gerb və himn dövlətimizin atributlarıdır. Bayrağımızda neçə rəng var? Bayrağımızda olan rəngləri sadalayın. (*Yerinə yetirilir*) Kitabınızda rəngsiz bayraq təsvir olunub. Siz həmin bayrağı rəngləyəcəksiniz. İndi siz rənglərin yerləşmə yerini müəyyənləşdirəcəksiniz. Ən aşağıdakı zolaqda hansı rəng olmalıdır? Bəs ən üstdəki zolaqda hansı rəng olmalıdır?" (*Uşaqların cavabları*)

Sualları cavablandırdıqdan sonra işə başlayırlar.

—İdman dəqiqəsi—

Təbiiqetmə

II. M: "Uşaqlar, biz sizinlə bir çox hərfləri öyrənmişik. Hansı hərfləri öyrənmişik? (*Uşaqların cavabları*) O hərfləri siz karandaşla yazı bilərsiniz. İndi isə ortasında, sonunda G səsi olan sözlər söyləyin. (*Uşaqların cavabları*) İndi isə **bağ** sözünü plastilindən düzəldin. Bu zaman bayraqda olduğu kimi üç rəngdən istifadə edin".

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

2-ci məşğələ

Motivasiya

M: – Vəsaitin yuxarısındakı şəkli baxın. Tülkü nə edir? O, velosipedə nə üçün minib? (Səyahətə çıxmaq üçün) (*Uşaqların cavabları*) Bəli, tülkü Azərbaycanı gəzmək üçün səyahətə çıxıb. (*Uşaqların cavabları*)

Dərketmə

I. M: "Uşaqlar, birinci tapşırıqda xəritə təsvir olunub. Amma o rənglənməyib. İndi mən sizə izah edəcəyəm və ondan sonra siz nümunə əsasında xəritəni rəngləyəcəksiniz". (*Müəllim bir nümunəni uşaqlara izah edərək rəngləyir və sonra uşaqlara yerinə yetirməyi təklif edir.*) Bitirdikdən sonra hər bir uşaq öz işi əsasında məlumat verir.

—İdman dəqiqəsi—

Təbiiqetmə

II. M: "Vəsaitdə nə təsvir olunub? (gürzə) İndi isə gürzəni çəkin. (*Uşaqlar yerinə yetirirlər*) Uşaqlar, gürzə sözü hansı səsle başlayır? (g səsi ilə) Bəs çəkdiyiniz şəkil hansı hərfe oxşadı? (g hərfinə) G səsi ilə sözlər söyləyin"

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

		17-ci həftə VƏTƏN
Məşğələ 9-10. FİZİKİ MƏDƏNİYYƏT		Standart: 1.1.1.
Mövzu: AZƏRBAYCAN BAYRAĞI		İntegrasiya: 4.1.1.; 4.2.2.
Məqsəd:	• Sərbəst hərəkətlər göstərir. • Hərəkəti fəallıq nümayiş etdirir. • Fəaliyyətini qaydalara əsasən tənzimləyir.	
İş üsulları:	Müzakirə, süjetli-rollu oyunlar.	
İş forması:	Kollektiv, qruplarla və fərdi iş.	
Resurslar:	Uşaqların sayı qədər bayraqlar.	

1 və 2-ci məşğələlər

I. İsinmə hərəkətləri (5 dəq.)

- bir-birinin ardınca adı yerləş və qaçış;
- qollar yuxarıda, biləkləri tərpətməklə, pəncə üstə yerləş;
- qollar yanlarda biləkləri tərpətməklə, daban üstə yerləş;
- əlləri yuxarı qaldıraraq nəfəs almaq və nəfəsi buraxmaq (4–5 dəfə).

II. Ümuminkışafetdirici hərəkətlər (20 dəq.)

1. “Bayraqları yuxarı qaldırmaq”

ç.v. – Ayaqlar bir yerdə, bayraqlarla əllər aşağıda.

1 sayında əldə bayraqları yuxarı qaldırmaq, sağ ayağı bir addım arxaya qoymaq;

2 sayında ç.v.-nə qayıtmaq.

3 sayında əldə bayraqları yuxarı qaldırmaq, sol ayağı bir addım arxaya qoymaq;

4 sayında ç.v.-nə qayıtmaq. (4–5 dəfə).

2. “Bayraqlarla sağa-sola dönək”

ç.v. – Ayaqlar bir yerdə, bayraqlarla əllər aşağıda.

1 sayında əldə bayraqları yanlardan yuxarı qaldırmaq və sağa əyilmək;

2 sayında ç.v.-nə qayıtmaq.

3 sayında əldə bayraqları yanlardan yuxarı qaldırmaq və sola əyilmək;

4 sayında ç.v.-nə qayıtmaq. (4–5 dəfə).

3. “Bayraqları növbə ilə qaldırmaq”

ç.v. – Ayaqlar bir yerdə, bayraqlarla əllər aşağıda.

1 sayında sağ əldə bayraq aşağıda, sol əldə bayraq yuxarı qaldırmaq;

2 sayında ç.v.-nə qayıtmaq.

3 sayında sol əldə bayraq aşağıda, sağ əldə bayraq yuxarı qaldırmaq;

4 sayında ç.v.-nə qayıtmaq. (4–5 dəfə).

4. “Bayraqlar başın arxasında”

ç.v. – Ayaqlar bir yerdə, bayraqlarla əllər sinə qarşısında.

1 sayında irəli əyilərək, qolları irəli uzatmaq;

2 sayında ç.v.-nə qayıtmaq.

3 sayında əllər başın arxasında;

4 sayında ç.v.-nə qayıtmaq. (4–5 dəfə).

5. “Bayraqlar yuxarıda”

ç.v. – Ayaqlar bir yerdə, bayraqlarla əllər aşağıda.

1 sayında sağ əl yuxarıda, sol əl aşağıda;

2 sayında ç.v.-nə qayıtmaq.

3 sayında sol əl yuxarıda, sağ əl aşağıda;

4 sayında ç.v.-nə qayıtmaq. (4–5 dəfə).

Əsas hərəkətlər.

Hərəkətli oyun. “Azərbaycan bayrağı”

Uşaqlar 3 komandaya bölünür və hər komanda bir rənglə (yaşıl, qırmızı və mavi) müəyyən olunur. Rəngli bayraqların sayı eyni və uşaqların sayına uyğun olur. Uşaqlar qarışıq dayanırlar. Müəllimin işarəsi ilə uşaqların hərəsi bir bayraq götürür və bayraqların rənginə əsasən sıraya düzülərək, Azərbaycan bayrağını düzəldirlər. (Oyun 2-3 dəfə təkrar olunur)

III. Sakitləşdirici hərəkətlər (5 dəq.)

“Bayrağımızı yüksəkliyə qaldırmaq”

ç.v.: – ayaqlar aralı, əllər yanlarda.

1. Nəfəs alma – nəfəs alaraq əlləri yuxarı qaldırmaq.

2. Nəfəs vermə – gövdəni irəli əyib, qolları sərbəst sallayaraq yırğalamaq.

3. Nəfəs alma – nəfəs alaraq əlləri yuxarı qaldırmaq.

4. Nəfəs vermə – ç.v.-nə qayıtmaq.

Məşğələ 11-12. MUSIQI		Standart: 3.1.7; 3.1.8.
Mövzu: VƏTƏN		İnteqrasiya: 2.1.1.; 2.2.2.
Məqsəd:	• Musiqinin xarakterini müəyyən edir. • Xorda oxumaq bacarıqları nümayiş etdirir. • Musiqinin xarakterinə uyğun ritmik hərəkətləri yerinə yetirir.	
İş üsulları:	Əqli hücum, müzakirə, suallar.	
İş forması:	Kollektiv və fərdi iş.	
Resurslar:	Kompüter, disk, şəkillər, oyuncaq ayı balası.	
Musiqi materialı:	Marş (M.Əhmədov) Şən Azərbaycan (P. Bülbüloğlu, M.Günər), “Vətən” mahnısı (C.Cahangirov, A.Şaiq), “Azərbaycan” (Azərbaycan xalq rəqsi), “Çiçəklərin rəqsi” (“Şelkunçik” baletindən P.İ.Çaykovski) “Ağ çiçəklər” (S. Rüstəmov/H. Hüseynzadə),	
Alternativ material:	Dinləmə: “Azərbaycanım” (R.Hacıyev/Ə.Əlibəyli), “Təmiz səma altında” (O.Rəcəbov/H.Abbas), Mahnı və rəqs” (C.Cahangirov/M.Seyidzadə), “Qoruyaq körpələri” (T.Bakıxanov/T.Mütəllibov), “May” (Ş.Axundova/M.Seyidzadə) Mahnı: “Gözəl Vətən” (O.Zülfüqarov/T.Əlçin), “Əzizsən Vətən” (O. Zülfüqarov/H. Ziya) “Yaşa Azərbaycan” Aşıq xalq mahnısı, “Hər yerdən Vətən yaxşı” (R.Şəfəq/Şəhriyar), Şənlik mahnısı” (M.Mirzəyev/H.Ziya), “Vətən nəğməsi” (T.Bakıxanov/T.Mütəllibov), “Vətənim” (S.Ələsgərov/H.Ziya), “Kəndimiz” (T. Quliyev/Z.Cabbarzadə), “Dünya bizim evimizdir” (O. Rəcəbov/M.İsmayıl), “Doğma diyar” (O.Quliyev/H.Mehdi)	

1-ci məşğələ

1. **Marş:** Marş. M.Əhmədov.

Uşaqlar bir-birinin ardınca düzülür, marşın sədaları altında qaməti düz saxlamaqla yerlərində addımlayırlar. Yüngül gimnastik hərəkətlər edib, yenidən ritmik yerləşlə yerlərində addımlayıp və dayanırlar.

2. Dinləmə: Vətənimizi tərənnüm edən videoçarx nümayiş olunur və “Şən Azərbaycan” mahnısı səslənir. Əsəri dinlədikdən sonra müəllim uşaqlara suallarla müraciət edir:

-Dinlədiyiniz musiqi nədən bəhs edirdi?

- Mahnının xarakteri necə idi?

-Vətənimizi tərənnüm edən daha hansı musiqi nümunələrini bilirsiniz? (*Uşaqların cavabları*)

3. Mahnı: “Vətən” mahnısı (musiqisi C. Cahangirovun, sözləri A. Şaiqındır) şifahi yolla öyrədilir. Müəllim əvvəl xorda oxu qaydalarını (düzgün nəfəsalma, müəllimin göstərişlərinin yerinə yetirilməsi, dirijorluq jestlərinin mənasını) yada salır. Sonra “Vətən” mahnısı, onun məzmunu haqqında qısa məlumat verir. Müəllimin ifasında və ya hər hansı bir texniki vasitələrdən istifadə etməklə mahnı təqdim olunur. Uşaqlar mahnını dinlədikdən sonra o, hissə-hissə öyrədilir. Tələffüzü çətin olan sözlər və melodiya üzərində iş (interval sıçrayışı) aparılır.

Sonda “Vətən” mahnısının öyrənilmiş hissəsi xorla ifa edilir, məzmunu və xarakteri müzakirə olunur.

4. Musiqili-ritmik hərəkətlər: “Azərbaycan” Azərbaycan xalq rəqsi səsləndirilir. Uşaqlarla musiqinin ritminə uyğun rəqs elementlərinin öyrədilməsi üzrə iş aparılır.

Məşğələ ümumiləşdirilərək yekunlaşdırılır.

Musiqi materialı.**“Vətən”**

Çöllərindir şən,
Hər yeri gülşən.
Sən nə gözəlsən
Ey ana Vətən.
Bağdır, əkindir
Hər bir bucağın.
Qızıl təkildir, hey!
Sənin torpağın.

Böyütdün bizi,
Verdin qol-qanad.
Yoxdur qəm izi,
Şəndir bu həyat.
Qəlbim canımsan,
Ey ana yurdum.
İsti qoynunda, hey!
Mən yuva qurdum.

2-ci məşğələ

Marş: Marş (M.Əhmədov)

Mahnı: “Vətən” mahnısı (C.Cahangirov/A.Şaiq)

Səhnələşdirmə: “Gül” (resurs: gül maskaları, ya da müxtəlif güllərdən düzəldilmiş taclar)

Nö	Musiqi materialı	Fəaliyyət
1,2,3	“Çiçəklərin rəqsi”	Ana və qızı parkda gəzişirlər. Qız gülləri iyləyir, dərmək istəyir. Gül dillənir, yalvarır ki, dərilməsin. Qız razılaşır, çıxır gedir
4,5,6	Ağ çiçəklər”	Qız güllərə qulluq edir, su verir, ətrafını təmizləyir, skamyada oturur dincəlir.

18-ci həftə | PAYTAXT

Məşğələ 1. ƏTRAF ALƏMLƏ TANIŞLIQ		Standart: 2.1.1.; 2.1.5.
Mövzu: VƏTƏNİMİZİN PAYTAXTI		İntegrasiya: 2.2.1; 1.1.4.
Məqsəd:	- Vətənimizin paytaxtı haqqında danışır. - Şəhərimizdə olan tarixi abidələr, görməli yerləri haqqında təsəvvürü olduğunu nümayiş etdirir. - Dinləyib-anladığı fikirləri şərh edir.	
İş üsulları:	Əqli hücum, müzakirə, suallar.	
İş forması:	Kollektiv və fərdi iş.	
Resurslar:	Xəritə, tablo, rəngli karandaşlar.	

Məşğələnin gedişi

Motivasiya

M: – Uşaqlar, vəsaitin yuxarısındakı şəkillərə baxaq. Tülkü nə edir? Sizcə, şəkildə hansı şəhər təsvir edilib? Nədən bildiniz? (*Uşaqların cavabları*)

Dərketmə

I. M: “Uşaqlar, bizim yaşadığımız ölkə necə adlanır? (*Uşaqların cavabları*) Bəs biz sizinlə kimik? Bəli, biz azərbaycanlıyıq. Vətənimiz də Azərbaycan adlanır. Gəlin, xəritəyə baxaq. Vətənimizin çoxlu böyük və kiçik şəhərləri var. Həm də vətənimizin hər tərəfi: dəniz, çaylar, dağlar, düzənləri çox gözəldir.

Uşaqlar, bizim yaşadığımız şəhər (qəsəbə, kənd) necə adlanır? (*Uşaqların cavabları*) Lakin onlardan biri ən böyük və baş şəhərdir. Sizcə, o hansı şəhərdir? (*Uşaqların cavabları*) Bəli, bu Bakı şəhəridir. Bakı şəhəri Azərbaycanın paytaxtıdır. Bakı şəhəri çox gözəldir. O, Xəzər dənizinin sahilində yerləşir. Bakının çox gözəl bulvarı var. Hər gün orada yüzlərlə insan istirahət edir. Bakıda əsas nəqliyyat növlərindən biri metrodur. Metro insanları mənzil başına sürətlə çatdırır. Qız qalası Bakının tarixi abidələrindən biridir. İçəri şəhər isə Bakının qədim hissəsidir. Teleqüllə Bakının ən hündür yerində yerləşir. Şəhərimizdə sizin ən çox nə xoşunuza gəlir? Siz gəzintiyə gedərkən nə görürsünüz? və s. ”.

M: “Birinci tapşırıqə nəzər yetirək. Şəkildə nə təsvir olunub? Sizin kitabınızda verilən şəkildən istifadə edərək, Bakı haqqında danışın”.

II. M: Müəllim uşaqlara suallarla müraciət edir:

– Bakıda hansı abidələri tanıyırsınız? – Şəhərdə harada dincəlmək olar? – Hansı nəqliyyat vasitələrini tanıyırsınız? (*Uşaqların cavabları*)

—İdman dəqiqəsi—

Təbiiqetmə

III. M: “Bu tapşırıqda iki cür tikili təqdim olunur. Tikililəri rəngləyin və onların fərqiini söyləyin”.

IV. M: “Şəkildə içəri şəhər təsvir olunub. Şirvanşahlar sarayından Qız qalasına getmək lazımdır. Bunun üçün yolu tapmalısınız. Bunun üçün yolu tapıb, karandaşla işarə edin”.

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

		18-ci həftə PAYTAXT
Məşğələ 2. BƏDİİ TƏFƏKKÜRÜN İNKİŞAFI		Standart: 2.2.2; 2.2.1.
Mövzu: PAYTAXTDA QONAQ		İnteqrasiya: 2.1.3; 1.1.4.
Məqsəd:	- Bədii nümunə əsasında danışır. - Dinlədiyi fikirləri anladığını nümayiş etdirir. - Nitqində əlamət, hiss bildirən sözlərdən istifadə edir.	
İş üsulları:	Nağıletmə, müzakirə, suallar.	
İş forması:	Kollektiv və fərdi iş.	
Resurslar:	Hekayənin mətni, şəkillər, rəngli karandaşlar.	

Məşğələnin gedişi

Motivasiya

M: – Uşaqlar, şəkillərə diqqətlə baxın. Şəkildə nə təsvir olunduğuna diqqət yetirin. Şəkildə təsvir olunanları adlandırın. Sizcə, burada nə baş verir? (*Uşaqların cavabları*)

Dərketmə

I. M: “Mən indi sizə şəkildə təsvir olunanlarla bağlı “Paytaxtda qonaq” hekayəsini söyləyəcəyəm. Şəkillərə baxa-baxa hekayəni dinləyin. Hər şəkil mətnin bir hissəsini təsvir edir. Mən deyəndə dinlədiyiniz hissəyə uyğun şəkli tapın və altındakı dairəni rəngləyin”.

1

“Yay tətili idi. Pəri ilk dəfə idi ki, Bakıya əmisigilə qonaq gəlmişdi. Əmisi Pərinə şəhər ilə tanış edəcəkdə. Onlar içəri şəhərə yollandılar. Əmisi üzünün Pəriyə tutub dedi:

--- Bakını içəri şəhərsiz təsəvvür etmək olmaz.

Pəri içəri şəhər haqqında çox eşitmiş, televiziya proqramlarında görmüşdü. Müəllimləri də onlara içəri şəhər haqqında maraqlı məlumatlar vermişdi. İndi isə eşitdiklərini öz gözləri ilə görəcəkdə”.

M: “Uşaqlar, dinlədiyiniz hissəyə uyğun şəkli tapıb işarə edin”.

Müəllim oxumağa davam edir.

2

“Pəri nağıllar aləmini xatırladan qədim küçələrlə gəzir, maraqla ətrafa tamaşa edirdi. Burada müxtəlif qədimi əşyalar- xalçalar, papaqlar, başmaqlar, suvenirlər satılan mağazalar var idi. Əmisi Nəzrinə dedi:

--- Gəl sənin üçün bir suvenir alağ. Bu, Bakıdan sənə yadigar qalar. Dostların üçün də hədiyyəlik əşyalar seçə bilərsən.

Nəzrin masanın üzərində sıra ilə düzülmüş suvenirlərə baxıb dilləndi:

--- Əmi, bax, bunu istəyirəm, Qız qalasını. Müəllimimiz deyirdi ki, Qız qalası Bakının simvoludur. Sinfimizə apararam. Dostlarım da sevinər “.

M: “Uşaqlar, siz nə daha hansı abidənin adını çəkərdiniz? İndi isə oxuduğum hissəni müəyyənləşdirib işarə edin.”

Müəllim oxumağa davam edir.

3

“Əmisi suvenirin pulunu ödəyib hədiyyə qutusunu Pəriyə uzatdı. Onlar mağazadan çıxanda masanın üzərindəki rəngbərəng işıqlı alov dilimləri Pərinin diqqətini cəlb etdi. O, ayaq saxlayıb, suvenirə yaxınlaşdı. Gözlərini bu rəngli əşyadan çəkə bilmirdi. Birdən əmisinin yanında olmadığını hiss etdi. Pəri yaman təşvişə düşdü”.

M: “Uşaqlar, bu alov dilimləri nədir? İndi isə dinlədiyiniz hissəyə uyğun şəkli tapıb işarə edin”.

Müəllim oxumağa davam edir.

4

“Bunu görən satıcı Pəriyə yaxınlaşdı:

--- Qızım kimi axtarırsan?

--- Əmimi. İndicə yanımda idi.

--- Narahat olma, qızım. Sən burada, mənim yanımda otur. Əmin mütləq səni axtarıb tapacaq.

Satıcı xanım ona bir kitab uzatdı:

--- Sən hələlik bu sehrli kitaba bax. O, Bakı haqqında böyük şəkili kitabı Pəriyə uzatdı. Pəri kitabı vərəqləməyə başladı. Bakının şəkilləri o qədər gözəl idi ki, Pəri neçə dəqiqə ona baxdığını hiss etmədi”.

M: – Uşaqlar, şəkildə dinlədiyiniz hissəyə uyğun şəkli tapıb işarə edin”.

Müəllim oxumağa davam edir.

5

“Birdən əmisinin narahat səsinə eşitdi:

--- Ay Pəri, nə yaxşı səni tapdım. Yaxşı ki, məni burada gözləmişən.

Satıcı xanım Pərinin birinci dəfə Bakıya gəldiyini biləndə, həmin sehirli kitabı ona bağışladı. Pəri bu hədiyyə üçün çox sevindi. Təşəkkür edərək dedi:

--- Çox sağ olun. Bu çox gözəl hədiyyə oldu. Mən kitabdakı şəkilləri dostlarıma göstərüb bütün bu gözəlliklər haqqında onlara danışacağam”.

M: “Uşaqlar, şəkillərə diqqətlə baxın və dinlədiyiniz hissəyə uyğun şəkli tapıb işarə edin”.

Müəllim oxumağa davam edir.

6

“Həmin gün Pəri əmisi ilə çox gəzdi. Artıq axşam idi. Evə qayıtmaq lazım idi. Onlar avtobusa əyləşdilər. Avtobus şəhərin işıqlı küçələri ilə irəliləyirdi. Birdən Pəri mağazada diqqətini cəlb edən binanı gördü. Alov qüllələri ətrafa işıq saçırdı. Əmisi Pərinin sevinclə parıldayan gözlərinə baxıb dedi:

- Qızım, bu bina Alov qüllələri adlanır. Qız qalası qədim Bakının, Alov qüllələri isə müasir Bakının simvoludur”.

M: “Uşaqlar, dinlədiyiniz bu hissəyə uyğun şəkli də tapıb işarə edin”.

—İdman dəqiqəsi—

II. Müəllim uşaqlara suallarla müraciət edir:

– Pəri niyə azdı? – Pərinin təşvişə düşdüyünü görən satıcı qadın nə etdi? –Pəri bu hədiyyə ilə nə etməyi düşündü? (*Uşaqların cavabları*)

Təbiiqetmə

III. Müəllim uşaqlara müraciət edir:

– Bu tapşırıqda şəkillər təsvir olunub. Şəkillərin yanında açar sözlər yazılıb. Şəkillərə diqqətlə baxın və ona aid açar sözü yadda saxlayın. Suala cavab verərkən həmin açar sözü cümlədə işlədin”.

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

Məşğələ 3–4. SAVAD TƏLİMİNƏ HAZIRLIQ VƏ NİTQ İNKİŞAFI		18-ci həftə PAYTAXT
Mövzu: P (p) SƏSİ VƏ HƏRFİ		Standart: 2.2.4.; 2.2.6.
		İntegrasiya: 1.1.4.
Məqsəd:	• P (p) səsini və hərfi fərqləndirir. • P səsinin işləndiyi sözlər söyləyir. • Xətt üzrə P (p) hərfini çəkir.	
İş üsulları:	Əqli hücum, suallar, müzakirə.	
İş forması:	Kollektiv və fərdi.	
Resurslar:	Şəkillər, karandaşlar, marker, P hərfi.	

1-ci məşğələ

Motivasiya

M: “Səhifənin yuxarısındakı şəkllə baxaq. Şəkildə nə təsvir olunub? Tülkü nə edir? **Papaq** sözü hansı səsle başlayır? (*Uşaqların cavabları*)

Dərketmə

M: “P hərfindən də digər hərflər kimi sözləri yazanda istifadə olunur. Uşaqlar, sarı qutuya diqqətlə baxaq. Burada böyük və kiçik **P** hərfi təsvir olunub”.

M: “Gəlin bir daha xatırlayaq: “Hərfi yazırıq və görürük. Səsi isə tələffüz edirik və eşidirik; məsələn, mən indi deyirəm **P**, siz eşidirsiniz. Bu, **P** səsi olur. İndi isə lövhədə yazıram. Bu hansı hərfdir? Bəli, bu, **P** hərfidir. Hərfi yazırıq, görürük və oxuyuruq”. (*Müəllim bunu nümunələr üzərində izah edir*)

I. M: “Burada böyük **P** hərfi təsvir olunub. Hərfin kənarında şəkillər təsvir olunub. Sol tərəfdə nə təsvir olunub? (*Uşaqların cavabları*) *Pərdə* sözü hansı səsle başlayır? (*Uşaqların cavabları*) Bəs hərfin sağında yuxarıda nə təsvir olunub? *Pişik* sözü hansı səsle başlayır?” (Bu qayda ilə hər şəkildə nə təsvir olunduğunu söyləyin və bu sözün hansı səsle başladığına diqqət yetirin.”

P hərfinin rənglənməsi.

II. Müəllim lövhədə **P** hərfini izah edə-ədə yazır. Bir neçə uşaq da lövhədə tapşırığı yerinə yetirir.

M: “Kənara çıxmadan **P** hərfini xətt üzrə çəkin. Oxun istiqamətinə diqqət edin”.

Uşaqlar vəsaitdə xətt üzrə **P** hərfini çəkirlər.

M: “Uşaqlar, **P** hərfinin ətrafında şəkillər təsvir olunub. **P**-nın hər tərəfində neçə şəkil təsvir olunub? Sol tərəfdəki şəkildə təsvir olunanları söyləyin. Sağ tərəfdə nə təsvir olunduğunu bir-bir söyləyin. Söz **P** səsi ilə başlayırsa, həmin şəkli **P** hərfi ilə birləşdirin”.

—İdman dəqiqəsi—

Təbiiqetmə

M: “Uşaqlar, biz keçən məşğələmizdə hansı hərfi öyrənmişdik? (*Uşaqların cavabları*) İndi isə hərflərin içərisindən **A** və **P** hərflərini götürüb lövhəyə qoyun”. (*Uşaqlar yerinə yetirir*)

III. M: “Uşaqlar, kitabınızın yuxarisında söz yazılıb. Yazılan sözlər nədən ibarət olur? (*Hərflərdən*) Diqqətlə baxıb həmin hərflərin içərisindən **A** və **P** hərflərini tapıb həmin hissələri nümunədəki kimi rəngləyin”.

IV. M: “Kənara çıxmadan xətt üzrə hərfləri çəkin. Oxun istiqamətinə diqqət edin”. (*Bitirdikdən sonra sözlərin oxunması*)

V. M: “Bu tapşırıqda həm **P** hərfi, həm də sözlər yazılıb. Hərfləri xətt üzrə çəkin və sözləri oxuyun. Sözləri uyğun şəkillə birləşdirin”. (*Uşaqların cavabları*)

VI. M: “Hər şəkildə nə təsvir olunduğunu bir-bir söyləyin. **P** səsinin sözün əvvəlində, ortasında və ya sonunda işləndiyini müəyyən edin. Sonra isə həmin şəkli uyğun çərçivə ilə birləşdirin. Birinci şəkildə nə təsvir olunub? (*Uşaqların cavabları*) **Pəncərə** sözü hansı səslə başlayır? (*Uşaqların cavabları*) Həmin şəkli hansı hərflə birləşdirmək lazımdır? (*Uşaqların cavabları*) (*Bu qayda ilə hər bir şəkil üzrə iş aparılır*)

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

2-ci məşğələ

Motivasiya

Lövhədə böyük **P** ilə bərabər, kiçik **p** hərfi də ya asılır, ya da proyektorla ekrana salınır. Verilmiş əlifbanın hərflərinin arasından kiçik **p** hərfi götürülərək lövhəyə qoyulur. **P** səsinin birlikdə və tək-tək tələffüz edilməsi.

Müəllim uşaqların diqqətini kiçik **p** hərfinə yönəldərək deyir:

– Uşaqlar, bilirsiniz ki, hər bir hərfin həm böyük, həm də kiçik forması var. Biz sizinlə **P** hərfinin böyük çap formasını da öyrənmişik. Bu hərflərin həm böyük, həm də kiçik forması eyni cür yazılır. Lakin kiçik **p** bir qədər kiçik yazılır.

Dərkətmə

I. M: “Uşaqlar, şəkillərə diqqətlə baxın. Şəkildə nə təsvir olunub? (*Uşaqların cavabları*) Hər bir şəklin altında onun adı yazılmışdır. Yazılan hərfləri siz öyrənmişiniz. Təsvir olunan əşyanı adlandırıb, aşağıda yazılan sözdə çatışmayan hərfi yerinə yazın. Birinci şəklin altında hansı hərflər yazılıb? Bəs hansı hərflər çatmır? Siz hansı hərfi yazmalısınız? İndi isə oxuyun. Nə söz alındı?”

—İdman dəqiqəsi—

Tətbiqetmə

II. M: “Şəkildə nə təsvir olunub? (*Uşaqların cavabları*) İndi isə həmin sözü yazın”. Müəllim **p** səsi ilə başlayan sözlər söyləməyi uşaqlara təklif edir. (*Uşaqların cavabları*) Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

Məşğələ 5-6. RİYAZİ VƏ MƏNTİQİ TƏFƏKKÜRÜN İNKİŞAFI		18-ci həftə PAYTAXT
Mövzu: GENİŞ-DAR, QALIN-NAZİK, AĞIR-YÜNGÜL		Standart: 2.3.2; 2.3.4.
		İnteqrasiya: 2.2.1; 1.1.4.
Məqsəd:	- Geniş, dar, qalın, nazik anlayışlarına anladığını nümayiş etdirir. - Ölçüsünə əsasən əşyaları fərqləndirir.	
İş üsulları:	Əqli hücum, suallar, müzakirə.	
İş forması:	Kollektiv və fərdi.	
Resurslar:	Şəkillər, rəngli karandaşlar.	

1-ci məşğələ

Motivasiya

M: – Səhifənin yuxarisindəki şəkllə baxaq. Orada nə təsvir olunub? Tülkü nə edir? (*Uşaqların cavabları*) Düzdür, tülkü iynəni saplayır. Uşaqlar, iynə necədir? (nazikdir) Əgər sap qalın olsa, onu saplamaq olarmı? Nə üçün belə düşünürsünüz? (*Uşaqların cavabları*)

Dərkətmə

I. M: “Birinci tapşırığa diqqət yetirin. Kitabda 2 çərçivədə şəkillər və onların altında xanalar təqdim olunur. Birinci çərçivədə nə təsvir olunub? (*Kitablar*) İkinci çərçivədə nə təsvir olunub? (*Şamlar*) – Hər çərçivədə nazik olanın altında “1”, qalın olanın altında isə “10” rəqəmini yazın.

—İdman dəqiqəsi—

Tətbiqetmə

II. M: “Bu tapşırıqımızda yollar təsvir olunub. Bu yollar necə yollardır? Geniş və dar yolları göstərin. Maşının gedəcəyi geniş yolu göy karandaşla, velosipedin gedəcəyi dar yolu isə qırmızı karandaşla rəngləyin.”

Geniş- dar, qalın-nazik anlayışlarının möhkəmləndirilməsi üzrə iş aparılır.

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

2-ci məşğələ

Motivasiya

M: – Səhifənin yuxarısındakı şəkllə baxaq. Orada nə təsvir olunub? (*Uşaqların cavabları*) Düzdür, tərəzinin bir gözünə balqabaq, digərinə isə badımcən qoyulub. Sizcə bunların hansı daha ağırdır? Bəs 3 şar birlikdə ağır olar, qoxsa şəkli daşı? Nə üçün belə düşünürsünüz? (*Uşaqların cavabları*)

Dərketmə

I. M: “Birinci tapşırıqda 2 çərçivədə pələng təsvir olunub. Hər çərçivədəki şəkildə o, ağırlıq qaldırıb. Sizcə bu heyvanlardan hansının qaldırdığı daha ağırdır? Nə üçün belə düşünürsünüz? Ağır əşyanı qaldıran heyvanı qırmızı, yüngül əşyanı qaldıran heyvanı isə mavi karandaşla haşiyəyə alın”.

Tapşırıqları yerinə yetirərkən uşaqların fikirlərini əsaslandırmaqlarına nail olmaq lazımdır.

II. M: “Bu tapşırıqda 4 çərçivə və hər çərçivədə iki şəkil təsvir olunub. Hər çərçivədə nə təsvir olunub? (*Uşaqların cavabları*) Təsvir olunanlardan hansı ağırdır? Bəs hansı yüngüldür? Nə üçün belə düşünürsən? Qırmızı çərçivələrdə ağır olanı, mavi çərçivələrdə isə yüngül olanları haşiyəyə alın.

—İdman dəqiqəsi—

Tətbiqetmə

III. M: “Bu tapşırıqda 2 tərəzi təsvir olunub. Tərəzinin hər gözünə müxtəlif meyvələr qoyulub. Tərəzinin hər tərəfində isə xana verilib. Əvvəlcə sol tərəfdəki tərəzidə ağır olanı tapın və xananı rəngləyin. Sonra isə sağ tərəfdəki tərəzidə ağır olanı tapın və xananı rəngləyin”.

IV. M: “Bu şəkildə 2 qapı təsvir olunub. Qapılar necədir? Hürdür qapını qırmızı, geniş qapını isə göy karandaşla çərçivəyə alın. Hündür qapının yerləşdiyi damaları sayın. Neçə dama oldu? Alçaq qapının yerləşdiyi damaları sayın. Neçə dama oldu? Hansı qapının yerləşdiyi damaların sayı çoxdur? (*Uşaqların cavabları*)

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

18-ci həftə | PAYTAXT

Məşğələ 7-8. TƏSVİRİ FƏALİYYƏT

Mövzu: QIZ QALASI

Standart: 3.1.4; 3.1.1.

İnteqrasiya: 1.1.4; 2.2.6.

Məqsəd:	• Yapma bacarıqları nümayiş etdirir. • Rəsmetmə bacarıqları nümayiş etdirir.
İş üsulları:	Əqli hücum, suallar, müzakirə.
İş forması:	Kollektiv və fərdi.
Resurslar:	Rəngli plastilin, akvarel.

1-ci məşğələ

Motivasiya

M: – Uşaqlar, bizim vətənimizin paytaxtı hansı şəhərdir? (*Uşaqların cavabları*) Düzdür, Bakı şəhəridir. hansı tarixi abidələri tanıyırsınız? Qız qalası hansı şəhərdə yerləşir? (*Uşaqların fikirləri dinlənilir*)

Dərketmə

I. M: “Uşaqlar, biz sizinlə vətənimizin paytaxtı Bakı şəhəri haqqında danışmışıq. Qız qalası Bakının ən qədim tarixi abidələrindən biridir və Xəzər dənizinin sahilində yerləşir. Bakının hansı görməli yerləri haqqında danışa bilərsiniz? (*Uşaqların cavabları*) Gəlin şəkllə bir daha baxaq. Onun necə tikilməsinə diqqət yeyək. (*Yerinə yetirilir*) Kitabınızda rənglənməmiş Qız qalası və ətrafı təsvir olunub. Siz şəkildə nə təsvir olunduğunu söyləyin və sonra uyğun rənglə şəkilləri rəngləyin. Sonra isə bu işlərimizdən sərgi düzəldərik”. *Müəllim uşaqlara hazır nümunəni göstərir, ardınca izah edə-edə özü yerinə yetirir. Sonra isə uşaqlara nümunəyə əsasən şəkli rəngləməyi təklif edir.*

Müəllim məşğələ prosesində uşaqlara fərdi yanaşmalı, zərurət yaranarsa, istiqamətləndirməlidir.

—İdman dəqiqəsi—

Tətbiqetmə

II. M: “Uşaqlar, biz sizinlə **P** hərfini öyrənmişik. Onu karandaşla yazı bilərsiniz. Havada əlinizlə **P** hərfini cızın. **P** hərfi neçə hissədən ibarətdir? (*Uşaqların cavabları*) İndi isə **P** hərfindən də istifadə etməklə, pillə sözünü plastilindən düzəldin”. Müəllim uşaqlara **P** səsi ilə sözlər söyləməyi təklif edir.

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

2-ci məşğələ

Motivasiya

M: – Uşaqlar, siz hansı nəqliyyat vasitələrini tanıyırsınız? Sizcə keçmişdə maşınlar olmadığı zamanlarda nədən istifadə edilirdi? (*Uşaqların cavabları dinlənilir.*)

Dərketmə

I. M: “Uşaqlar, biz sizinlə müxtəlif nəqliyyat vasitələri haqqında danışmışıq. Deməli, keçmişdə maşınlar

olmayanda insanlar arabadan, faytondan nəqliyyat kimi istifadə edirdilər. İndi biz sizinlə fayton şəklini rəngləyəcəyik”. Müəllim hazır nümunəni göstərir. Sonra işə izah edə-edə rəngləyir. Bütün uşaqların əhatə olunmasını təmin etməlidir. İzahdan sonra nümunəyə əsasən işə başlamağı uşaqlara təklif edir.

—İdman dəqiqəsi—

Tətbiqetmə

II. M: – Kitabınızda papaq şəkli təsvir olunub. Papaq rəngsizdir və üstündə xətlərlə hərflər yazılıb. Papağın üstündəki yazını tamamlayın və papağı rəngləyin. Yazını tamamladıqdan sonra sözü oxuyun.

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

Məşğələ 9-10. FİZİKİ MƏDƏNİYYƏT		18-ci həftə PAYTAXT
Mövzu: MƏNİM VƏTƏNİM, MƏNİM ŞƏHƏRİM, MƏNİM EVİM		Standart: 1.1.1; 1.1.2.
		İnteqrasiya: 4.2.2.
Məqsəd:	• Yerində, uzununa doğru tullanır. • Topu yerə vuraraq irəliləyir. • Hərəkətlərin koordinasiyasını nümayiş etdirir.	
İş üsulları:	Müzakirə, süjetli-rollu oyunlar.	
İş forması:	Kollektiv, qruplarla və fərdi iş.	
Resurslar:	5 keqli, 6 lent, 2 idman skamyası, 1 çənbər, 3 kubik	

1 və 2-ci məşğələ

I. İsinmə hərəkətləri (5 dəq.)

- bir-birinin ardınca yerləş;
- qolları yanlarda quşların qanadı kimi təsvir etməklə qaçış;
- əllər bəldə dizləri yuxarı qaldırmaqla, atvari yerləş;
- ilanvari qaçış və tədricən yerləş keçmək;
- əlləri yuxarı qaldıraraq nəfəs almaq və nəfəsi buraxmaq. (4–5 dəfə).

II. Ümuminkışafetdirici hərəkətlər (20 dəq.)

1. “Salam doğma şəhər”. 6–8 dəfə təkrar etmək.

ç.v. – əllər bəldə, ayaqlar çiyin bərabərində aralı.

1–2 sayında başı irəli əymək və qaldırmaq;

3–4 sayında başı geri əymək və ç.v.-nə qayıtmaq;

5–6 sayında başı sağa əymək və ç.v.-nə qayıtmaq;

7–8 sayında başı sola əymək və ç.v.-nə qayıtmaq;

2. “Hovuz”. 6–8 dəfə təkrar etmək (hər tərəfə 4 dəfə).

ç.v. – əllər yanlarda aşağıda, ayaqlar çiyin bərabərində aralı.

1–2 -3 sayında sağ tərəfə qolları açmaq (üzməyi imitasiya etmək);

4 sayında ç.v.-nə qayıtmaq.

1–2 -3 sayında sol tərəfə qolları açmaq (üzməyi imitasiya etmək);

4 sayında ç.v.-nə qayıtmaq.

3. “Muzeydə”. 6–8 dəfə təkrar etmək.

ç.v. – ayaqlar çiyin bərabərində aralı, əllər bəldə.

1–2 sayında sola, sağa dönmək;

3– sayında qolları yanlara açmaq;

4 sayında ç.v.-nə qayıtmaq.

4. “Hündür və alçaq evlər”. 6 dəfə

ç.v. – ayaqlar çiyin bərabərində aralı, əllər bəldə.

1– sayında çömələrk oturmaq;

2 sayında ç.v.-nə qayıtmaq;

3– sayında qolları yuxarı qaldırmaq;

4 sayında ç.v.-nə qayıtmaq.

5. “Təmiz hava alaq”-tənəffüzün bərpası-3 dəfə

M: Uşaqlar, biz sizinlə başqa bağçanın uşaqları ilə yarışa gedəcəyik. O uşaqlar yarışa ciddi hazırlaşrlar. Gəlin yoxlayaq görək biz yarışa necə hazırıq.

1. “Məncələrin arasından keç”

(aralarındakı məsafə 70 sm. olan 5 ədəd keqlinin arasından onlara toxunmadan qaçıb, keçmək);

2. “Arxin üzərindən tullan”

(aralarındakı məsafə 70 sm. olan 6 ədəd lentin üzərindən hoppanmaq);

3. "Sürün"

(Gimnastika skamyasının üzəri ilə sürünmək) 2 skamya

4. "Kubiklərin üzərindən keç"

(40 sm. ölçüdə kubiklərin üzərindən addımlayıb keçmək) 3 ədəd.

5. "Tuneldən keç".

(çənbərin içərisindən yan-yanı keçmək) (80 sm. ölçülü çənbər)

6. "Kim daha hündürə tullanar"

(verilmiş maneənin hündürlüyündə tullanmaq)

2. "Çayın üzərindən tullan" oyunu

İpdən istifadə etməklə, müxtəlif ölçüdə (məs., 30–50 sm) "çay" düzəldilir. "Uşaqlara "çayın" üzərindən tullanma təklif olunur. Əvvəlcə "çay"ın ensiz hissəsindən, sonra isə ən enli yerindən tullanmaq lazımdır. Müəllim kimin daha enli tərəfdən tullanmağına diqqət yetirməlidir. Tullanarkən güclü təkan verərək qolları yana açmaqla iki ayaq üstə düşmək.

III. Sakitləşdirici hərəkətlər (5 dəq.)

"Bizim evimiz"

ç.v. – ayaqlar aralı, əllər yanlarda aşağı salınmış vəziyyətdə.

1. Nəfəs alma – sağ əli yuxarı qaldıraraq "evini göstərmək".

2. Nəfəs vermə – ç.v.-nə qayıtmaq.

3. Nəfəs alma – sol əli yuxarı qaldıraraq "evini göstərmək".

4. Nəfəs vermə – ç.v.-nə qayıtmaq. Müəllimin ardınca bir cərgədə sakit yerləş.

		18-ci həftə PAYTAXT
Məşğələ 11-12. MUSIQI		Standart: 3.1.7.; 3.1.8.
Mövzu: ŞƏHƏRİMİZ		İnteqrasiya: 2.1.2.; 2.2.1.
Məqsəd:	- Musiqinin xarakterini müəyyən edir. - Xorda oxumaq bacarıqları nümayiş etdirir. - Musiqinin məzmununa uyğun ritmik hərəkətləri yerinə yetirir.	
İş üsulları:	Əqli hücum, müzakirə, suallar.	
İş forması:	Kollektiv və fərdi iş.	
Resurslar:	Kompüter, disk, şəkillər, it kuklası.	
Musiqi materialı:	"Marş" (M.Əhmədov), "Bakı haqqında mahnı"(T.Quliyev/Ə.Əlibəyli), "Şəhərimiz" mahnısı (S.Rüstəmov/M.Seyidzadə),"Qatar"(Q.Hüseynli/N.Gəncəli),"Qız qalası" (O.Rəcəbov/S.Nuruqızı)	
Alternativ material:	Dinləmə: "Bakı" (N.Məlikməmmədov/Y. Həsənbəy),"Bakı haqqında mahnı" (Q.Qarayev/Z. Cəbbərzadə), "Abşeronun nəğməsi"(T. Hacıyev/N.Xəzri) Mahnı: "Ürək doymaz Bakıdan"(Ş.Axundova/İ.Coşqun)	

1-ci məşğələ

Marş: Marş M.Əhmədov.

Dinləmə: Müəllim Vətənimiz, vətənimizin paytaxtı Bakı haqqında qısa sorğu aparır. "Bakı haqqında mahnı (T. Quliyev / Ə. Əlibəyli) səsləndirilir. Mahnını dinlədikdən sonra müəllim uşaqlara suallarla müraciət edir:

- Bu musiqidə nədən bəhs edilir?

- Dinlədiyiniz musiqinin xarakteri necə idi?

- Sizcə, nə üçün şəhərimiz, paytaxtımız haqqında mahnılar şən və təntənəli səslənir? (*Uşaqların cavabları*)

Mahnı: "Şəhərimiz" mahnısı (S.Rüstəmov / M.Seyidzadə) şifahi yolla öyrədilir. Müəllim mahnı, onun müəllifi və məzmunu haqqında qısa məlumat verir, sonra mahnı səsləndirilir. Uşaqlar dinlədikdən sonra mahnı hissə-hissə, frazalarla öyrədilir. Tələffüzü çətin olan sözlər və melodiya üzərində iş aparılır. Sonda "Şəhərimiz" mahnısının öyrənilmiş hissəsi xorla ifa edilir, məzmunu və xarakteri müzakirə olunur.

Musiqili-ritmik hərəkətlər: "Qatar" (Q.Hüseynli/N.Gəncəli) mahnısı səsləndirilir. Uşaqlar bir- birinin adınca düzülərək qatırı,onun vaqonlarını təsvir təsvir edirlər. Onlar musiqinin ritminə uyğun mahnının məzmununda olan hadisələri hərəkətləri ilə təsvir etməyə çalışırlar.

Məşğələ ümumiləşdirilərək yekunlaşdırılır.

Musiqi materialı:

"Şəhərimiz"

Yer üzündə şəhər olmaz
Bizim gözəl şəhər kimi.
Gecələri işıqlıdı
Al günəşli şəhər kimi.

Abidələr qalxıb göyə
Hər meydanda, meydançada
Gülümsəyir qərənfillər
Qızıl güllər hər bağçada

Nəq.
Bakı, canım Bakı,
Fəxrım, şanıım Bakı!
Döyünən ürəyim,
Canım Bakı, qanıım Bakı!

2-ci məşğələ

Marş: “Marş” (M.Əhmədov)

Mahnı: “Şəhərimiz” mahnısı ((S.Rüstəmov/M.Seyidzadə)

Səhnələşdirmə: “Paytaxtda qonaq” (**resurs:** çanta, kitab, “Qız qalası” və “Alov qülləsi” suvenirləri)

Nö	Musiqi materialı	Fəaliyyət
1,2,3	“Qatar”, “Bakı haqqında mahnı”	Qız əlində çanta yol gəlir. Onu əmisi qarşılayır
4,5,6	“Qız qalası”	Əmi və qızlar əl-ələ tutub sağa-sola baxa- baxa gəzişirlər. Kitablara baxır. Satıcı kitabı hədiyyə edir.

19-cu həftə | ADƏTLƏR

Məşğələ 1. ƏTRAF ALƏMLƏ TANIŞLIQ

Mövzu: ADƏT-ƏNƏNƏLƏRİMİZ

Standart: 2.1.2; 2.1.1.

İnteqrasiya: 2.2.2; 4.1.1.

Məqsəd:	• Adət-ənənələrimiz haqqında danışır. • Qədimi geyim əşyalarını adlandırır. • Verilmiş mövzu ətrafında danışır, suallara cavab verir.
İş üsulları:	Əqli hücum, müzakirə, suallar.
İş forması:	Kollektiv və fərdi iş.
Resurslar:	Milli əşyalar təsvir olunmuş şəkil, rəngli karandaşlar.

Məşğələnin gedişi

Motivasiya

M: – Uşaqlar, vəsaitin yuxarısındakı şəkillərə baxaq. Tülkü nə edir? O nə üçün xalçaya minib? Xalça uça bilərmə? (*Uşaqların fikirləri dinlənilir*)

Dərketmə

I. M: “Uşaqlar, düz deyirsiniz. Ancaq nağıllarda xalçalarda uçmaq olar. Xalça nədir? Xalça bizim milli sərvətimizdir. Hər bir xalqın tarixi kökünü, milli mədəniyyətini öyrənmək istəyiriksə, mütləq həmin xalqın milli adət-ənənələrinə nəzər salmalıyıq. Çünki milli adət-ənənələr hər bir xalqın milli mədəniyyətinin zənginliyindən, irsindən, inkişafından və dəyərlərindən xəbər verir. Hər bir milləti dünyada tanıdan və onu digər xalqlardan fərqləndirən ən önəmli xüsusiyyətlərindən biri onun adət və ənənələridir. Milli dəyərlərə bağlılıq, milli irsə sahib çıxmaq çox vacibdir. Hər bir ənənə müəyyən əxlaqi məna daşıyır. Milli adət və ənənələrimiz musiqi, mahnı nümunələri, əyləncəli oyunlarla zəngin olmaqla yanaşı, insanların davranışlarına əsaslı təsir göstərən əxlaq normalarının da daşıyıcısıdır. Azərbaycan xalqının da özünəməxsus bir-birindən gözəl dəyərləri mövcuddur. Milli musiqi mədəniyyətimiz, toy-nişan adətlərimiz, milli rəqslərimiz, milli geyim tərzimiz və.s.”. Adət və ənənələr bütün mədəni tədbirlər üçün rəmzi məna kəsb edir və onlara milli məzmun gətirir. Bu müstəvidə də zəngin adət-ənənələrimizi özündə cəmləşdirən milli mədəni dəyərlər sistemində Novruz bayramı özünəməxsus yer tutur. Novruz süfrəsi adət və ənənələrimizin zənginliyini göstərir. Belə ki, çərşənbələrdə, istərsə də Novruz axşamında süfrədə milli xörəklərimiz, ən başlıcası isə plov olmalıdır. Şəkərbura, paxlava, şəkər çörəyi və digər şirniyyatlar, kişmiş, püştə, badam, boyanmış yumurtalar süfrələrimizi bəzəyir. Çərşənbələrdə olduğu kimi, Novruz axşamında da tonqal qalanır, evlərdə ailə üzvlərinin hər birinin adına şam yandırılır. Bu bayramda kimsəsizlərə, ehtiyacı olanlara, ahıl insanlara baş çəkmək, onlara bayram sovgatı vermək savab hesab edilir. Məsələn, Novruz bayramı ərəfəsində keçirilən bir çox mədəni tədbirlərdə səmənindən, xalqımızın qədim milli geyimlərindən, geyimlərində buta naxışından və s. milli-rəmzi atributlarından geniş istifadə olunur”.

M: “Uşaqlar, sizin qarşınızdakı kitabda xalça və milli geyimdə qadın və kişi təsvir olunub. İndi isə siz xalqımıza məxsus adət-ənənələr haqqında bildiklərinizi danışın”. (*Uşaqların cavabları*)

II. Müəllim uşaqlara suallarla müraciət edir: “-Üzərinə naxış vurulmuş hansı əşyaları görmüsünüz? – Xalqımızın hansı adət-ənənələrini tanıyırsınız?– Siz daha çox hansı adətlərimizi sevirsiniz?” (*Uşaqların cavabları*)

—İdman dəqiqəsi—

Tətbiqetmə

III. M: “Şəkildə əşyalar təsvir olunub. Hər sütunda təsvir olunmuş əşyaları adlandırın. Şəkildə hansı əşyalar təsvir edilib? Qədimdə istifadə olunanlara uyğun gələn indiki əşyaları müəyyənləşdirib, birləşdirin.” (*Uşaqların cavabları*)

IV. M: “Şəkildə qədimi paltarlar və tülkü təsvir olunub. Qədim paltarları adlandırın. Hər bir paltarı uyğun bədən hissəsi ilə birləşdirin”.

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

19-cu həftə ADƏTLƏR	
Məşğələ 2. BƏDİİ TƏFƏKKÜRÜN İNKİŞAFI Mövzu: ADƏTLƏRİMİZ	Standart: 2.2.2; 2.2.1.
	İntegrasiya: 3.1.9.
Məqsəd:	• Bədii nümunə əsasında danışır. • Dinlədiyi fikirləri anladığını nümayiş etdirir. • Mətnin məzmununa münasibət bildirir.
İş üsulları:	Müzakirə, suallar.
İş forması:	Kollektiv və fərdi iş.
Resurslar:	Hekayənin mətni, şəkillər, rəngli karandaşlar.

Məşğələnin gedişi

Motivasiya

M: – Uşaqlar, vəsaitdəki şəkillərə diqqətlə baxın. Şəkillərdə nə təsvir olunub? Sizcə, burada söhbət nədən gedir? (*Uşaqların cavabları*)

Dərketmə

I. M: “Mən indi sizə şəkillərlə bağlı hekayə söyləyəcəyəm. Hekayənin adı “**Adətlərimiz**” adlanır. Şəkillərə baxa-baxa hekayəni dinləyin. Hər şəkil mətnin bir hissəsini təsvir edir. Mən deyəndə, dinlədiyiniz hissəyə uyğun şəkli tapın və altındakı dairəni rəngləyin”.

1

“Novruz bayramı yaxınlaşırdı. Biz yaz tətilinə çıxmışdıq. Ailəməzlə birlikdə kəndə, nənəməgilə getdik. Atam deyirdi ki, bayramı ailənin ağsaqqalları ilə birlikdə keçirmək adətdir. Nə yaxşı?! Bu adət mənim çox xoşuma gəldi. Nənəmi, babamı, kənddəki dostlarımı görəcəkdim”.

M: “Uşaqlar, şəkillərə baxıb, dinlədiyiniz hissəyə uyğun şəkli tapıb altındakı dairəni işarə edin”.

Müəllim oxumağa davam edir.

2

“Bayram günü gəlib çatdı. Kəndin küçələrində tonqal qalamışdılar. Qəribədir ki, böyükklər bunu qadağan etmirdilər. Başqa vaxt deyirlər ki, odla oynamaq olmaz. İndi isə nəinki tonqal qalamağa, hətta üstündən tullanmağa icazə verirdilər. Babam izah etdi ki, bu Novruz bayramının adətlərindən biridir. Azar-bezarımızı odda yandırırıq. Çox əyləncəli adətdir. Bütün uşaqlar tonqalın ətrafında yallı gedir, əylənirdilər”.

M: “Uşaqlar, mənim indi oxuduğum hissəni müəyyənləşdirib, işarə edin.”

Müəllim oxumağa davam edir.

3

“Dostlarım əllərində bəzəkli bir torba tutmuşdular. Onlar mənə baxıb təəccüblə soruşdular:

--- Sənin torbanı hansı? Get evdən bir torba gətir. Aygüngilin qapısına torba ataq.

Mən utana-uyana dedim:

--- Nə torba? Yaxşı deyil axı.... Birdən görərlər.

Uşaqlar bərkdən gülüşdülər:

--- Görsünlər də. Burda nə var ki?! Qapıya torba atmaq bayram adətidi. Özü də Aygünün anası bilirsən necə dadlı qoğal bişirir.

Mən evə qaçıb nənəmədən bir torba aldım. Uşaqlarla birlikdə qonşularımızın qapısına torba atdıq. Torbalarımız dadlı ləzzətli bayram şirniyatları ilə dolu idi”.

M: “Uşaqlar, dinlədiyiniz hissəyə uyğun hissəni tapıb, işarə edin.”

Müəllim oxumağa davam edir.

4

“Torbalarımıza rəngli yumurtalardan da bayram payı qoymuşdular. Uşaqlar bir yerə toplaşib yumurta döyüşdük. Əli hamını udurdu. Qazandığı yumurtaları papağının içinə yığırdı”.

Müəllim oxumağa davam edir.

5

“Artıq axşam düşmüşdü. Hamı öz evinə çəkilmişdi. Nənəmlə anam çox gözəl süfrə açmışdılar. Bayram xonçası süfrəyə ayrı yaraşıq verirdi. Atam xonçanın kənarlarına düzülmüş rəngbərəng şamları yandırdı. Nənəm süfrəyə aş

gətirdi:

--- Bayram süfrəsi plovuz olmas.

Plovun ətri bütün otağa yayılmışdı. Necə də ətirli bayram adətımız var”.

M: “Uşaqlar, məzmunu uyğun şəkli tapıb, işarə edin”.

M: “Mən Novruz bayramını çox sevirəm, çünki bayramda hamı gülürüz, mehriban olur, həttə küsülülər də barışır”.

—İdman dəqiqəsi—

II. Müəllim suallarla uşaqlara müraciət edir:– Hekayədə hansı Novruz adətləri haqqında eşitdiniz?– Siz adətlərin hansında iştirak etmisiniz?– Novruz adətlərindən ən çox sevdiyiniz hansıdır? (*Uşaqların cavabları*)

Təbiiqetmə

III. M: “Şəkildə 3 məzmununda şəkil təsvir olunub. Şəkillərə diqqətlə baxın və onlara aid açar sözləri yaddınızda saxlayın. Suallara ətraflı cavab verin. Bu zaman açar sözlərdən istifadə edin”. Hər şəkil bu qayda ilə müzakirə edilir.

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

19-cu həftə ADƏTLƏR	
Məşğələ 3-4. SAVAD TƏLİMİNƏ HAZIRLIQ VƏ NİTQ İNKİŞAFI Mövzu: K (k) SƏSİ VƏ HƏRFİ	Standart: 2.2.4; 2.2.5.
	İnteqrasiya: 1.1.4.
Məqsəd:	• K(k) səsini və hərfi fərqləndirir. • K səsinin işləndiyi sözlər söyləyir. • Xətt üzrə K (k) hərfini yazır.
İş üsulları:	Əqli hücum, suallar, müzakirə.
İş forması:	Kollektiv və fərdi iş.
Resurslar:	Şəkillər, karandaşlar, marker, keçirilmiş hərlər və K hərfi.

1-ci məşğələ

Motivasiya

M: “Şəhərin yuxarısındakı şəkə baxaq. Şəkildə nə təsvir olunub? Tülkünün əlində nə var? (*Uşaqların cavabları*) Konfet sözü hansı səslə başlayır? Bilirsiniz ki, söylənilən hər bir söz yazılarkən hərlərdən istifadə edilir”..

Dərkətmə

M: “K hərfindən də digər hərlər kimi sözləri yazanda istifadə olunur. Uşaqlar, sarı qutuya diqqətlə baxaq. Burada K hərfi təsvir olunub. K böyük hərfdir. Uşaqlar, mən sizə Z.Ustacın bir şeirini söyləyəcəyəm, qulaq asın.

<i>Kirpi kələmlə bir gün</i>	<i>Sonra, gördü ciddi</i>	<i>Kartofla, kök dözməyib,</i>
<i>Gəldi kələ-kələyə.</i>	<i>Dedi, əkil başımdan.</i>	<i>Yetişdilər köməyə.</i>
<i>Dedi, çəkil yolumdan,</i>	<i>Bura mənim yerimdi,</i>	<i>Kirpi başa düşdü ki,</i>
<i>Kələm, güldü kirpiyə.</i>	<i>Bir də keçmə qarşımdan!</i>	<i>O, məcburdu dönməyə.</i>

M: “Uşaqlar, *kirpi, kələm, kök* sözləri hansı səslə başlayır? (*Uşaqların cavabları*)

I. M: “Uşaqlar, burada böyük K hərfi təsvir olunub. Hərfin ətrafında isə şəkillər təsvir olunub. Sağ tərəfdə yuxarıda nə təsvir olunub? *Kibrit* sözü hansı səslə başlayır? (*Uşaqların cavabları*) Bəs hərfin solunda nə təsvir olunub? (*Uşaqların cavabları*) ” (Bu qayda ilə hər şəkildə nə təsvir olunduğunu adlandırın və bu sözün hansı səslə başladığına diqqət edin”. Uşaqlar, kələm, kök, kartof, konfet də K səsi ilə başlayır. Hər biri yazılarkən, eyni hərlə yazılır. Amma bəzi sözləri tələffüz edərsən onlar K səsi kimi tələffüz edilir. İndi isə K hərfini rəngləyin.

II. Müəllim lövhədə K hərfini izah edə-edə yazır. Bir neçə uşaq da lövhədə tapşırığı yerinə yetirir.

M: “Kənara çıxmadan K hərfini xətt üzrə çəkin. K hərfinin hər tərəfində neçə şəkil təsvir olunub. Hər şəkildə nə təsvir olunduğunu bir-bir söyləyin. Söz “K” səsi ilə başlayırsa, həmin şəkli “K” hərfi ilə birləşdirin”.

—İdman dəqiqəsi—

Təbiiqetmə

III. M: “Uşaqlar, kitabımızın yuxarısında pazlarda söz yazılıb. Yazılan söz nədən ibarət olur? (*Hərlərdən*) Diqqətlə baxıb həmin hərləri nümunədəki kimi rəngləyin. Sözdəki hərlərə uyğun səsləri söyləyin və yerləşdiyi xanaları nümunəyə uyğun rəngləyin. Sonra sözü oxuyun ”.

IV. M: “Uşaqlar, bilirsiniz ki, hər bir hərfin həm böyük, həm də kiçik forması var. Hər bir hərfdə olduğu kimi, K hərfinin də kiçik forması var. Böyük və kiçik k hərfinin yazılışı eynidir. Kiçik k böyük hərfdən bir qədər kiçik yazılır. (*Müəllim lövhədə yazır. Uşaqlardan bir neçəsi lövhədə yerinə yetirir*) İndi isə nöqtədən başlayaraq, kənara çıxmadan xətt üzrə hərləri çəkin”.

V. M: “Şəkildə nə təsvir olunduğunu söyləyin. Hərləri xətt üzrə çəkin və sözü oxuyun. Sözü uyğun şəkillə birləşdirin”.

VI. M: “Kitabda 4 şəkil təsvir olunub. Şəkilləri adlandırın. Şəkillərin altında damada **K** və **G** hərfi yazılıb. Sözlün “**K**” və ya “**G**” səsi ilə başladığını müəyyən edin. Həmin şəkli hansı hərflə birləşdirmək lazımdır? (*Uşaqların cavabları*) (*Bu qayda ilə bütün şəkillər üzrə iş aparılır*)

Məşğələ boyu uşaqlar rəğbətləndirilir. Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

2-ci məşğələ

Motivasiya

M: – Uşaqlar, biz sizinlə hansı hərfləri öyrənmişik? (*Öyrənilmiş bütün hərflərin söylənilməsinə təmin etmək lazımdır*)

Dərketmə

I. M: “Uşaqlar, yuxarıda nə təsvir olunub? Hər şəkildə nə təsvir olunduğunu bir-bir söyləyin. Hər şəklın altında xətlərlə sizin öyrəndiyiniz hərflər yazılıb. Gəlin həmin hərfləri bir-bir adlandıraraq. Amma sözdəki birinci hərfin yeri boşdur. Sizcə, burada hansı hərf olmalıdır? Nə üçün? Həmin hərf yerinə yazılsa, nə söz alınacaq? (*Uşaqların cavabları*) İndi birinci hərfi yerinə yazın və sözləri oxuyun”.

II. M: “Şəkildə nə təsvir olunduğunu söyləyin. (göz və köz) Birinci şəklın altındakı sözdə hansı hərf yazılmalıdır? (**K**) Niyə belə düşünürsünüz? Digər sözdə də çatışmayan hərfi tapın, yerinə yazın və sözü oxuyun”.

—İdman dəqiqəsi—

Təbiiqetmə

III. M: “Siz sözlün əvvəlində çatışmayan hərfi müəyyənləşdirib, yerinə yazdınız. Bu tapşırıqda nə təsvir olunub? (*Uşaqların cavabları*) Pişiyin yanında isə hərflər yazılıb. Hərfləri bir-bir oxuyun. Nə alındı? (*Uşaqların cavabları*) Hansı hərf çatmır? (**K**) İndi siz mənə **K** hərfi sözlün sonunda işlənən sözlər söyləyin”.

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

Məşğələ 5-6. RİYAZİ VƏ MƏNTİQİ TƏFƏKKÜRÜN İNKİŞAFI		19-cu həftə ADƏTLƏR
Mövzu: DAİRƏ, DÖRDBUCAQ, ÜÇBUCAQ		Standart: 2.3.3.
Məqsəd:		İnteqrasiya: 2.2.6; 1.1.4.
	• Dairəni adlandırır. • Dairənin xüsusiyyətlərini söyləyir. • Üçbucaq və dördbucaqlını fərqləndirir. • Onların fərqlərini söyləyir.	
İş üsulları:	Əqli hücum, suallar, müzakirə.	
İş forması:	Kollektiv və fərdi.	
Resurslar:	Şəkillər, rəngli karandaşlar.	

1-ci məşğələ

Motivasiya

M:– Uşaqlar, vərəqin yuxarısında nə təsvir olunub? Tülkü nə edir? (*Uşaqların cavabları*)

Müəllim uşaqlara R.İbadovanın həndəsi fiqurlar haqqında yazdığı şeiri söyləyir:

Dairə sanki bir Dördbucaqlı isə
Şara bənzəyir. Bağda çəpərə,
Kvadrat elə bil Söylə bəs üçbucaq
Şala bənzəyir. Nəyə bənzəyir?

– Bu şeirdə nə ifadə olunub? (*Uşaqların cavabları*) – Nəyə əsasən bu cavabı verdiniz? İzah edin.

Dərketmə

M:–Uşaqlar, biz indi sizinlə “Məni tanı” oyununu oynayacağıq. Mən söyləyəcəyəm, siz isə tapacaqsınız.

–Mənim bucaqlarım çoxdur, amma üç tərəfim var.(üçbucaq)

–Mənim bucaqlarım çoxdur, amma 4 tərəfim bərabər deyil. (düzbucaqlı)

–Mənim bucaqlarım yoxdur, məni diyirlətmək olar. (dairə) (*Uşaqların cavabları*)

M:–Afərin, uşaqlar! Siz bütün fiqurları düzgün adlandırdınız. Gəlin bir daha hansı fiqurlarla işləyəcəyimizi sadalayaq. (*Uşaqların cavabları*)

I. M: “Bəli, həndəsi fiqurlar ifadə olunub. Deməli, uşaqlar, üçbucağın neçə tərəfi var? Dördbucaqlının neçə tərəfi var? Dairənin bucaqları varmı? (*Uşaqların cavabları*) Bu tapşırıqda orta hissədə həndəsi fiqurlar, kənarlarında isə əşyalar təsvir olunub. Əşyaları adlandırın. Hansı həndəsi fiqura bənzəyir? Nə üçün belə düşünürsən? (*Uşaqların cavabları*) Əşyaları formasına görə uyğun fiqurlarla birləşdirin”.

II. M: “İkinci tapşırığa baxaq. Burada bir neçə fiqur təsvir olunub. (Hər bir fiqur üzərində müzakirə aparılır.) Xətt üzrə gedərək dördbucaqlıları göy, dairələri isə qırmızı rənglə çəkin”.

—İdman dəqiqəsi—

Təbiiqetmə

III. M:–Bu tapşırıqda nə təsvir olunub? (ev və günəş) Şəkillər çəkilərkən hansı həndəsi fiqurlardan istifadə olunub? (*Uşaqların cavabları*) Şəkli tamamlayın və rəngləyin. Hansı fiqurdan neçə dənədir? (*Uşaqların*

cavabları)

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

2-ci məşğələ

Motivasiya

Müəllim şeir söyləyir:

–Üçbucağın bir baxın, Üçcə dənədir tını. İndi sayın uşaqlar, Onun tərəflərini.

M: “Uşaqlar, cavabı söyləyin. Üçbucağın neçə tərəfi var?” (*Uşaqların cavabları*)

Dərketmə

I. M: “Uşaqlar, bilirsiniz ki, üçbucağın 3, dördbucağın 4 tərəfi var. Amma dairənin tərəfləri, bucaqları yoxdur. Birinci tapşırıqda ortada həndəsi fiqurlar təsvir olunub. Onlar hansılardır? Nə üçün belə düşünürsünüz? Həmin həndəsi fiqurların ətrafında müxtəlif əşyalar təsvir olunub. Əşyaları formasına görə adlandırın və uyğun fiqurlarla birləşdirin”.

Tapşırıqları yerinə yetirərkən uşaqların fikirlərini əsaslandırmalarına nail olmaq lazımdır.

II. M: “Burada öyrəndiyiniz həndəsi fiqurlar təsvir olunub. Onları adlandırın. Sonra isə üçbucaqları yaşıl, dördbucaqlıları göy, dairələri isə qırmızı karandaşla çəkin.”

III. M: “Sıradakı fiqurlara uyğun olan fiquru qırıq xətlər üzrə çəkin. Birinci sırada hansı fiqur olmalıdır? Bəs ikinci sırada hansı fiqur olmalıdır?”

—İdman dəqiqəsi—

Tətbiqetmə

IV. M: “Burada fiqurlar xətlərlə və yarımçıq verilib. Fiquru tamamlayın və adını söyləyin. (*Bu qayda ilə digər xanalar üzrə iş aparılır*)

V. M: “Sıradakı fiqurlara uyğun olan fiquru müəyyənləşdirin və qırıq xətlər üzrə çəkərək, tamamlayın”.

VI. M: “Burada iki sütunda həndəsi fiqurlar verilib. Hər eyni fiqurlar dəstini tapın və birləşdirin”.

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

Məşğələ 7-8. TƏSVİRİ FƏALİYYƏT		19-cu həftə ADƏTLƏR
Mövzu: OTAQLAR		Standart: 3.1.3; 3.1.4.
		İntegrasiya: 1.1.4; 2.2.6; 3.1.8.
Məqsəd:	• Sadə kəsib-yapışdırma bacarıqları nümayiş etdirir. • Sadə yapma bacarıqları nümayiş etdirir. • Verilmiş nümunə əsasında sadə kompozisiyalar qurur. • Müstəqil yaradıcılıq qabiliyyətləri nümayiş etdirir.	
İş üsulları:	Əqli hücum, suallar, müzakirə.	
İş forması:	Kollektiv və fərdi.	
Resurslar:	Şəkillər, rəngli kağızlar, karandaşlar.	

1-ci məşğələ

Motivasiya

M: – Uşaqlar, bu nədir? (Müəllim qabaqcadan hazırlanmış üzərində buta naxışları olan kəlağayını onlara göstərir) (*Uşaqların fikirləri dinlənilir*) Bəli, kəlağaydır. Bəs üzərində nə naxışları var? (buta) Düzdür. Bunlar butadır.

Dərketmə

I. M: “Uşaqlar, düz dediniz, Buta bizim milli naxışlarımızdandır. Siz buta naxışını daha harada görmüsünüz? (*Uşaqların cavabları*) İndi isə biz sizinlə buta naxışını kəğızdan kəsəcəyik”.

(Uşaqlar işə başlamazdan əvvəl müəllim uşaqlara əvvəlcə hazır nümunəni göstərir, sonra isə onların gözü qarşısında izah edə-edə kağızdan naxış kəsir. Sonra isə uşaqlara işə başlamağı təklif edir). Butanı kəsdikdən sonra onun üzərinə rəngli kağızlardan kiçik dairələr yapışdıracaqsınız. Rənglərin adını söyləyin. İndi isə kağızdan nümunəyə uyğun buta düzəldin”.

Məşğələ prosesində uşaqların əməkdaşlıq etmələrinə imkan yaradılır.

—İdman dəqiqəsi—

Tətbiqetmə

II. M: “Uşaqlar, biz sizinlə keçən məşğələmizdə K hərfini öyrənmişik. Onu karandaşla çəkmə bilərsiniz. Gəlin birlikdə əlimizlə havada K hərfini cızaq. İndi isə əvvəl öyrəndiyiniz hərlərdən istifadə edərək, plastilindən *kitab* sözünü düzəldin. Neçə hərfdən istifadə etdiniz? Bəs hansı rənglərdən istifadə etdiniz?”

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

2-ci məşğələ

Motivasiya

M: – Uşaqlar, Novruz bayramında sinidə nə bəzəyirlər? (xonça) Siz xonçanı bəzənirsiniz? Nə üçün? Xonçada nələr olur? (*Uşaqların fikirləri dinlənilir*)

Dərketmə

I. M: “Uşaqlar, şəkillərə diqqətlə baxın. Orada nə təsvir olunub? Bəli, orada xonça və xonçaya düzülən şirniyyat təsvir olunub. İndi biz də sizinlə xonça düzəldəcəyik. İndi isə işə başlayıb xonça hazırlayaq”. Müəllim uşaqlara qabaqcadan hazırladığı nümunəni göstərir. Sonra uşaqlar işə başlamazdan əvvəl kəsib-yapışdırma qaydalarını bir daha xatırladır. Sonra isə izah edə-edə işi yerinə yetirir. Sonda hər bir uşaq düzəltdiyi xonça haqqında danışır.

—İdman dəqiqəsi—

Təbiiqetmə

II. M: “Uşaqlar, bu tapşırıqda nə təsvir olunub? (konfet) Konfetin üstündəki yazını xətt üzrə çəkərək tamamlayın, sözü oxuyun. Sonra konfeti rəngləyin”.

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

19-cu həftə ADƏTLƏR	
Məşğələ 9-10. FİZİKİ MƏDƏNİYYƏT	Standart: 1.1.1.; 1.1.3.
Mövzu: ƏKİL-BƏKİL QUŞ İDİ	İnteqrasiya: 4.1.2.; 4.2.2.
Məqsəd:	• Atıb-tutma hərəkətlərini yerinə yetirir. • Hoppanma, tullanma (1 və 2 ayaqla) bacarığı nümayiş etdirir. • Yeri-yerkən müvazinətini saxlayır.
İş üsulları:	Müzakirə, süjetli-rollu oyunlar.
İş forması:	Kollektiv, qruplarla və fərdi iş.
Resurslar:	Uşaqların sayı qədər yaylıqlar, toplar, 1 ədəd gimnastika skamyası

1 və 2-ci məşğələlər

I. İsinmə hərəkətləri (5 dəq.)

- bir-birinin ardınca yerləş və qaçış;
- qollar yuxarıda, barmaqları açıb-bükmək və pəncə üstə yerləş;
- qollar yanlarda, biləkləri dairəvi hərəkət etdirmək və daban üstə yerləş;
- əlləri yuxarı qaldıraraq nəfəs almaq və nəfəsi buraxmaq (4–5 dəfə).

II. Ümuminkəşafetdirici hərəkətlər (20 dəq., yaylıqlarla)

1. “Yaylıqları göstər” (5-6 dəfə)

ç.v.– ayaqlar çiyin bərabərində aralı, əllər yaylıqlarla aşağı salınmış vəziyyətdə.

1 sayında gövdəni sol tərəfə döndərərək, yaylığı iki ələ irəli uzatmaq;

2 sayında ç.v.-ni almaq;

3 sayında həmin hərəkəti digər tərəfə təkrar etmək;

4 sayında ç.v.-ni almaq.

2. “Yaylıqları yellə” (5-6 dəfə).

ç.v. – ayaqlar çiyin bərabərində aralı, əllər bəldə.

1 sayında sağ əli belə qoyub sol əllə yaylığı yuxarı qaldıraraq, havada yelləmək;

2 sayında ç.v.-ni almaq;

3 sayında həmin hərəkətləri digər tərəfə təkrar etmək;

4 sayında ç.v.-ni almaq.

3. “Yaylığı sağa-sola yellə” (5-6 dəfə)

ç.v. ayaqlar çiyin bərabərində aralı, əllər yaylıqlarla aşağı salınmış vəziyyətdə.

1 sayında gövdəni aşağı əyərək, yaylığı sağa-sola yelləmək;

2 sayında ç.v.-ni almaq;

3 sayında əlləri yuxarı qaldıraraq, yaylığı sağa-sola yelləmək;

4 sayında ç.v.-ni almaq.

4. “Yerində hoppan” (2–3 dəfə).

ç.v. ayaqlar çiyin bərabərində aralı, əllər yaylıqlarla aşağı salınmış vəziyyətdə.

1 sayında sol əli belə qoyaraq, sağ əli yaylıqla yuxarıda yelləyərək, iki ayaqla hoppanmaq;

2 sayında ç.v.-ni almaq;

3 sayında sağ əli belə qoyaraq, sol əli yaylıqla yuxarıda yelləyərək, iki ayaqla hoppanmaq;

4 sayında ç.v.-ni almaq.

Əsas hərəkətlər.

1. Atıb-tutma hərəkətləri. Topu iki əllə yuxarı atıb-tutmaq. Bütün uşaqlar əllərində top dairənin ətrafında dayanırlar. Göstərişə əsasən uşaqlar topu iki əllə yuxarı atıb-tutmalıdırlar. Müəllim uşaqların topu düz atıb-tutmalarına nəzarət etməlidir.

2. Yerləş və yürüş hərəkətləri. Tir üstündə (hündürlüyü 20 sm.) uşaqlar əlləri beldə tirin üzəri ilə yeriylirlər.

Hərəkətli oyun. “Əkil-bəkil quş idi”.

Otaqda dairə çəkilir. Uşaqlar dairə boyu üzü mərkəzə doğru düzülürlər. Onlardan biri barmağı ilə oyunçuları bir-bir göstərərək, aşağıdakı mahnını oxuyur:

<i>Əkil-bəkil quş idi,</i>	<i>Bar gətirir ucları.</i>
<i>Divara qonmuş idi.</i>	<i>Çəpər çəkdim yol açdım,</i>
<i>Getdim onu tutmağa,</i>	<i>Qızıl gülə dolaşdım.</i>
<i>O məni tutmuş idi</i>	<i>Bir dəstə gül dərmədən</i>
<i>Meydana salmış idi.</i>	<i>Nənəsi gəldi, mən qaçdım!</i>
<i>Meydanın ağacları,</i>	

Mahnının axırıncı kəlməsi hansı oyunçunun üzərində qurtarırsa, o bir ayağı üstə hoppa-hoppa dairənin daxilində qaçıran oyunçuların birini tutmağa çalışmalıdır. Oyunu bir neçə dəfə təkrar etmək olar.

III. Sakitləşdirici hərəkətlər (5 dəq.)

“Şamı söndürürük”

ç.v. – ayaqlar aralı, əllər yanlarda aşağı salınmış vəziyyətdə.

1. Nəfəsalma – əlləri tədricən yuxarı qaldırmaq.
2. Nəfəsvermə – qolları sərbəst sallamaqla irəliyə doğru əyilmək və üfürmək (şamı söndürmək).
3. Nəfəsalma – qolları yanlara açaraq başını yuxarı qaldırmaqla pəncələri üstə qalxmaq.
4. Nəfəsvermə – ç.v.-nə qayıtmaq. Müəllimin ardınca bir cərgədə sakit yerləş.

19-cu həftə ADƏTLƏR	
Məşğələ 11–12. MUSIQI Mövzu: ƏZİZ BAYRAM	Standart: 3.1.7; 3.1.8.
	İnteqrasiya: 4.1.2.
Məqsəd:	• Musiqinin xarakterini müəyyən edir. • Xorda oxumaq bacarıqları nümayiş etdirir. • Musiqinin ritminə uyğun rəqs elementlərini yerinə yetirir.
İş üsulları:	Əqli hücum, müzakirə, suallar.
İş forması:	Kollektiv və fərdi iş.
Resurslar:	Kompüter, disk, şəkillər, bayram atributları
Musiqi materialları:	“Marş” M.Əhmədov, “Novruzgülü” Azərbaycan xalq rəqsi, “Əziz bayram” mahnısı (R.Şəfəq B.Vahabzadə), “Novruz bayramı” (R.Şəfəq/R. Əhmədov), “Gəl, gəl, a yaz günləri” (A.Rzayeva/M.Ə.Sabir) “Bayram axşamlarında” (R. Mirişli/F.Qoca)
Alternativ material:	Dinləmə: “Dərçini”, “Novruzu” Azərbaycan xalq rəqsləri, “Bənövşə” (S.Hacıbəyov/M.Seyidzadə), “Bahar bayramı” (T.Quliyev/M.Dilbazi). “Bayram axşamlarında” (R. Mirişli/F.Qoca) “Novruz gəlib” (C.Quliyev/R.Rövşən), Mahnı: “May” (Ş.Axundova/M. Seyidzadə), “Uşaqlar, ay uşaqlar” (C.Cahangirov/Z. Cabbarzadə), “Qaranquşlar gəldilər” (S.Rüstəmov/H.Arif), “Bahar gəlir” (F.Əmirov/Z.Cabbarzadə), “Bahar gəlir” (S.Rüstəmov/M.Seyidzadə)

1-ci məşğələ

1. **Marş:** Marş.M.Əhmədov

2.Dinləmə: Müəllim Azərbaycan xalq rəqsləri, onların ifa ptiyomlarını yada salır. İndiyə qədər keçilən xalq rəqsləri, rəqs elementləri, qızların və oğlanların hərəkətləri təkrarlanır. “Novruzgülü” Azərbaycan xalq rəqsi, onun adı, mənası, məzmunu haqqında qısa məlumat verilir. Sonra rəqsin musiqisi səsləndirilir. Rəqs dinlədikdən sonra müəllim uşaqlara suallarla müraciət edir:

- Dinlədiyiniz rəqsin xarakteri və tempi necə idi?
- Bu rəqsi kimlər oynaya bilər, qızlar,yoxsa oğlanlar?
- “Novruzgülü” rəqsini daha hansı tədbirlərdə ifa etmək olar? (*Uşaqların cavabları*)

3.**Mahnı:** “Əziz bayram ” mahnısı (musiqisi R.Şəfəqin, sözləri B.Vahabzadəninidir) şifahi yolla öyrədilir.

Müəllim bəstəkar, mahnı, onun məzmunu haqqında qısa məlumat verir, sonra mahnı səsləndirilir. Uşaqlar dinlədikdən sonra mahnı hissə-hissə, frazalarla öyrədilir. Tələffüzü çətin olan sözlər və melodiya üzərində iş aparılır. Sonda “Əziz bayramı” mahnısının öyrənilmiş hissəsi xorla ifa edilir, məzmunu və xarakteri müzakirə olunur.

4.**Musiqili-ritmik hərəkətlər:** “Novruz bayramı” mahnısı (musiqisi R. Şəfəqin, sözləri R. Əhmədovundur) səsləndirilir. Uşaqlar əvvəl mahnının məzmunu dinləyirlər, sonra orada olan hadisələri hərəkətləri ilə təsvir

edirilər (Mahnının məzmunundakıları səhnələşdirirlər).

Məşğələ ümumiləşdirilərək yekunlaşdırılır.

Musiqi materialı:

“Əziz bayram”

Gəl əziz bayram,	1. Böyükdür adın,
Görüşək yenə.	2. Böyükdür şanın.
Gül-çiçək səpim	3. Sənsən bağbanı
Qədəmlərinə.	4. Bu gülüstanın!

2-ci məşğələ

Marş: “Marş” (M.Əhmədov)

Mahnı: “Əziz bayram” mahnısı (R.Şəfəq/B. Vahabzadə)

Səhnələşdirmə: “Adətlərimiz” (resurs: ağac çubuqları, torba, xurcunlar, xonça, yumurtalar, süfrə,)

Nö	Musiqi materialı	Fəaliyyət
1 -6	“Gəl,gəl, a yaz günləri”, “Bayram axşamlarında”	Uşaqlar sevinclə gəzişirlər. Odun üstündən tullanırlar, torba atırlar, yumurta döyüsdürürlər, süfrə hazırlayıb xonçanın ətrafında əyləşirlər, Sonra rəqs edib, yallı gedirlər

20-ci həftə | BAYRAMLAR

Məşğələ 1. ƏTRAF ALƏMLƏ TANIŞLIQ		Standart: 2.1.2; 2.1.3.
Mövzu: BAYRAMLAR		İnteqrasiya: 2.2.2; 2.2.1.
Məqsəd:	• Verilmiş mövzu ətrafında danışır. • Bayramlar haqqında danışır. • Bayramlara xas xüsusiyyətləri sadalayır.	
İş üsulları:	Əqli hücum, müzakirə, suallar.	
İş forması:	Kollektiv və fərdi iş.	
Resurslar:	Bayram şənlikləri təsvir olunmuş şəkil, zərf.	

Məşğələnin gedişi

Motivasiya

M: – Uşaqlar, vəsaitin yuxarısındakı şəkillərə baxaq. Şəkildə nə təsvir olunub? Çoxlu hədiyyələrin olması nəyi bildirir? (*Uşaqların cavabları*)

Dərketmə

M: “Hər bir xalqın özünəməxsus bayramları olur. Bayramlar hər bir xalqın və insanın həyatında olan xüsusi gündür. Bayramlar insana sevinc və yüksək emosional əhval bəxş edir, hər insan üçün xoş hədiyyələr və dostlarla xoş ünsiyyət vəd edir. Tətil və xüsusi günlər bir uşaq üçün xüsusilə əhəmiyyətlidir, çünki ona yeni təəssüratlar və xoş duyğular verir, ənənələrə bağlayır, ailəsinə və dostlarına yaxınlaşdırır. Böyükdən sonra valideynlərinin onun üçün təşkil etdiyi uşaq bayramlarını xüsusi təəssüratla xatırlayır. Hər ailənin bayramların təşkili ilə əlaqəli öz ənənələri olur. Bəzi insanlar bayramları çox sayda qonaqla birlikdə keçirməyi bəyənirlər. Belə ailə tədbirləri dini, tarixi günlər və dövlət bayramları ilə əlaqədar, ailə üzvlərinin ad günləri münasibətilə keçirilir. Yeni il, Novruz bayramı, 28 may, 8 mart və s. kimi bayramlar keçirilir. Onların bir çoxunda uşaqlar fəal iştirak edə bilirlər. Bu birgə fəaliyyətlər hər bir uşağa müxtəlif təəssüratlar və fəaliyyətlər təqdim edir.

Azərbaycan xalq bayramları zaman-zaman müəyyən qadağalara məruz qalmasına baxmayaraq öz varlığını qoruyub saxlaya bilmiş və bu günədək gəlib çatmışdır. Hər bir xalq bayramının özünəməxsus, digər bayramlardan fərqli xüsusiyyətləri vardır. Bayram günləri keçirilən tamaşalar, oyunlar, əyləncələr, şənliklər bayrama fərdilik verməklə yanaşı, onu daha maraqlı edir və hafizələrdə uzun müddət qalmasına kömək edir. Xalq bayramları rəqs, oyun, mahnı, xalq tamaşaları kimi ünsürləri özündə əks etdirir.

I. M: “Uşaqlar, kitabınızdakı şəkilə baxaraq, bayram və onun əlamətləri haqqında danışın”.

II. Müəllim uşaqlara suallarla müraciət edir: “–Bayram günləri adi günlərdən nə ilə fərqlənir? -- Bayrama necə hazırlanırlar? --Ən çox sevdiyiniz bayram hansıdır?” (*Uşaqların cavabları*)

—İdman dəqiqəsi—

Təbiiqetmə

III. M: “Şəkildə bayramla əlaqəli müxtəlif əşyalar təsvir olunub. Həmin əşyaları adlandırın. Çox sevdiyiniz əşyanın altında çox, az sevdiyiniz əşyanın altında isə az sayda ulduz rəngləyin”.

IV. M: “Uşaqlar, bilirsiniz ki, bayramlarda hamı biri-birini təbrik edir. Təbriki üzbəüz, telefonla və bir də məktubla edirlər. Bilirsiniz məktub nədir? Məktub yazılıb zərfə qoyulur, bir ünvandan başqa ünvana göndərilir. Kitabınızda

zərf təsvir olunub. Zərfin yuxarı hissəsindən kimin göndərdiyi, aşağı hissəsində isə kimə göndərildiyi yazılır. İndi isə siz zərf və təbrik məktubu haqqında bildiklərinizi danışın. Sizcə, təbrik məktubunda nə yazılıb? ” (*Uşaqların cavabları*)

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

20-ci həftə BAYRAMLAR	
Məşğələ 2. BƏDİİ TƏFƏKKÜRÜN İNKİŞAFI	
Mövzu: BAYRAM HƏDİYYƏSİ	
Məqsəd:	• Mövzu əsasında danışır. • Dinlədiyi fikirləri anladığını nümayiş etdirir. • Müstəqil yaradıcılıq qabiliyyətləri nümayiş etdirir.
İş üsulları:	Müzakirə, suallar, nəğılətmə.
İş forması:	Kollektiv və fərdi iş.
Resurslar:	Hekayənin mətni, şəkillər, karandaş.

Məşğələnin gedişi

Motivasiya

M: – Uşaqlar, vəsaitinizdə şəkillərə diqqətlə baxın. Şəkillərdə nə təsvir olunub? Sizcə, burada söhbət nədən gedə bilər? (*Uşaqların cavabları*)

Dərketmə

I. M: “Uşaqlar, mən sizə şəkildə təsvir olunanlara aid “Bayram hədiyyəsi” adlı hekayə söyləyəcəyəm. Mətni dinləyin. Kitabımızdakı hər şəkil mətnin bir hissəsini təsvir edir. Mən deyəndə, dinlədiyiniz hissəyə uyğun şəkli tapın və altındakı dairəni rəngləyin”.

1

“8 mart qadınlar bayramı yaxınlaşırdı. Anar, Rəşad və Ülkər anaları üçün sürpriz hədiyyə hazırlamaq istəyirdilər. Uşaqlar tez-tez otaqlarına çəkilir, analarına nə hədiyyə edəcəkləri haqqında söhbət edirdilər. Onların hər biri düşündüyü hədiyyə haqqında danışdı. Xeyli müzakirə aparır, amma bir nəticəyə gələ bilmirdilər. Bayrama isə artıq az vaxt qalmışdı”.

M: “Uşaqlar, dinlədiyiniz hissəyə uyğun şəkli tapıb, altındakı dairəni işarə edin”.
Müəllim oxumağa davam edir.

2

“Sonunda, böyük bacı Ülkər öz fikrini söylədi:

- Anamız bütün günü çalışır. Səhər hamıdan tez oyanır. Bizi məktəbə yola salır. İşdən qayıdan kimi yenə də ev işləri ilə məşğul olur. Demək olar ki, heç dincəlmir. Məncə, anamıza ev işlərində kömək etsək, istirahət üçün vaxtı çox qalar. Həm də həmin saatları birlikdə keçirərik. Rəşad və Anar bacıları ilə razılaşdılar.”

M: “İndi isə dinlədiyiniz hissəni müəyyənləşdirib, işarə edin”.
Müəllim oxumağa davam edir.

3

“Uşaqların səbirsizliklə gözlədikləri gün gəlib çatdı. Həmin gün onlar lap tezdən oyandılar. Hər kəs öz yatağını səliqəyə saldı. Masanın üzərindəki kitab-dəftəri yığışdırıb kitab rəfinə düzdülər. Ülkər qurumuş paltarları ipdən yığdı. Onları qatlayıb ütü masasının üzərinə qoydu. Rəşad həyəətə düşdü. Ətrafı səliqəyə saldı. Anasının bağçada əkdüyü sevimli çiçəklərini suladı. Onlardan bir dəstə toplayıb güldana qoydu”.

M: “Uşaqlar, dinlədiyiniz hissəyə uyğun hissəni tapıb, işarə edin.”
Müəllim oxumağa davam edir.

4

“Ataları səhər yeməyi hazırlamaqda uşaqlara kömək etdi. Uşaqlar qonaq otağında bayram süfrəsi hazırladılar. Rəşadın topladığı gülləri masaya qoydular. Anar otağına qaçıb dünəndən hazırladıqları açıqcanı gətirdi. Onu güllərin arasında yerləşdirdi”.

M: “Uşaqlar, şəkildə dinlədiyiniz hissəyə uyğun şəkli tapıb, işarə edin”.
Müəllim oxumağa davam edir.

5

“Ana yuxudan oyandı. Həmişəki kimi, uşaqları yuxuda oyatmaq üçün onların otağına keçdi. Heç kim yatağında deyildi. Həm də yataqlar da toplanmışdı. Ana qonaq otağına keçdi. Gözlərinə inanmadı: artıq səhər süfrəsi hazır idi. Süfrədə hər kəs öz yerini tutmuşdu. Uşaqlar analarını görcək birlikdə söylədilər:

- Ana can, bayramın mübarək!

Ana onları qucaqlayıb təşəkkür etdi. Səhər yeməyindən sonra uşaqlar süfrəni toplamaqda analarına

kömək etdilər. Daha sonra bütün ailə birikdə maraqlı bir filmə baxdılar. Doğurdan da, ailə ilə birlikdə vaxt keçirmək ana üçün ən qiymətli hədiyyədir”.

—İdman dəqiqəsi—

II. Müəllim uşaqlara suallarla müraciət edir:

- Ana bayram hədiyyəsini niyə bəyəndi?
- Ana-ataya başqa hansı bayram hədiyyəsi etmək olar?
- Siz valideynlərinizə hansı bayram hədiyyəsi edə bilərsiniz? (*Uşaqların cavabları*)

Tətbiqetmə

III. M: “Şəkildə 3 çərçivədə şəkillər verilib. Hər çərçivənin yanında açar söz yazılıb. Mən həmin açar sözü sizə söyləyəcəyəm. Siz şəkilə diqqətlə baxıb, onun məzmunu haqqında ətraflı danışacaqsınız. Danışarkən həmin açar sözü cümlədə işlədin. (*Uşaqların cavabları*)

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

20-ci həftə BAYRAMLAR	
Məşğələ 3–4. SAVAD TƏLİMİNƏ HAZIRLIQ VƏ NİTQ İNKİŞAFI	Standart: 2.2.4; 2.2.5.
Mövzu: R (r) SƏSİ VƏ HƏRFİ	İnteqrasiya: 1.1.4.
Məqsəd:	• R (r) səsini və hərfi fərqləndirir. • R səsinin işləndiyi sözləri söyləyir. • Xətt üzrə R (r) hərfini yazır.
İş üsulları:	Əqli hücum, suallar, müzakirə.
İş forması:	Kollektiv və fərdi iş.
Resurslar:	Şəkillər, karandaşlar, marker, keçirilmiş hərflər və R hərfi.

1-ci məşğələ

Motivasiya

M: – Səhifənin yuxarısındakı şəkklə baxaq. Şəkildə nə təsvir olunub? Tülkü nə edir? (*raketdə uçuş*).

– Uşaqlar, psket sözü hansı səs ilə başlayır? (*Uşaqların cavabları*)

Dərketmə

M: “Bəli, R səsi ilə başlayır. R hərfindən də digər hərflər kimi sözləri yazanda istifadə olunur. Uşaqlar sarı qutuya diqqətlə baxaq. Burada **R** hərfi təsvir olunub”.

Mən sizə şeir söyləyəcəyəm, qulaq asın!

<i>Raul əlində fırça,</i>	<i>Rəna görəndə rəsmi,</i>
<i>Yanaşdı molbertinə,</i>	<i>Dedi, qəşəng rəndədi</i>
<i>Rənglər rəngə qarışdı,</i>	<i>Hətta qanadı da var,</i>
<i>Oxşatdı raketinə.</i>	<i>Sanki, uçacaq indi...</i>
	<i>(Z.Ustac)</i>

M: “Eşitdiyiniz şeirdə uşaqların adı – *Raul, Rəna və raket, rəng, rəsm* sözləri **R** səsi ilə başlayır. **R** səsi ilə daha hansı sözü deyə bilərsiniz?” (*Uşaqların cavabları*)

I. M: “Burada böyük **R** hərfi təsvir olunub. Hərfin kənarında şəkillər təsvir olunub. Sol tərəfdə yuxarıda nə təsvir olunub? (*Uşaqların cavabları*) Bəs sağ tərəfdə nə təsvir olunub? (*Uşaqların cavabları*) Bu qayda ilə hər şəkildə nə təsvir olunduğunu söyləyin və bu sözün hansı səsle başladığına diqqət edin. **R** hərfini rəngləyin”.

II. Müəllim lövhədə **R** hərfini izah edə-edə yazır. Bir neçə uşaq da lövhədə tapşırığı yerinə yetirir.

M: “Kitabınızda kənara çıxmadan **R** hərfini xətt üzrə çəkin. Hər şəkildə nə təsvir olunduğunu bir-bir söyləyin. Söz “**R**” səsi ilə başlayırsa, həmin şəkli “**R**” hərfi ilə birləşdirin”.

—İdman dəqiqəsi—

Tətbiqetmə

Müəllim uşaqlara kəsmə əlifbada olan hərflərin içərisindən **R** hərfini götürüb lövhəyə qoymağı təklif edir. (*Uşaqlar yerinə yetirir*)

III. M: “Uşaqlar, vəsaitin yuxarısında xanalarda söz yazılıb. Diqqətlə baxıb həmin hərfləri nümunəyə uyğun rəngləyin. Sözü oxuyun”.

IV. M: “Kənara çıxmadan xətt üzrə böyük **R** hərflərini yazın”.

V. M: “Bu tapşırıqda xətlərlə üç sözdən ibarət cümlə yazılıb. Hər sözdəki hərfləri xətt üzrə çəkin və sözləri oxuyun. Sonda cümləni oxuyun”.

Məşğələ boyu uşaqlar rəğbətləndirilir. Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

2-ci məşğələ

Motivasiya

Müəllim uşaqlara şeir oxuyur:

Rəndə ilə yonur hey, Hamarlayır taxtani. Yonqar yağır qar kimi, Bürüyür dörd bir yanı. (F.Sadıq)

M: “Uşaqlar, rəndə sözü hansı səs ilə başlayır? (Uşaqların cavabları) – Hamar sözündə r səsi sözün harasında işlənir?”

Verilmiş əlifbanın hərflərinin arasından **R** hərfi götürülərək lövhəyə qoyulur. **R** səsinin birlikdə və tək-tək tələffüz edilməsi üzrə iş aparılır. Müəllim uşaqların diqqətini kiçik **r** hərfinə yönəldərək, deyir:

– Uşaqlar, bəs bu hansı hərfdir? (*Uşaqların cavabları*)

Dərketmə

I. M: “Uşaqlar, şəkli diqqətlə baxın. Şəkildə nə təsvir olunub? (*Uşaqların cavabları*)

– Uşaqlar, bilirsiniz ki, hər bir hərfin həm böyük, həm də kiçik forması var”.

Müəllim lövhədə kiçik **r** hərfini izah edə-edə yazır. Bir neçə uşaq da lövhədə tapşırığı yerinə yetirir.

– Bu, kiçik **r** hərfidir. İndi ardıcılığı gözləməklə, nümunəyə əsasən **r** hərfini xətt üzrə çəkin. Çəkərkən, oxun istiqamətinə diqqət yetirin”.

M: “Uşaqlar, indi isə **R** səsi ilə başlayan sözlər söyləyin. **R** səsi ilə bitən sözlər söyləyin”. (*Uşaqlar yerinə yetirirlər*).

II. M: “Bu tapşırıqda xətlərlə dörd sözdən ibarət cümlə yazılıb. Hərfləri xətt üzrə çəkin. Sözləri oxuyun və suala cavab verin”.

—İdman dəqiqəsi—

Tətbiqetmə

III. M: “Şəkildə təsvir olunanları adlandırın. “R” səsi ilə başlayan sözləri müəyyən edin, sonra həmin şəkilləri çərçivə ilə birləşdirin”.

M: “*Tar, arı, Ramiz* sözlərində R səsi sözün hansı hissəsində işlənir?” (*Uşaqların cavabları*)

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

Məşğələ 5-6. RİYAZİ VƏ MƏNTİQİ TƏFƏKKÜRÜN İNKİŞAFI		20-ci həftə BAYRAMLAR
Mövzu: KVADRAT, ALTINDA VƏ ÜSTÜNDƏ		Standart: 2.3.3.; 2.3.2.; 2..3.4.
		İnteqrasiya: 2.2.6; 1.1.4.
Məqsəd:	• Kvadratı adlandırır. • Kvadratın xüsusiyyətlərini söyləyir. • Altında və üstündə sözlərini yerində düzgün istifadə edir.	
İş üsulları:	Əqli hücum, suallar, müzakirə, sujetli-rollu oyun.	
İş forması:	Kollektiv və fərdi.	
Resurslar:	Şəkillər, rəngli karandaşlar.	

1-ci məşğələ

Motivasiya

M: “Uşaqlar, vəsaitin yuxarısında nə təsvir olunub? Tülkü nə edir? Şahmat taxtasının damaları hansı formadadır? ” (*Uşaqların cavabları*)

Dərketmə

I. M: “Bəli, damalar dördbucaqlı formasındadır. Siz onu necə müəyyən etdiniz? (*Uşaqların cavabları*) Üçbucağı göstərin. Onun neçə tərəfi, neçə bucağı var? Bəs dördbucaqlının neçə tərəfi və bucağı var? (*Uşaqların cavabları*) Uşaqlar, mən sizə bir nağıl danışacağam. Bir dairə ilə bir üçbucaq var idi. Onlar gəzərkən kvadrata rast gəldilər. Dairə və üçbucaq qorxub, kolun dalında gizləndilər və düşündülər ki, görəsən bu nədir?”

Dairəyə oxşayır? (yox) Nə üçün? (*çünki, küncləri var*) Üçbucağa oxşayır? (yox) Küncləriini sayın(4)

Dairə dedi: Gedək soruşaq görək adı nədir? Beləliklə, onlar tanış oldular.. “Mən-dairəyəm, mənim künclərim yoxdur. Mən günəş kimiəm, diyirlənə bilirəm.” “Mən-üçbucağam. Mənim 3 küncüm və 3 tərəfim var. Mən dama oxşayıram”. “Mənim adım isə kvadratdır. Sizcə, mən nəyə oxşayıram? (kubikə...)”

“Birinci tapşırıqda kvadrat, üçbucaq və dördbucaqlını göstərin. Onların hansı fərqləri olduğunu söyləyin”.

—İdman dəqiqəsi—

Tətbiqetmə

II. M: “Bu tapşırıqda xətlərlə çəkilmiş müxtəlif həndəsi fiqurlar verilib. Xətlərin üzəri ilə gedərək, kvadratları yaşıl, üçbucaqları göy, dairələri isə qırmızı karandaşla çəkin.”

“Uşaqlar, həndəsi fiqurlar haqqında bizim daha bir oyunumuz var. Oyunun adı “kvadrata oxşayanı tap” adlanır. Siz bu zənbildən kvadrata oxşayan əşyanı tapıb, götürməlisiniz. (*Uşaqlar yerinə yetirir*)”

M: “İndi isə tapdığınız əşyanı yuxarı qaldırın və mənə göstərin. Afərin uşaqlar! –İndi isə mənə deyın, biz hansı həndəsi fiqurlar haqqında danışdıq? (dairə, üçbucaq, kvadrat)”

-dairənin küncləri var? (yox) O necədir? (*girdədir*) Bəs üçbucağın neçə küncü var? (üç) Neçə tərəfi var? (üç) Kvadratın neçə küncü var? (dörd) Bəs neçə tərəfi var? (dörd) Kvadratın tərəfləri biri-birinə bərabərdir.

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

2-ci məşğələ

Motivasiya

Müəllim uşaqların diqqətini vəsaitin yuxarısındakı şəkllə cəlb edir və nə təsvir olunduğunu soruşur. Stolun üstündə nə var? Bəs altında nə var? Tüklü hansı tərəfə baxır? (*Uşaqların cavabları*)

Dərketmə

I. M: “Tapşırığa baxın. Şəkildə hədiyyələrin bəzisi stolun üstünə, bəzisi isə stolun altına qoyulub. Şəkillərin kənarında xana verilib. Masaların üstündə olan hədiyyə qutularının sayını boş xanaya yazın”.

II. M: “İkinci tapşırıqda şkafların içində olan akvariumun üstündəki rəfdə olan kitabların sayını müəyyənəndirib, yuxarıdakı boş xanaya yazın. Akvariumun altındakı rəfdə olan fincanların sayını isə aşağıdakı boş xanaya yazın”.

III. M: “Şəkildə orta hissədə meyvələr təsvir olunub. Meyvələrin altında və üstündə həndəsi fiqurlar təsvir olunub. Hər meyvənin altında və üstündə hansı fiqur olduğunu söyləyin”.

—İdman dəqiqəsi—

Təbiiqetmə

IV. M: “Tapşırıqda 4 sütunda həndəsi fiqurlar verilir. Fiqurların rənglənmə ardıcılığını tapın və rəngləyərək davam etdirin”. (*Uşaqların cavabları*)

V. M: “Üç cərgidə müəyyən ardıcılıqla düzülmüş fiqurlar təqdim olunur. Hər fiqurun altında hansı fiqurun olduğunu tapın. Sonra boş cərgilərdə uyğun fiqurları çəkin”.

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

		20-ci həftə BAYRAMLAR
Məşğələ 7–8. TƏSVİRİ FƏALİYYƏT		Standart: 3.1.3; 3.1.4.; 3.1.5.
Mövzu: ZƏRFİN DÜZƏLDİLMƏSİ		İnteqrasiya: 1.1.4; 2.2.6; 4.1.2.
Məqsəd:	- Kəsib-yapışdırma bacarıqları nümayiş etdirir. - Sadə quraşdırma bacarıqları nümayiş etdirir. - Yapma bacarıqları nümayiş etdirir.	
İş üsulları:	Əqli hücum, suallar, müzakirə.	
İş forması:	Kollektiv və fərdi.	
Resurslar:	Şəkillər, kağızlar, plastilin, rəngli karandaşlar, qayçı, yapışqan, rəngli kağız, fırça və s.)	

1-ci məşğələ

Motivasiya

M: – Uşaqlar, əşya nədir? Hansı əşyaları sadalaya bilərsiniz? (*Uşaqların fikirləri dinlənir*)

Dərketmə

I. M: “Uşaqlar, biz sizinlə zərf haqqında danışmışdıq. Zərf nə üçündür? (*Uşaqların cavabları*) Düzdür, biz indi sizinlə kağızdan zərf düzəldəcəyik. Biz indi hansı əşyalardan istifadə edəcəyik? (*Uşaqların cavabları*)”. Müəllim uşaqlara əvvəldən düzəltdiyi nümunəni göstərir, sonra onların gözü qarşısında izah edərək zərfin kəsib-yapışdırır. Daha sonra isə rəngli kağızlardan istifadə edərək, naxışlar əlavə edir. Uşaqlara işləməyi təklif edir. Məşğələ prosesində onlara istiqamət verir, uşaqların əməkdaşlıq etmələrinə imkan yaradır.

—İdman dəqiqəsi—

Təbiiqetmə

II. M: “Uşaqlar, biz sizinlə bir çox hərfi öyrənmişik. Onları karandaşla yazmağı bilirsiniz. İndi isə biz sizinlə plastilindən istifadə edərək, “şəkərbura” sözünü düzəldəcəyik”. Uşaqlar işlərini bitirdikdən sonra hərfi bir-bir adlandırır, sonda sözü tam oxuyurlar.

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

2-ci məşğələ

Motivasiya

M: “Uşaqlar, bayramlarda biri-birini təbrik edərkən, ona nə bağışlamaq olar? (*Uşaqların fikirləri dinlənir*)

Dərketmə

I. M: “Uşaqlar, biz sizinlə açıqca düzəldəcəyik. Şəkillərə diqqətlə baxın. Orada açıqcanı düzəltmək qaydası göstərilir”.

Uşaqlar işə başlamazdan əvvəl müəllim əvvəlcədən hazırladığı nümunəni göstərir, sonra isə uşaqların gözü qarşısında izah edərək yerinə yetirir. Sonra uşaqlara işə başlaması təklif edilir. İş prosesində uşaqlara fərdi yanaşır.

—İdman dəqiqəsi—

Təbiiqetmə

M: “Uşaqlar, indi isə düzəltdiyiniz açıqcaların kənarlarını naxışlayıb, rəngləyəcəyik. Sonra siz kimi təbrik etmək istəsəniz ona verərsiniz”.

II. M: “Uşaqlar, bizim çoxlu açıqcamız var. Amma onlar həm yarımçıq, həm də rəngsizdir. Xətlər üzrə çəkməklə açıqcanın kənarlarını çəkin və rəngləyin”. Müəllim nümunəni uşaqlara göstərir və açıqcanın kənarlarını

çəkərək, rəngləmələrini tapşırır.

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

Məşğələ 9-10. FİZİKİ MƏDƏNİYYƏT		20-ci həftə BAYRAMLAR
Mövzu: QIŞ ƏYLƏNCƏLƏRİ		Standart: 1.1.1.; 1.1.3.
		İnteqrasiya: 4.1.2.; 4.2.2.
Məqsəd:	• Yeriş və yürüş yerinə yetirir. • Topla müxtəlif hərəkətləri yerinə yetirir. • Yerişərkən müvazinətini saxlayır.	
İş üsulları:	Müzakirə, süjetli-rollu oyunlar.	
İş forması:	Kollektiv, qruplarla və fərdi iş.	
Resurslar:	Uşaqların sayı qədər toplar.	

1 və 2-ci məşğələlər

I. İsinmə hərəkətləri (5 dəq.)

-Biri-birinin ardınca yerləş, pəncə üstə (əllər başın arxasında) daban üstə (əllər bəldə)

-yarım oturaq halda yerləş

-yüngül, asta "ilanvari" qaçış, hər iki ayaqla irəli tullanma

-tənəffüz hərəkətləri ilə yerləş yerinə yetirmək.

II. Ümuminkışafetdirici hərəkətlər (20 dəq.)

1. "İstilonək" (5-6 dəfə).

ç.v. – topun üstündə oturmaq, qolları yanlara açmaq.

1 sayında nəfəs alaraq, özünü qucaqlamaq,

2 sayında ç.v.-ni almaq;

3 sayında nəfəs verərək-qolları aşağı salmaq;

4 sayında ç.v.-ni almaq.

2. "Sürüşkən".(6 dəfə) (top qar topasını əvəz edir)

ç.v. – topun üstünə qarnı üzərində uzanmaq, qollar yanlarda.

1 sayında nəfəs alaraq-topun üzəri ilə geri diyirlənmək, qolları yanlara açmaq;

2 sayında ç.v.-ni almaq;

3 sayında nəfəs verərək- topun üzəri ilə irəli diyirlənmək, qolları yanlara açmaq;

4 sayında ç.v.-ni almaq.

3. "Topla fırlanaq" (4 dəfə).

ç.v. – qaməti düz saxlamaqla, ayaqlar bir qədər aralı, əlləri aşağıda.

1 sayında müəllimin "topla fırlanaq" işarəsilə sol əli belə qoyub, sağ əldə topla yuxarı qaldırmaq və yerində sol tərəfə fırlanmaq;

2 sayında ç.v.-ni almaq.

3 sayında həmin hərəkəti digər tərəfə eynilə təkrar etmək;

4 sayında ç.v.-ni almaq.

4. "Topları gizlədək" (4 dəfə).

ç.v. – qaməti düz saxlamaqla, ayaqlar çiyin bərabəri aralı, əlləri topla aşağıda tutmaq.

1 sayında ayaqları dizdən bükərək, çöməlmək. Müəllimin "topları gizlədək" işarəsilə gövdəni sol tərəfə döndərərək, topu arxada döşəməyə qoymaq;

2 sayında ç.v.-ni almaq.

3 sayında gövdəni sağ tərəfə döndərərək, hərəkəti eynilə təkrar etmək;

4 sayında ç.v.-ni almaq.

5. "Rahatlanın"

ç.v. – topun üstündə oturmaq, qollar yanlarda.

.Topun üstündə yırğalanmaq və sərbəst nəfəs almaq.

Asta-asta fırlanmaq –"Qar dənəcikləri" əvvəlcə bir tərəfə, sonra isə digər tərəfə fırlanır.

Hərəkətli oyun. "Qar topu"

Müəllimin oxuyur: Ağır-ağır ağ qar yağır, Göydə uçur, yerə düşür.

"Qar dənəcikləri" uşaqlar otaq üzrə qaçırlar. Uşaqlar "qardan" "qar topu" düzəldərək, biri-birinə ataraq, əylənirlər. Müəllimin: -daha qar yağmır! işarəsi ilə oyun bitir.

III. Sakitləşdirici hərəkətlər (5 dəq.)

"Döşəməni rəngləyirik"

ç.v. – ayaq üstə dayanıb qolları dirsəkdən bükmək, ovcunda "qar" tutmaq.

1. Nəfəsalma – sağ əli irəli uzadıb “qarı” yerə atmaq;
 2. Ç.v-nə qayıtmaq.
 3. Nəfəsvermə – sol əli irəli uzadıb “qarı” yerə atmaq;
 4. Ç.v-nə qayıtmaq.
- Müəllimin ardınca bir cərgədə sakit yerləş.

		20-ci həftə BAYRAMLAR
Məşğələ 11–12. MUSIQI		Standart: 3.1.7.; 3.1.8.; 3.1.9
Mövzu: ANAMI İNCİTMİRƏM		İnteqrasiya: 2.1.2.; 2.1.3. 4.2.2.
Məqsəd:	• Musiqinin xarakterini müəyyən edir. • Xorda oxumaq bacarıqları nümayiş etdirir. • Musiqinin ritminə uyğun zərb musiqi alətlərində müşayiət yaradır.	
İş üsulları:	Əqli hücum, müzakirə, suallar.	
İş forması:	Kollektiv və fərdi iş.	
Resurslar:	Kompüter, disk, şəkillər, sadə zərb musiqi alətləri Marş. M.Əhmədov, “ Dogum gününə marş ” fortepiano pyesi(Q.Qarayev) “ Anamı incitmirəm ” mahnısı (O.Zülfüqarov/H.Ziya), “ Ana laylası ” (O.Zülfüqarov/R.Zəka), “ Ana ” (A.Babayev/İ.Səfərli) Dinləmə: “Güllər” (R.Mustafayev/T.Mtəllibov), “Dünyamızın anası”(R.Şəfəq/İ.Tapdıq), “Bayram olsun”(O.Rəcəbov/R.Heydər), “Anaları təbrik edək” (O.Zülfüqarov/H.Mahmudov), Mahnı: “Anacan”(R.Rüstəmov/R.Zəka), “Ana”(O.Rəcəbov/Ə.Ağayev), “Ana”(E.Dadaşova/S.Tağıyeva)	
Musiqi materialları:	Kompüter, disk, şəkillər, sadə zərb musiqi alətləri Marş. M.Əhmədov, “ Dogum gününə marş ” fortepiano pyesi(Q.Qarayev) “ Anamı incitmirəm ” mahnısı (O.Zülfüqarov/H.Ziya), “ Ana laylası ” (O.Zülfüqarov/R.Zəka), “ Ana ” (A.Babayev/İ.Səfərli) Dinləmə: “Güllər” (R.Mustafayev/T.Mtəllibov), “Dünyamızın anası” (R.Şəfəq/İ.Tapdıq), “Bayram olsun”(O.Rəcəbov/R.Heydər), “Anaları təbrik edək” (O.Zülfüqarov/H.Mahmudov), Mahnı: “Anacan”(R.Rüstəmov/R.Zəka), “Ana”(O.Rəcəbov/Ə.Ağayev), “Ana”(E.Dadaşova/S.Tağıyeva)	
Alternativ material:	Kompüter, disk, şəkillər, sadə zərb musiqi alətləri Marş. M.Əhmədov, “ Dogum gününə marş ” fortepiano pyesi(Q.Qarayev) “ Anamı incitmirəm ” mahnısı (O.Zülfüqarov/H.Ziya), “ Ana laylası ” (O.Zülfüqarov/R.Zəka), “ Ana ” (A.Babayev/İ.Səfərli) Dinləmə: “Güllər” (R.Mustafayev/T.Mtəllibov), “Dünyamızın anası” (R.Şəfəq/İ.Tapdıq), “Bayram olsun”(O.Rəcəbov/R.Heydər), “Anaları təbrik edək” (O.Zülfüqarov/H.Mahmudov), Mahnı: “Anacan”(R.Rüstəmov/R.Zəka), “Ana”(O.Rəcəbov/Ə.Ağayev), “Ana”(E.Dadaşova/S.Tağıyeva)	

1-ci məşğələ

1. Marş: Marş. M.Əhmədov

2. Dinləmə: Müəllim pyes, fortepiano, instrumental musiqi anlayışlarını yada salır. Q.Qarayevin “Dogum gününə marş” pyesi haqqında qısa məlumat verir, müəllifinin adını söyləyir, şəklini uşaqlara göstərir. Sonra “Dogum gününə marş ” fortepiano pyesini səsləndirir. Əsəri dinlədikdən sonra müəllim uşaqlara suallarla müraciət edir:

-Dinlədiyiniz musiqinin xarakteri necə idi?

-Bu musiqidə nədən bəhs edilir?

-Marş xarakterli musiqilər daha hansı günlərdə səslənə bilər? (*Uşaqların cavabları*)

3. Mahnı: “Anamı incitmirəm” mahnısı (O.Zülfüqarov/H.Ziya) şifahi yolla öyrədilir.

Müəllim beynəlxalq qadınlar günü , bəstəkar, mahnı, onun məzmunu haqqında qısa məlumat verir, sonra mahnını səsləndirir. Uşaqlar dinlədikdən sonra mahnı hissə-hissə öyrədilir samit səslər (“s”, “ç”, “c”) və melodiya üzərində iş aparılır. Sonda “Anamı incitmirəm” mahnısının öyrənilmiş hissəsi xorla ifa edilir, məzmunu və xarakteri və tempi müzakirə olunur.

4. Musiqili-ritmik hərəkətlər: Uşaqlar iki qrupa ayrılır. Bir qrupa sadə zərb musiqi alətləri paylanır. Pyesi “Dogum gününə marş” pyesi təkrar səsləndirilir. Zərb musiqi alətləri olan uşaqlar musiqinin ritminə uyğun zərb alətlərində müşayiət yaradırlar qalanları isə marş musiqisinə uyğun yerlərində addımlayırlar. Sonra uşaqlar yerlərini dəyişərək fəaliyyətlərini təkrarlayırlar.

Məşğələ ümumiləşdirilərək yekunlaşdırılır

Musiqi materialı:

“Anamı incitmirəm”

Anam çox mehribandır,
Mənimlə canhacandır.
“Gəl” deyəndə gəlirəm,
“Getmə”desə getməyəm.

Nəq.
Bunu hamı bilir ki,
Anamı incitmirəm.

Boynumu qucaqlayır,
Başımı sığallayır
Hər sözünə baxıram
Onsuz heçnə etmirəm

2-ci məşğələ

Marş: Marş (M. Əhmədov)

Mahnı: “Anamı incitmirəm” (O.Zülfüqarov/H.Ziya),

Səhnələşdirmə: “Bayram hədiyyəsi” (resurs: paltar, ütü,süpürgə, toz silmək üçün dəsmal, süfrə

Nö	Musiqi materialı	Fəaliyyət
1,2	“Ana laylası”	Uşaqlar söhbət edirlər. Ev işləri görürlər. Kim isə paltar qatlayır,ütüləyir, ev süpürür,mebellərin tozunu silir, xörək bişirir və s.
3,4,5,6	“Ana”	Ata da onlara kömək edir və bir yerdə süfrə hazırlayırlar. Ana gəlir, cöx sevinir və uşaları qucaqlayır

		21-ci həftə PEŞƏLƏR
Məşğələ 1. ƏTRAF ALƏMLƏ TANIŞLIQ		Standart: 2.1.4; 2.1.2.
Mövzu: BÜTÜN PEŞƏLƏR YAXŞIDIR		İntegrasiya: 2.2.1; 2.2.6.
Məqsəd:	- Tanıdığı peşələri sadalayır. - Hər bir peşənin funksiyası və əhəmiyyətli haqqında danışır. - Nitqində əlamət bildirən sözlərdən istifadə edir.	
İş üsulları:	Əqli hücum, müzakirə, suallar.	
İş forması:	Kollektiv və fərdi iş.	
Resurslar:	Müxtəlif peşələr təsvir olunmuş şəkil və karandaşlar	

Məşğələnin gedişi

Motivasiya

M: – Uşaqlar, kitabınızda yuxarıdakı şəklə baxın. Burada nə təsvir olunub? Sizcə, burada söhbət nədən gedir? (uşaqların fikirləri dinlənilir)

Dərketmə

I. M. – “Bəli, uşaqlar! Burada söhbət peşələr haqqında olacaq. Peşə - xüsusi hazırlıq və iş təcrübəsi nəticəsində biliklərə və təcrübəyə yiyələnmiş insanın əmək fəaliyyətidir. Hələ lap qədimlərdən əməyin ilk bölgüsü insanların heyvandarlıqla və əkinçiliklə məşğul olması ilə başladı. Müxtəlif məhsulların əldə edilməsinə ehtiyac yeni peşələrə ehtiyac yaratdı. Bu peşə sahibləri müxtəlif əmək məhsullarının istehsalı ilə məşğul olmağa başladılar. Sonrakı inkişaf nəticəsində müxtəlif sənətlər və sənətkarlar, ovçular, dəmirçilər, daşyonanlar, xarratlar, dərzilər və sairə meydana çıxdı və bu da əmək bölgüsündə növbəti mühüm mərhələ oldu. Hər bir peşə müəyyən qabiliyyət tələb edir, peşələrin hamısı üçün isə zəruri olan qabiliyyətin olması vacibdir. Müəyyən peşəni öyrənmək və bu sahədə uğurla çalışmaq üçün dəqiqlik, intizamı, məsuliyyət tələb olunur. Hər bir şəxsin peşə seçimində diqqətli olmaları, şəxsi keyfiyyətlərini, qabiliyyətlərini, xüsusiyyətlərini araşdırmaqla seçim aparmaları vacibdir. Bu gün biz sizinlə peşələr, onların hansının ən vacibi haqqında danışacağıq. Biz bilirik ki, çox sayda peşələr var: müəllim, həkim, rəssam, mühəndis, yangınsöndürən, fermer, pilot, sürücü və s. bu sənətlərin hər biri çox lazımlı və şəərəflidir. Siz hansı peşələri sadalaya bilərsiniz? (Uşaqların cavabları) Mən sizə "Hansı peşəni seçim?" şeirindən bir bənd söyləyəcəyəm.

Gərək mən qərar verim, Özümə peşə seçim.Hansı sənət yaxşıdır,Hansı peşəni seçim?” (Gülzar İbrahimova)

M. –Sizin üçün ən maraqlı peşələr haqqında danışın.Siz hansı peşəni seçərdiniz? (Uşaqların cavabları)

-Kim həkim olmaq istəyir?

-Kimin atası polisdir?

-Kimin anası müəllimdir?

-Kim rəssam peşəsi haqqında danışmaq istəyir?

-Kənd yerləri üçün hansı sənət vacibdir? (Uşaqların cavabları)

II. Müəllim uşaqlara suallarla müraciət edir: “– Şəkildə hansı peşə sahibləri təsvir olunub?– Onlar harada işləyirlər?– Hansı peşə alətlərini tanıyırsınız?”(Uşaqların cavabları)

Tətbiqetmə

III. M: “Şəkildə dörd cərcivədə müxtəlif peşə sahibləri təsvir olunub. Alt hissədə isə həmin peşələrə uyğun alətlər təsvir olunub. Birinci şəkildə hansı peşə sahibi təsvir olunub? O, hansı alətlərdən istifadə edir? (*Uşaqların cavabları*) (*Digər şəkillər üzrə də belə iş aparılır*) Peşə və alətlərin adını söyləyin. Şəkilləri uyğun alətlərlə birləşdirin”.

IV. M: “Bu tapşırıqda da müxtəlif peşə sahibləri təsvir olunub. Kimin hansı peşə sahibi olduğunu söyləyin və onları uyğun iş yerləri ilə birləşdirin”.

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

		21-ci həftə PEŞƏLƏR
Məşğələ 2. BƏDİİ TƏFƏKKÜRÜN İNKİŞAFI		Standart: 2.2.2; 2.2.6.
Mövzu: YAŞAR SƏNƏT SEÇİR		İntegrasiya: 2.1.2; 2.1.4.
Məqsəd:	- Mövzu əsasında danışır. - Şəkil əsasında fikrini sadə şəkildə ifadə edir. - Nitqində əlamət bildirən sözlərdən istifadə edir.	
İş üsulları:	Müzakirə, suallar, nağıletmə.	
İş forması:	Kollektiv və fərdi iş.	
Resurslar:	Şeirin mətni, şəkillər.	

Məşğələnin gedişi

Motivasiya

M: – Uşaqlar, vəsaitinizdə şəkillərə diqqətlə baxın. Şəkildə nə təsvir olunub? Sizcə, burada söhbət nədən gedə bilər? (*Uşaqların cavabları*)

Dərketmə

I. M: “Uşaqlar, mən sizə şəkildə təsvir olunanlara aid “**Yaşar sənət seçir**” şeirini söyləyəcəyəm. Siz isə şəkillərə baxaraq mətni dinləyin. Hər şəkil mətnin bir hissəsini əks etdirir. Mən deyəndə dairəni rəngləməklə, dinlədiyiniz məlumatları əks etdirən şəkli qeyd edin”.

1

“Kiçik Yaşar hər gün tezdən oyanır.	Gah kişnəyir, altındakı köhlən at.
Sərhəd qurur, keşişində dayanır.	Sərhəddir, yaşıl papaq başında.
Gah atılır əlindəki avtomat,	Sərhəddir, Yaşar düz beş yaşında.”

M: – Eşitdiyinizə əsasən şəkildə uyğun hissəni qeyd edin.

2

“Neçə gündür maşın sürür: du-du-du.	Qovur qaçan ağacları, kolları.
Yəqin ki, bu, təzəcə bir arzudu,	Bu sürücü yaxşı sürür maşını,
Maşınında keçir uzaq yolları,	Bitirməyib hələ altı yaşını.”

M: – Bu məlumata əsasən şəkildə uyğun hissəni qeyd edin.

3

“Yenə nədi səs-küy qopub həyətdə.	-Necə vurum, Yaşar durub qapıda?!
Elə bil ki, arıladı pətəkdə:	Qapının cəmi yeddi yaşı var.
-Qapıya vur!!! Vurmadın bu topu da!...	Bu gün onun həyətdə çox işi var.”

M: – Məzmunu uyğun hissəni qeyd edin.

4

“-Bəs o nədir, çarpayından asdığı?
-Yumruqlayır səhər-axşam yastığı.
Neçə gündür boksə salıb meylini,
Əlcəklərdən çıxarmır heç əlini.”.

M: – Uyğun hissəni qeyd edin.

5

“-Ata, ata! xəbərin var, xəbərdən?	-Oxu görüm, nə deyir?
Bizim Yaşar şeir yazır səhərdən.	“Xəzər, Xəzər, mənim doğma dənizim!
Xəstə kimi nə çay içir, nə yeyir...	Sularını çox sevirəm, əzizim!”.

M: – Məzmunu uyğun hissəni qeyd edin.

6

- Ata,ata!Yaşar söküb saati...

- Ata, ata! Görürsən bu xarratı?!

Sənət seçir, kömək edin Yaşara

Bir iş tapsın, yoxsa qalar avara.

II. Müəllim uşaqlara suallarla müraciət edir: “– Yaşar özünə uyğun sənət seçə bildimi?– Yaşara sənət seçmək niyə çətin oldu?– Sən Yaşarın yerində olsaydın, hansı sənəti seçərdin?” (*Uşaqların cavabları*)

—İdman dəqiqəsi—

Təbiiqetmə

III. M: “Şeirdə Yaşar hansı sənətləri seçmək istəyirdi?” (*Uşaqların cavabları*)

IV. M: “Şəkillərdə Yaşar əlində nə tutur? Səncə, Yaşar başqa hansı sənətləri seçmək istəyirdi?”

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

Məşğələ 3–4. SAVAD TƏLİMİNƏ HAZIRLIQ VƏ NİTQ İNKİŞAFI		21-ci həftə PEŞƏLƏR
Mövzu: Q (q) SƏSİ VƏ HƏRFİ		Standart: 2.2.4; 2.2.5.
		İnteqrasiya: 1.1.4; 2.1.2.
Məqsəd:	- Q hərfini və səsini fərqləndirir. - Verilən səs üzrə sözlər sözlər söyləyir. - Verilmiş mövzu ətrafında danışıq.	
İş üsulları:	Əqli hücum, suallar, müzakirə.	
İş forması:	Kollektiv və fərdi iş.	
Resurslar:	Şəkillər, karandaşlar, marker, hərflər.	

1-ci məşğələ

Motivasiya

M: – Səhifənin yuxarısındakı şəkllə baxaq. Şəkildə nə təsvir olunub? Tülkünün əlində nə var? (*Uşaqların cavabları*) **Qab** sözü hansı səsle başlayır?

– Dərketmə

I. M: “**Q** hərfindən də digər hərflər kimi sözləri yazanda istifadə olunur. Uşaqlar, sarı qutuya diqqətlə baxaq. Burada həm böyük **Q**, həm də kiçik **q** hərfi təsvir olunub. **Q** böyük hərfdir.

M: – “Uşaqlar, baxın, burada böyük **Q** hərfi təsvir olunub. Hərfin ətrafında isə şəkillər var... (*Bu hərfin öyrədilməsi də əvvəlki dərslərdə olduğu kimi aparılır*). “**Q**” hərfini rəngləyin”.

II. Müəllim lövhədə **Q** hərfini izah edə-edə yazır. Sonra bir neçə uşaq lövhədə tapşırığı yerinə yetirir. Digər uşaqlar vəsaitdə xətt üzrə **Q** hərfini çəkirlər. “**Q**” hərfini xətt üzrə çəkin. Hər şəkildə nə təsvir olunduğunu bir-bir söyləyin. Söz “**Q**” səsi ilə başlayırsa, həmin şəkli “**Q**” hərfi ilə birləşdirin”.

Müəllim uşaqlara kəsmə əlifbada olan hərflərin içərisindən **L** hərfini götürüb lövhəyə qoymağı təklif edir. (*Uşaqlar yerinə yetirir*).

III. M: “Uşaqlar, vəsaitin yuxarısında xanalarda sizin öyrəndiyiniz hərflərdən sözlər yazılıb. Sözdəki hərflərə uyğun səsləri söyləyin və yerləşdiyi xanaları nümunəyə uyğun rəngləyin. Sonra isə sözü oxuyun”.

—İdman dəqiqəsi—

Təbiiqetmə

IV. M: “Kənara çıxmadan xətt üzrə hərfləri çəkin”.

V. M: “Kitabınızda xətlər üzrə söz yazılıb. Hərfləri xətt üzrə çəkin və sözü oxuyun. Sözü uyğun şəkillə birləşdirin”.

VI. M: “Vəsaitdə şəkillər təsvir olunub. Şəkillərdə nə təsvir olunduğunu söyləyin. Q səsinin sözün əvvəlində, ortasında və sonunda işləndiyini müəyyən edin, həmin şəkli uyğun çərçivə ilə birləşdirin”.

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

2-ci məşğələ

Motivasiya

Müəllim şeir söyləyir:

*Qu quşu qurbağanı
Gördü göl qırağında
Qurbağa oxuyurdu,
Kefində, damağında.*

*Qu dedi, quruldama,
Xoşum gəlmir, qurbağa!
Matı-qutu qurudu,
Lap, karıxdı qurbağa.*

– **Qurbağa** sözü hansı səsle başlayır? (*Uşaqların cavabları*)

Hərflərin arasından **Q** hərfi götürülərək lövhəyə qoyulur. Müəllim uşaqların diqqətini kiçik **q** hərfinə yönəldərək deyir:— Uşaqlar, bilirsiniz ki, hər bir hərfin həm böyük, həm də kiçik forması var.

Dərketmə

I. M: “Uşaqlar, bu, kiçik **q** hərfidir. “**q**” hərflə tanış olun və onu xətt üzrə çəkin”. (*Hərfin öyrədilməsi əvvəlki məşğələlərdə olduğu kimi aparılır*).

II. M: “Bu tapşırıqda müxtəlif hərflər yazılıb. Hərflərə uyğun səsləri söyləyin. Hansı hərflərdə çərçivədəki

hissələrin hər ikisi var? Həmin hərfləri haşiyəyə alın?” Bütün hərflər bu qayda ilə müəyyən olunur.
—İdman dəqiqəsi—

Təbiiqetmə

III. M: “Yuxarıdakı sırada olan hərfləri xətt üzrə çəkin və hər birini adlandırın. Yuxarı və aşağı sıralarda eyni hərfləri tapıb birləşdirin”.

IV. M: “Bu tapşırıqda xətlərlə dörd söz yazılıb və bir şəkil verilib. Hərfləri xətt üzrə çəkin və sözləri oxuyun. Hansı sözün şəkli var?” (*Uşaqların cavabları*)

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

21-ci həftə PEŞƏLƏR	
Məşğələ 5-6. RİYAZİ VƏ MƏNTİQİ TƏFƏKKÜRÜN İNKİŞAFI Mövzu: ÖNÜNDƏ-ARXASINDA VƏ İÇİNDƏ-XARİCİNDƏ	Standart: 2.3.2.;2.3.4.
	İnteqrasiya: 2.2.6.; 2.1.2.
Məqsəd:	• Önündə, arxasında, içində, xaricində sözlərini yerində düzgün istifadə edir. • İfadələrə əsasən əşyanın yerini müəyyənləşdirir.
İş üsulları:	Əqli hücum, suallar, müzakirə.
İş forması:	Kollektiv və fərdi.
Resurslar:	Şəkillər, karandaşlar.

1-ci məşğələ

Motivasiya

M: – Uşaqlar, vəsaitin yuxarısında nə təsvir olunub? Tülkü harada dayanıb? Bəs toyuq haradadır? Sarı qutuya baxaq. Orada nə təsvir olunub? (*Uşaqların cavabları*)

Dərketmə

I. M: “Bəli, tülkü hasarın arxasında, toyuq isə önündə dayanıb. Birinci tapşırıqda hasar və onun hər iki tərəfində ağaclar təsvir olunub. Hasarın yanında iki boş xana təsvir olunub. əvvəlcə hasarın arxasındakı ağacları sayın və üstdəki xanaya yazın. Sonra isə hasarın önündəki ağacların sayını altındakı boş xanaya yazın”.

II. M: “Şəkildə üç çərçivədə kvadratla top təsvir edilib. Hər çərçivədə boş xana təsvir olunub. Top kubun arxasında olan çərçivəni müəyyənləşdirin və onun yanındakı xanaya “A”hərfini, top kubun önündə olan çərçivədə isə yanındakı xanaya “Ö” hərfini yazın”.

—İdman dəqiqəsi—

Təbiiqetmə

M: “Uşaqlar, biz sizinlə “Adını söylə” oyununu oynayacağıq. (*Uşaqlar iki sıraya düzülürlər. Müəllimin işarəsi ilə hər bir uşaq onun önündə və ya arxasında dayanan uşağın adını söyləməlidir. Məsələn, mənim önümdə aysel dayanıb. Mənim arxamda Murad dayanıb və s.*)

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

2-ci məşğələ

Motivasiya

Müəllim uşaqların diqqətini kitabın yuxarısındakı şəkllə cəlb edir və nə təsvir olunduğunu soruşur: “Şəkildə quş qəfəsin hansı hissəsində dayanıb? əvvəl harada olub? (*Uşaqların cavabları*) Sarı qutuya baxaq. Orada nə təsvir olunub? (*Uşaqların cavabları*)

Dərketmə

I. M: “Tapşırığa baxın. Burada qəfəsin içində və xaricində quşlar təsvir olunub. Qəfəsin içindəki quşların sayını qırmızı, xaricindəki quşların sayını isə göy çərçivəyə yazın”. (*Uşaqların cavabları*)

II. M: “Bu tapşırıqda penalın içində və xaricində karandaşlar çəkilib. Penalın içindəki karandaşların sayını qırmızı, yanındakı karandaşların sayını isə göy çərçivəyə yazın”.

III. M: “Bu tapşırıqda dayanacaqda avtobus təsvir olunub. Avtobusun içində və xaricində sənişinlə var. Avtobusun içindəki sənişinlərin sayını qırmızı, xaricindəki sənişinlərin sayını isə göy çərçivəyə yazın”.

—İdman dəqiqəsi—

Təbiiqetmə

IV. M: “Bu tapşırıqda müxtəlif rəngli həndəsi fiqurlar verilir. Hər sırada axırıncı tapşırıq tamamlanmayıb. Sonuncu fiqurları tamamlayın”.

V. M: “Bu tapşırıqda cəmi 7 alma var. Vazada olan almalara görə ardıcılığı müəyyən edin. Sonuncu şəkildəki vazanın içində neçə alma olacaq? Bəs xaricində neçə alma olacaq? Vazanın içində olacaq almaların sayını qırmızı, xaricində olacaq almaların sayını isə göy çərçivəyə yazın”.

VI. M: “Bu tapşırıqda 4 çərçivədə kvadratlar təsvir olunub. Hər şəkildəki kvadratların sayını altındakı xanaya yazın” Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

		21-ci həftə PEŞƏLƏR
Məşğələ 7–8. TƏSVİRİ FƏALİYYƏT		Standart: 3.1.3; 3.1.4.
Mövzu: AŞPAZ VƏ HƏKİM PAPAĞININ DÜZƏLDİLMƏSİ		İnteqrasiya: 1.1.4; 2.2.6; 4.2.3.
Məqsəd:	- Kəsmə üsulu ilə yaradıcılıq bacarıqları nümayiş etdirir. - Sadə yapma bacarıqları nümayiş etdirir.	
İş üsulları:	Əqli hücum, suallar, müzakirə.	
İş forması:	Kollektiv və fərdi.	
Resurslar:	Şəkillər, kağızlar, plastilin, rəngli karandaşlar, qayçı, yapışqan, rəngli kağız, fırça və s.)	

1-ci məşğələ

Motivasiya

M: – Uşaqlar, siz tezliklə böyüyəcəksiniz. Məktəbi, sonra institutu bitirəcəksiniz. Sonra isə işləyəcəyiniz sahə üzrə peşə seçəcəksiniz. Bildiyiniz peşələri sadalayın. (*müəllim, həkim, aşpaz, mühəndis, yanğınsöndürən, bərbər*) (*Uşaqların fikirləri dinlənir*)

Dərketmə

I. M: “Bəli, uşaqlar. Bunlardan başqa da peşələr var. Bütün peşələr vacibdir. Mən sizə bir şeir söyləyəcəyəm: *Aşpaz olmaq istəsən, Bu sənəti sevməlisən. Dadlı yeməklər bişirib, Süfrələrə verməlisən!*

Şeir hansı peşə haqqındadır? (Aşpaz) Aşpazlar necə papaq qoyurlar? Biz indi sizinlə nümunəyə əsasən aşpaz papağı düzəldəcəyik. Bunun üçün kağızlardan, qayçıdan və yapışqandan istifadə edəcəyik”. (*Əvvəlcə müəllim nümunəni göstərir, uşaqların gözü qarşısında izah edə-edə işi yerinə yetirir. Sonra uşaqlara işə başlamağı təklif edir.*)

—İdman dəqiqəsi—

Tətbiqetmə

II. M: –“Uşaqlar, siz digər hərflər kimi **Q** hərfini də yazmağı və oxumağı öyrənmisiniz. İndi isə plastilindən “PAPAQ” sözünü düzəldin”.

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

2-ci məşğələ

Motivasiya

M: – Uşaqlar, qulaq asın, sizə bir şeir söyləyəcəyəm:

Bəlkə olum bir həkim, Xəstələnersə hər kim, Ona dərman yazaram, Tez onu sağaldaram!

Uşaqlar, bəs həkimlər başlarına necə papaq qoyurlar? (*Uşaqların cavabları*)

Dərketmə

I. M: “İndi isə kağızdan həkim papağı düzəldəcəyik”. (*Müəllim əvvəlcədən hazırladığı nümunəni göstərir, sonra onların gözü qarşısında izah edə-edə işi yerinə yetirir və sonra uşaqlara işə başlamağı təklif edir.*) Həkim papağının üstündə nə işarəsi olur? (*Uşaqların cavabları*)

Müəllim quraşdırma qaydasını göstərir.

—İdman dəqiqəsi—

Tətbiqetmə

M: “Uşaqlar, bu tapşırıqda tamamlanmamış qırıllar təsvir olunub. Siz indi qırılları tamamlayın və rəngləyin”. Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

		21-ci həftə PEŞƏLƏR
Məşğələ 9–10. FİZİKİ MƏDƏNİYYƏT		Standart: 1.1.1.
Mövzu: XİLASEDİCİLƏR		İnteqrasiya: 4.2.1; 4.2.2.
Məqsəd:	- Dizləri yuxarı qaldırmaqla yerləşmə nümayiş etdirir. - Hərəkətlərini koordinasiya edir. - Hərəkətlərində cəldlik və çeviklik nümayiş etdirir.	
İş üsulları:	Müzakirə, süjetli-rollu oyunlar.	
İş forması:	Kollektiv, qruplarla və fərdi iş.	
Resurslar:	Uşaqların sayı qədər “sükan” dairələr, idman skamyası	

1 və 2-ci məşğələlər

M: “Uşaqlar, hər səhər siz bağçaya, məktəbə gedirsiniz. Sizin valideynləriniz, nənə və babalrınız işə tələsirlər.

Onların hər birinin maraqlı işi var və onlar öz işlərini həvəslə yerinə yetirirlər. Mən istəyirəm ki, biz müəyyən bir müddət böyük olaq və müxtəlif peşələri yerinə yetirməyə çalışaq. Hansı peşələrdə çalışmaq istərdiniz? (*Uşaqların cavabları*)

I. İsinmə hərəkətləri (5 dəq.)

- əlləri sərbəst hərəkət etdirərək ayaqları dizdən yuxarı qaldırmaqla yeriş;
- əllər bəldə ayaqları dizdən əymədən yeriş;
- əllər bəldə hoppa-hoppa irəliləmək;
- qolları yanlarda dairəvi hərəkət etdirməklə, yerində addımlamaq;
- əlləri yanlardan yuxarı qaldıraraq nəfəs almaq və nəfəsi ağızdan buraxmaq (4–5 dəfə).

II. Ümuminkişafetdirici hərəkətlər (20 dəq.)

1. “Sürücü”

ç.v. – qaməti düz saxlamaqla, əldə “sükanı” sinə qarşısında saxlamaq.

1 sayında “sükanı” sağa fırlamaqla, sağa dönmək;

2 sayında ç.v.-ni almaq.

3 sayında hərəkəti sol tərəfə təkrar etmək;

4 sayında ç.v.-ni almaq (4–5 dəfə).

2. “Yanğınsöndürən”

ç.v. – qaməti düz saxlamaqla ayaqlar çiyin bərabəri aralı, əllərdə kağızdan düzəldilmiş şlanq.

1 sayında sağ ayağı irəli qoymaq, iki əllə şlanqı dairəvi fırlamaq;

2 sayında ç.v.-ni almaq.

3 sayında sol ayağı irəli qoymaq, iki əllə şlanqı dairəvi fırlamaq;

4 sayında ç.v.-ni almaq (4–5 dəfə).

3. “Pilot”

ç.v. – skamyanın üstündə, qaməti düz saxlamaqla, əllər yanlarda.

1,2,3 sayında skamyanın üzəri qolları yanlara açaraq yerimək;

4 sayında ç.v.-ni almaq. (4–5 dəfə).

4. “Geoloq”

ç.v. – qaməti düz saxlamaqla ayaqlar çiyin bərabəri aralı, əllər yanlarda.

1 sayında “dağa dırmanır” pəncələr üstə qalxaraq, qolları qaldıraraq, yuxarı dartınır;

2 sayında ç.v.-ni almaq;

3 sayında əyilərək, əllər dizlərə söykənmiş vəziyyətdə yeriyərək “faydalı qazıntı axtarır”.

4 sayında ç.v.-ni almaq (4–5 dəfə).

5. “Sirk artistləri-akrobatlar”

ç.v. – qaməti düz saxlamaqla ayaqlar bir yerdə, əllər yanlarda.

1 sayında əllər bəldə sağ tərəfə tullanmaq.

2 sayında ç.v.-ni almaq.

3 sayında hərəkəti sol tərəfə təkrar etmək;

4 sayında ç.v.-ni almaq. (4–5 dəfə)

Əsas hərəkətlər.

Hərəkətli oyun: “Xilasedicilər”

Oyunun qaydasına görə bir nəfər “canavar” seçilir. Qalan uşaqlar cüt-cüt birləşirlər. Əgər uşaqlar tək olmasa, canavar onlara qarşı gücsüz olur. Tək qalan uşağı canavar tutur. Bu zaman “xilasedicilər” təhlükədə olan uşağa köməyə gəlirlər.

III. Sakitləşdirici hərəkətlər (5 dəq.)

“Üzgüçülər”

ç.v. – ayaqlar aralı, qollar aşağı salınmış vəziyyətdə.

1. Nəfəsalma.

2. Nəfəsvermə – qabağa əyilmək, qolları yanlara doğru hərəkət etdirmək;

3. Nəfəsalma ç.v.-nə qayıtmaq.

4. Nəfə vermə – qabağa əyilmək, qolları aşağı sallamaq.

Müəllimin ardınca bir cərgədə sakit yerləş.

Məşğələ 11–12. MUSIQI		21-ci həftə PEŞƏLƏR
Mövzu: “MƏN KİMƏM?”		Standart: 3.1.7.; 3.1.8.;
		İnteqrasiya: 2.2.1.;2.2.2.
Məqsəd:	- Musiqinin xarakterini müəyyən edir; - Xorda oxumaq bacarıqları nümayiş etdirir; - Musiqinin məzmununu hərəkətləri ilə təsvir edir	
İş üsulları:	Əqli hücum, müzakirə, suallar.	
İş forması:	Kollektiv və fərdi iş.	
Resurslar:	Kompüter, disk, şəkillər, peşələrə aid atributlar	
Musiqi materialı:	“Azadlıq marşı” (Heyratı), “Balaca neftçi”(T.Hacıyev/ R. Zəka) “Mən kiməm?” mahnısı (O.Zülfüqarov/T.Elçin), “Balaca dirijor” (A.Sultanova/T.Elçin), “Sərhədcilər marşı”(O.Rəcəbov/Ə.Ağayev) “Maşınımı sürürəm” (O.Zülfüqarov/Y.Həsənbəy), “Gənc futbolçular”(O.Zülfüqarov/T.Elçin), “İdman”(O.Zülfüqarov/S.Zərdablı), “Vətənim” (S.Ələsgərov/H.Ziya) Dinləmə: “Üzümçülər” (Ş.Axundova/C.Cavadlı), Mahnı: “Balaca kapitan” (A.Rzayeva/C.Məmmədov), “Sağıcıdır mənə nənəm” (H.Nəcəfova/X.Rza)	
Alternativ material:	“Azadlıq marşı” (Heyratı), “Balaca neftçi”(T.Hacıyev/ R. Zəka) “Mən kiməm?” mahnısı (O.Zülfüqarov/T.Elçin), “Balaca dirijor” (A.Sultanova/T.Elçin), “Sərhədcilər marşı”(O.Rəcəbov/Ə.Ağayev) “Maşınımı sürürəm” (O.Zülfüqarov/Y.Həsənbəy), “Gənc futbolçular”(O.Zülfüqarov/T.Elçin), “İdman” (O.Zülfüqarov/S.Zərdablı), “Vətənim” (S.Ələsgərov/H.Ziya) Dinləmə: “Üzümçülər” (Ş.Axundova/C.Cavadlı), Mahnı: “Balaca kapitan” (A.Rzayeva/C.Məmmədov), “Sağıcıdır mənə nənəm” (H.Nəcəfova/X.Rza)	

1-ci məşğələ

1. Marş: “Azadlıq marşı” (Heyratı). Uşaqlar musiqinin sədaları altında yerlərində addımlayırlar. Əvvəl ritmik yerləşlə yeriyir, sonra yüngül qaçış hərəkətləri edirlər. Sonda yenidən ritmik yeriməklə yerlərində addımlayırlar və dayanırlar.

2. Dinləmə: Müəllim müxtəlif peşələrdən söhbət açır. Bəstəkar T. Hacıyevin şair R.Zəkanın sözlərinə bəslədiyi “Balaca neftçi” mahnısını səsləndirir. Mahnı səslənən zamanı mütəlif peşələri əks etdirən şəkil və illüstrasiyalar da nümayiş etdirir. Əsəri dinlədikdən sonra müəllim uşaqlara suallarla müraciət edir:

- Uşaqlar, dinlədiyiniz musiqi hansı peşədən bəhs etdi? - Mahnının xarakteri və tempi necə idi?
- *Daha hansı peşələr musiqi əsərlərində tərənnüm oluna bilər? (Uşaqların cavabları)*

Müəllim uşaqların fikirlərini aldıqdan sonra mahnının adını açıqlayır.

Mahnı: “Mən kiməm?” mahnısının (musiqisi O.Zülfüqarovun, sözləri T. Elçinindir) bir hissəsi şifahi yolla öyrədilir. Müəllim mahnının məzmunu, orada sadalanan peşələr haqqında qısa məlumat verir, sonra mahnını səsləndirir. Uşaqlar mahnını dinlədikdən sonra mahnı (müəllimin seçimi ilə bir-neçə bənd) hissə-hissə, frazalarla öyrədilir. Tələffüzü çətin olan sözlər və melodiya üzərində iş aparılır. Sonda “Mən kiməm?” mahnısının öyrənilmiş hissəsi xorla ifa edilir, məzmunu və xarakteri müzakirə olunur.

4. Musiqili-ritmik hərəkətlər: Uşaqlar 6 qrupa bölünür. Hər qrupa mahnıda adları çəkilən peşələrə aid atributlar paylanır. Məsələn, həkimə-ağ xalat, fanindaskop, xarrata- rəndə, dərziyə iynə, sap və s. “Mən kiməm ” mahnısı tam şəkildə səsləndirilir. Bu zaman uşaqlar onlara verilmiş əşya və ləvazimatlardan istifadə etməklə mahnının məzmununda peşələrə aid hərəkətlər təsvir edirlər. Məşğələ ümumiləşdirilərək yekunlaşdırılır.

Musiqi materialı:

*Bilisiniz mən kiməm?
Balaca bir həkiməm.
Turubkanı qulağıma
Bax beləcə taxaram.
Xəstələrə bax beləcə,
Bax beləcə baxaram.
Çoxdur mənə hörmətim
Maşinistdir sənətim.
Qatarımı bax beləcə,
Bax beləcə sürərəm,
Yol üstündə duran olsa,
Ucadan fit verərəm.*

“Mən kiməm?”

*Yaxşı bir dərziyəm mən
Hər iş gəlir əlimdən.
Bax beləcə, bax beləcə
Təzə paltar tikərəm.
Bax beləcə, bax beləcə
Sizə paltar tikərəm.*

*Bilin mən də xarratam,
Öyrədib mənə atam.
Çəkicimi bax beləcə
Bax beləcə vuraram.
Nə desəz taxtalardan
Bax beləcə quraram.
Əməyi sevirik biz,
Fərəhlidir işimiz.
Bax beləcə, bax beləcə
Əməyi sevirik biz.
Bax beləcə, bax beləcə
Əməyi sevirik biz.*

2-ci məşğələ

Marş: “Azadlıq marşı” (Heyratı)

Mahnı: “Mən kiməm?” mahnısı (O. Zülfüqarov/T.Elçin)

Səhnələşdirmə: “Yaşar sənət seçir” (resurs: top, oyuncaq avtomat,rul(sükan), rəndə, hərbiçi geyimi,boksçu əlcəyi, dəftər,qələm)

Nö	Musiqi materialı	Fəaliyyət
1	“Sərhədcilər marşı”	əlində avtomat o yana-bu yana baxa-baxa var-gəl edir.
2	“Maşınımı sürürəm”	Sükanı fırladaraq maşın sürürlər
3	“Gənc futbolçular”	Qapıda dayayıb topu tuturlar
4	“İdman”	Boksçu əlcəyini taxıb, bols ərəkətləri edirlər
5	“Vətənim”	Dəftər, qələm götürüb yazırlar
6	“Mən kiməm” mahnısından (Xarrat)	Rəndələyirlər

22-ci həftə | NƏQLİYYAT

Məşğələ 1. ƏTRAF ALƏMLƏ TANIŞLIQ

Mövzu: NƏQLİYYAT NÖVLƏRİ

Standart: 2.1.4; 2.1.5.

İntegrasiya: 2.2.1; 2.2.6.

Məqsəd:	- Nəqliyyat vasitələrinin adını söyləyir. - Nəqliyyat vasitələrini qruplaşdırır. - Nitqində əlamət bildirən sözlərdən istifadə edir.
İş üsulları:	Əqli hücum, müzakirə, suallar.
İş forması:	Kollektiv və fərdi iş.
Resurslar:	Nəqliyyat vasitələri təsvir olunmuş şəkil, oyuncaq maşınlar, rəngli karandaşlar.

Məşğələnin gedişi

Motivasiya

M: – Uşaqlar, vəsaitin yuxarısındakı şəkildə nə təsvir olunub? (*Uşaqların cavabları*)

Dərketmə

I. M: “Düzdür. Biz bu gün sizinlə nəqliyyat haqqında danışacağıq. Əvvəllər insanlar bütün yükü özləri daşıyırdılar. Uzaq məsafələrə də yolu piyada gedirdilər. Sonrala insanlar yükdaşımaq üçün at, eşşək, dəvədən, bəzi ölkələrdə isə fildən istifadə ediblər. Sonra taxtadan araba, qayıq, sonralar gəmi, maşın, qatar, təyyarə icad olundu. İnsanların zəhməti yüngülləşdi. Bizim həyatımızı nəqliyyatsız təsəvvür etmək olmaz. Yərüstü, yeraltı, su və hava nəqliyyatı növləri var. Hər bir ölkəni avtomobil yolları əhatə edir. Orada minik maşınları, avtobuslar və yük maşınları hərəkət edir. Avtomobillərin növü və ölçüsü fərqli olur. İnsanlar maşınla işə, bazarlığa, istirahətə və ya qonaqlığa gedirlər. Avtomobillər ən çox benzinlə çalışırlar. Hər bir avtomobilin dörd təkəri var. Yaxınlıqdakı piyada yolda velosipedçiləri də görə bilərsiniz. Maşınlar və velosipedlər yərüstü quru nəqliyyat vasitələridir.

Dəmiryolu ilə qatarlar hərəkət edir. Qatar vaqonlardan və vaqonları dartan lakomativdən ibarətdir. Qatarlar insanları və ya yük daşıyır. Müasir qatarlar elektrikle hərəkət edirlər. Dənizlər, okeanlar və çaylarda üzmək üçün insanlar müxtəlif gəmilər və qayıqlar qururlar. Bu su nəqliyyatı adlanır. Havada təyyarə və vertolyotları görə bilərsiniz. Hava laynerləri dünyada ən sürətli nəqliyyatdır. Yeraltı nəqliyyata isə metro aiddir. Yeraltı nəqliyyatdan istifadə etmək çox rahatdır. Qatarlar sürətlə hərəkət edir. Mən sizə tapmacalar söyləyəcəyəm.

Quş deyil, qanadı var,
Quşlardan yeyin uçar.

(*Təyyarə*)

Yaraşıqlı, dəmir ev,
Çoxlu sənişini var.
Ayaqqabısı rezin,
Yeməyi isə benzin.

(*Avtobus*)

O nədir ki, yeməyi benzindir,
Ayaqları rezindir?

(*Avtomobil*)

Bu dəmir at-yulaf yemir,
Ayaqları-iki təkər.
Harasa getmək istəsən,
Üstünə min, irəli çap!”

(*Velosiped*)

M:–“Uşaqlar, bunları birlikdə necə adlandırmaq olar? (*Nəqliyyat*)

İdman dəqiqəsi—

II. Müəllim uşaqlara suallarla müraciət edir:– Hansı nəqliyyat vasitələrini tanıyırsınız?– Nəqliyyat nə üçün vacibdir?– Böyüyəndə siz hansı nəqliyyat vasitəsini idarə etmək istərdiniz?

Təbiiqetmə

III. M: “Bu tapşırıqda dörd cərcivədə müxtəlif nəqliyyat vasitələri təsvir olunub. Mən hər hansı təsvirin adını çəkəcəyəm. Siz adı çəkilən təsviri tapın və uyğun rəngli karandaşla haşiyəyə alın: dəniz nəqliyyatlarını – mavi, hava nəqliyyatlarını – yaşıl, quruda hərəkət edən sənişin nəqliyyatlarını – sarı, xüsusi nəqliyyatları – qırmızı”.

IV. M: “Bu tapşırıqda müxtəlif nəqliyyat vasitələri və onların hərəkət etdiyi sahə təsvir olunub. Təsvir olunmuş nəqliyyatları adlandırın. Onların harada hərəkət etdiklərini müəyyənə bilərsiniz və uyğun şəkillə birləşdirin”.
Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

22-ci həftə NƏQLİYYAT	
Məşğələ 2. BƏDİİ TƏFƏKKÜRÜN İNKİŞAFI	Standart: 2.2.2; 2.2.6.
Mövzu: İKİ GONBUL	İntegrasiya: 2.1.2; 2.1.4.
Məqsəd:	- Mətni söyləyərkən ardıcılığı gözləyir. - Fikrini rəhbərlik şəkildə ifadə edir. - Nitqində əlamət bildirən sözlərdən istifadə edir.
İş üsulları:	Müzakirə, suallar, nəqlətmə.
İş forması:	Kollektiv və fərdi iş.
Resurslar:	Hekayənin mətni, şəkillər.

Məşğələnin gedişi

Motivasiya

M: – Uşaqlar, şəkillərə diqqətlə baxın. Şəkildə nə təsvir olunub? Sizcə, burada nədən söhbət gedir?
(Uşaqların cavabları)

Dərketmə

I. M: “Uşaqlar, mən sizə şəkildə təsvir olunanlara aid “İki gonbul” adlı hekayə söyləyəcəyəm. Şəkillərə baxaraq mətni dinləyin. Hər şəkil mətnin bir hissəsini əks etdirir. Mən deyəndə dairəni rəngləməklə dinlədiyiniz məlumatları əks etdirən şəkli qeyd edin”.

1

“Gonbul begemot qamışlıqda köhnə avtomobil tapdı. O, fili çağırdı: - Gonbul, bura gəl. Bax gör nə tapmışam. Fil dedi: - Nə yaxşı şeydir! Gəl onu çıxarda. Minib o ki var sürərik. Bu vaxt haradansa bir dovşan gəlib çıxdı. - Gün aydın dostlar! Nə tapmışınız? Ooo... avtomobil? Nə yaxşı! **Di** durmayın, çıxardın onu. Gonbullar güc verib maşını bataqlıqdan otluğa çıxardılar.”.

M: “Uşaqlar, dinlədiyiniz hissəyə uyğun şəkli tapın və altındakı dairəni işarə edin”.
Müəllim oxumağa davam edir.

2

“Dovşan isə kənarda durub əmrlər verirdi: - Hə, qoçaqlar, bir də. Bir, iki üç, bir də. Bərk yapışın, buraxmayın! Gonbullar maşını yudular, mühərriki yağladılar, təkərlərə hava vurdular. Dovşan isə otluqda uzanıb məsləhətlər verirdi: - Orası çirklə qaldı, təmizlə! Bax belə! Afərin Bir az hava vur, azca boşdur”.

M: “Uşaqlar, dinlədiyiniz hissəni müəyyənə bilərsiniz işarə edin”. Müəllim oxumağa davam edir.

3

“Gonbullar yolu hamarladılar. Kənarlara yol nişanları düzdülər. Dovşan isə elə hey çərənləyirdi: - Hə, maşın sazdır, yolumuz hazırdır, Nişanlar var. İndi sürmək olar...”.

M: “Uşaqlar, dinlədiyiniz hissəyə uyğun hissəni tapıb işarə edin”. Müəllim oxumağa davam edir.

4

“Gonbullar işlərini qurtarıb avtomobilə minmək istədilər. Amma... nə pis oldu. Onlardan heç biri avtomobilə sığışmırdı. Axı onlar gonbul idilər”.

M: “Uşaqlar, dinlədiyiniz hissəyə uyğun şəkli tapıb işarə edin”. Müəllim oxumağa davam edir.

5

“Dovşanın bəxti gətirdi. O rahatca sükan arxasına keçib qazı basdı. Maşın yerindən götürüldü. Amma dovşan uzağa gedə bilmədi. Maşın ağaca çırpıldı, əzilib xurd-xəşil oldu. Dovşanın da qolu-qıçı əzildi.”

M: “Uşaqlar, məzmunu uyğun hissəni tapıb işarə edin”.

6

“Adamın gombullara yazığı gəlir. Əbəs yerə bu qədər çalışdılar. Maşına da heyfi gəlir. Sınıb dağıldı. Amma dovşana yazığı gəlmir. Görəsən niyə?”

—İdman dəqiqəsi—

II. Müəllim uşaqlara suallarla müraciət edir:— Begemot maşını tapandan sonra dostu Fil ona necə kömək etdi?— Dovşan onlara necə kömək edə bilirdi?— Siz gonbullara necə kömək edərdiniz?

Təbiiqetmə

III. M: “Bu tapşırıqda dörd müxtəlif rəngli qutunun hər birində söz yazılıb. Hər qutunun küncündə isə kiçik xanaya qutunun nömrəsi yazılıb. Rəngli qutulardakı yazıları oxuyun. Bu sözlər hansı heyvana aiddir? Qutunun nömrəsini həmin heyvanın altındakı uyğun dairəyə yazın.”

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

22-ci həftə | NƏQLİYYAT

Məşğələ 3–4. SAVAD TƏLİMİNƏ HAZIRLIQ VƏ NİTQ İNKİŞAFI		Standart: 2.2.4; 2.2.5.
Mövzu: H (h) SƏSİ VƏ HƏRFİ		İnteqrasiya: 1.1.4; 2.1.2.
Məqsəd:	• H (h) səsini və hərfi fərqləndirir. • H səsinin işləndiyi sözlər söyləyir. • Xətt üzrə H (h) hərfini yazır.	
İş üsulları:	Əqli hücum, suallar, müzakirə.	
İş forması:	Kollektiv və fərdi iş.	
Resurslar:	Şəkillər, karandaşlar, marker, həflər.	

1-ci məşğələ

Motivasiya

M: – Səhifənin yuxarısındakı şəkə bəxaq. Şəkildə nə təsvir olunub? Tülkü nə edir? (*Uşaqların cavabları*)
Hovuz sözü hansı səslə başlayır?

Dərketmə

M: “**H** hərfindən də digər həflər kimi sözləri yazanda istifadə olunur. Uşaqlar, sarı qutuya diqqətlə bəxaq. Burada həm böyük, həm də kiçik **H** hərfi təsvir olunub. **H** böyük həfdir.

Həsən çıxdı hasara, Nə yaman hündürümiş. Hop eləyib, hoppandı, Hündürdən hündürümiş!

M: “Uşaqlar, dinlədiyiniz şeir parçasında oğlanın adı – *Həsən* və *hasar* sözləri hansı səslə başlayır?”

I. M: “Uşaqlar, **H** hərfi ilə tanış olaq. Bəxin, burada böyük **H** hərfi təsvir olunub. Hərfin ətrafında isə şəkillər təsvir olunub. Hər bir şəkildə nə təsvir olunduğunu söyləyin və bu sözün hansı səslə başladığına diqqət edin. Sözlərdən hansı **H** səsi ilə başlayır?” (*Uşaqların cavabları*)

H hərfinin rənglənməsi.

II. Müəllim lövhədə **H** hərfini izah edə-edə yazır. Sonra bir neçə uşaq lövhədə tapşırığı yerinə yetirir. Digər uşaqlar vəsaitdə xətt üzrə **H** hərfini yazırlar.

M: “**H** hərfinin ətrafında şəkillər təsvir olunub. Hər şəkildə nə təsvir olunduğunu bir-bir söyləyin.

Söz **H** səsi ilə başlayırsa, həmin şəkli **H** hərfi ilə birləşdirin”.

III. M: “Uşaqlar, vəsaitin yuxarısında pazlarda sözlər yazılıb. Diqqətlə bəxib yerləşdiyi xanaları həmin sözdəki həflərə və nümunəyə uyğun rəngləyin. Sözü oxuyun”.

—İdman dəqiqəsi—

Təbiiqetmə

IV. M: “Kənara çıxmada nōqtədən başlayaraq, həfləri xətt üzrə çəkin”. Müəllim uşaqlara kəsmə əlifbada olan həflərin içərisindən **H** hərfini götürüb, lövhəyə qoymağı təklif edir. (*Uşaqlar yerinə yetirir*).

V. M: “Bu tapşırıqda xətlərlə üç söz yazılıb. Kənarında isə bu sözlərə uyğun peşə sahiblərinin şəkilləri təsvir olunub. Həfləri xətt üzrə çəkin və sözləri oxuyun. Sözləri uyğun şəkillərlə birləşdirin.”

VI. M: “Şəkildə üç əşya təsvir olunub. Alt hissədə isə hər əşyanın adının birinci hərfi yazılıb. Hər şəkildə nə təsvir olunduğunu bir-bir söyləyin. Sözün hansı səslə başladığını müəyyən edin və həmin şəkli uyğun çərçivə ilə birləşdirin”. Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

2-ci məşğələ

Motivasiya

M: – *Həsən çıxdı hasara, Nə yaman hündürümiş. Hop eləyib, hoppandı, Hündürdən hündürümiş!*

M: – Uşaqlar, oğlanın adı nədir? O hara çıxdı? **hündür, hoppanma** sözləri hansı səslə başlayır? (*Uşaqların cavabları*) **H** səsi ilə başlayan daha hansı sözləri deyə bilərsiniz?

Dərketmə

Verilmiş əlifbanın həflərinin arasından **H** hərfi götürülərək lövhəyə qoyulur. **H** səsinin birlikdə və tək-tək tələffüz edilməsi üzrə iş aparılır. Müəllim uşaqların diqqətini kiçik **h** hərfinə yönəldərək deyir:

– Uşaqlar, bilirsiniz ki, hər bir hərfin həm böyük, həm də kiçik forması var.

I. M: “Bu, kiçik **h** həfdir”. Müəllim əvvəlcə lövhədə izah edə-edə kiçik **h** hərfini yazır. Sonra uşaqlardan 2-3 nəfər lövhədə xətt üzrə hərfi çəkirlər.

M: “İndi ardıcılığı gözləməklə nümunəyə əsasən kiçik **h** hərfini xətt üzrə çəkin. **H** səsi ilə başlayan sözlər söyləyin. **H** səsi ilə bitən sözlər söyləyin. **H** səsi sözün ortasında olan sözlər söyləyin.

—İdman dəqiqəsi—

Təbiiqetmə

II. M: “Vəsaitdə öyrəndiyiniz həflərin kiçik forması yazılıb. Yanındakı çərçivədə isə **h** hərfinin hissələritəsvir olunub. Hansı həflərdə çərçivədəki hissə var? Həmin həfləri haşiyəyə alın”.

III. M: “Şəkildə yuxarı hissədə həflərin kiçik forması, aşağıda isə böyük çap forması verilib. Yuxarıdakı sırada olan həfləri xətt üzrə çəkin və adlandırın. Yuxarı və aşağı sıralarda eyni həfləri tapıb birləşdirin”.

IV. M: “bu tapşırıqda xətlərlə söz yazılıb. Həfləri xətt üzrə çəkin və sözləri oxuyun. Hər sözü alt hissədə təsvir olunmuş uyğun şəkillə birləşdirin.

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

		22-ci həftə NƏQLİYYAT
Məşğələ 5-6. RİYAZİ VƏ MƏNTİQİ TƏFƏKKÜRÜN İNKİŞAFI		Standart: 2.3.2.
Mövzu: SAĞ-SOL		İnteqrasiya: 2.1.5; 4.2.3
Məqsəd:	- Sağ-sol tərəfləri düzgün müəyyən edir. - Yüngül, ağır sözlərindən düzgün istifadə edir. - İfadələrə əsasən əşyanın xüsusiyyətini söyləyir. - Məsələnin həllini axtararkən özünəinam nümayiş etdirir.	
İş üsulları:	Əqli hücum, suallar, müzakirə.	
İş forması:	Kollektiv və fərdi iş.	
Resurslar:	Ağ vərəqlər, kiçik kəsilmiş dairələr və kvadrlar, yağışqan və rəngli karandaşlar, 1 ədəd şar və 1 ədəd top.	

1-ci məşğələ

Motivasiya

M: – Uşaqlar, vəsaitin yuxarısındakı şəkllə baxaq. Tülkü nə edir? Sarı qutuda nə təsvir olunub? Bunu nə üçün edirlər? (*Uşaqların cavabları*)

Dərketmə

I. M: “Bəli, tülkü sağ və sol əllərini göstərir. Sarı qutuda isə salamlaşaraq əl-ələ görüşürlər. Görüşərkən biri sağ əlini, digəri isə sol əlini uzadır. Birinci tapşırıqda kloun tamaşaçılar qarşısında çıxış edir. Klounun sol əlcəyini göstərin və dairəni uyğun karandaşla rəngləyin. Klounun sağ ayaqqabısını tapın və üçbucağı eyni karandaşla rəngləyin. Kvadratı klounun sol ayaqqabısına uyğun karandaşla rəngləyin”.

II. M: “Şəkildə avtobusun sağ və sol tərəfindən baxan heyvanlar təsvir olunub. Təsvirin yanında isə dairə və kvadrat çəkilib. Avtobusun sol tərəfindəki heyvanların sayını kvadrata, sağ tərəfindəki heyvanların sayını isə dairəyə yazın”.

(*Müəllim müxtəlif vəsaitlərdən istifadə edərək, sağ-sol tərəflərinin möhkəmləndirilməsi üzrə iş aparır*)

—İdman dəqiqəsi—

Təbiiqetmə

Didaktik oyun “Öz yerini tap”.

M: “Uşaqlar, biz oyun oynayacağıq. Siz gərək dairədə öz yerinizi müəyyən edəsiniz, sizin sağ və sol tərəfinizdə dayanan yoldaşınızın adını deyəsiniz. (*Uşaqlar yerinə yetirir*). İndi isə öz yerinizdə əyləşin. Qarşınızda kağız vərəqi var. Biz öyrəndiyimiz fiqurları vərəqin müxtəlif hissələrində yerləşdirəcəyik. Dairələri vərəqin sağ tərəfindəki yuxarı küncə yapışdırın. Kvadrları isə vərəqin sol tərəfində aşağı küncə yapışdırın”.

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

2-ci məşğələ

Motivasiya

Müəllim sağ əlində topu, sol əlində isə şarı tutur və uşaqlara sual verir: “Uşaqlar, sizcə, top ağırdır, yoxsa şar? (*Uşaqların cavabları*) Nə üçün belə düşünürsünüz?”

Dərketmə

I. M: “Uşaqlar, birinci tapşırıqda müxtəlif tərəflərə baxan heyvanlar təsvir olunub. Sağa baxan heyvanların sayını kvadrata, sola baxanların sayını isə dairəyə yazın”.

II. M: “Yelləncəyin sağ tərəfində hansı heyvan oturub? Bəs sol tərəfində hansı heyvanlar oturub? Yelləncəyin sağ tərəfindəki heyvanların sayını üçbucağa, sol tərəfindəki heyvanların sayını isə dairəyə yazın. Sizcə bu heyvanların hansı daha ağırdır?”

III. M: “Şəkildə ev, evin hər iki tərəfində çərçivə təsvir olunub. Şəkildəki evdən sağ tərəfdəki çərçivədə alçaq, sol tərəfdəki çərçivədə isə hündür ev çəkin”.

—İdman dəqiqəsi—

Təbiiqetmə

IV. M: “Bu tapşırıqda 4 həndəsi fiqur təsvir olunub. Hər fiqurun sağında hansı fiqurun dayandığını tapın və sıranı sağa doğru davam etdirin”.

V. M: “Hər fiqurun sağında hansı fiqurun dayandığını tap və sıranı sağa doğru davam etdirin”.

VI. M: “Bu tapşırıqda ardıcıl olaraq, dairələrdə ədədlər yazılıb. Amma bəzi dairələrdə ədəd ötürülüb. Ardıcılıqda çatmayan ədədləri tapın və yazın”.

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

		22-ci həftə NƏQLİYYAT
Məşğələ 7–8. TƏSVİRİ FƏALİYYƏT		Standart: 3.1.1.; 3.1.5.
Mövzu: YOL ÇƏKƏK, KAĞIZDAN TƏYYARƏ VƏ QAYIQ DÜZƏLDƏK.		İnteqrasiya: 1.1.4.; 2.2.6.
Məqsəd:	• Quraşdırma vasitəsilə sadə yaradıcılıq bacarıqları nümayiş etdirir. • Sadə rəsmətmə bacarıqları nümayiş etdirir.	
İş forması:	Əqli hücum, suallar, müzakirə.	
İş forması:	Kollektiv və fərdi iş.	
Resurslar:	Şəkillər, kağızlar, rəngli karandaşlar və s.	

1-ci məşğələ

Motivasiya

M: – Uşaqlar, şəkillərə diqqət edin. Nə təsvir olunub? Bu təsvir olunanlar nəyi bildirir? (*Uşaqların fikirləri dinlənilir*).

Dərketmə

I. M: “Uşaqlar, düz dediniz, şəkildə yollar təsvir olunub. Hansı nəqliyyat növlərini tanıyırsınız? (*Uşaqların cavabları*) İndi isə şəkildəki yoluna uyğun nəqliyyat vasitələrini adlandırın. Təyyarə, avtobus və qatar çəkməklə şəkli tamamlayın”.

—İdman dəqiqəsi—

Tətbiqetmə

II. M: Müəllim plastilindən “**hərəkət**” sözünü düzəltməyi təklif edir. Sözün düzəldilməsində neçə hərfdən istifadə edildiyi dəqiqləşdirilir.

M: “Hansı nəqliyyat növü **H** səsi ilə başlayır? (*helikopter*) Helikopterdən nə məqsədlə istifadə olunur?” (*Uşaqların cavabları*)

Məşğələ prosesində onlara istiqamət verir, uşaqların əməkdaşlıq etmələrinə imkan yaradır.

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

2-ci məşğələ

Motivasiya

M:– Uşaqlar, hava nəqliyyatı hansılardır? Bəs su nəqliyyatına nələr aiddir? (*Uşaqların cavabları*)

Dərketmə

I. M: “Uşaqlar, biz bu gün sizinlə kağızdan təyyarə və qayıq düzəltməyi öyrənəcəyik. (*Müəllim qabaqcadan hazırladığı nümunəni uşaqlara göstərir.*) (*Uşaqlar iş başlamazdan əvvəl müəllim onların gözü qarşısında izah edə-edə kağızdan təyyarəni və qayığı qatlama üsulundan istifadə edərək düzəldir.*) İndi isə əvvəlcə təyyarəni düzəldək. Sonra isə qayığı düzəldərik.

—İdman dəqiqəsi—

Tətbiqetmə

II. M: “Uşaqlar, şəkildə qırıq xətlərlə naxış verilib. Bu naxış nəyə oxçayır? (*h hərfinə, hörüyə*) Qırıq xətlərin üzəri ilə gedərək, hörməni tamamlayın”.

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

		22-ci həftə NƏQLİYYAT
Məşğələ 9–10. FİZİKİ MƏDƏNİYYƏT		Standart: 1.1.1.
Mövzu: TƏYYARƏLƏR		İnteqrasiya: 4.2.1; 4.2.2.
Məqsəd:	• İlanvari yerləş nümayiş etdirir. • Hərəkətlərini koordinasiya edir. • Hərəkətlərində cəldlik və çeviklik nümayiş etdirir.	
İş üsulları:	Müzakirə, süjetli-rollu oyunlar.	
İş forması:	Kollektiv, qruplarla və fərdi iş.	
Resurslar:	Skamya, ürək və qan damarları təsvir olunmuş plakat. 40 sm hündürlükdə kub, 50 sm hündürlükdə qövs.	

1-ci və 2-ci məşğələlər

I. İsinmə hərəkətləri (5 dəq.)

- adi, əllər yuxarıda pəncələr üstə və əllər arxada dabanlar üzərində yerləş;
- qolları dirsəkdən bükmək, irəli-geri hərəkət etdirərək dizləri hündürə qaldırmaqla yerləş;
- qolları yanlara açaraq, ilanvari yürüş;

– qolları asta-asta açıb-bükməklə sakit yerləş (4– 5 dəfə).

II. Ümuminkışafetdirici hərəkətlər (20 dəq.)

1. “Təyyarə uçuşa hazırlaşır” (4-5 dəfə).

Ç.v. - Qaməti düz saxlamaqla ayaqlar bir yerdə.

1 sayında müəllimin «uçuşa hazırlaş» işarəsi ilə gövdəni sağ tərəfə döndərmək, qolları açıb yuxarı-aşağı yelləmək;

2 sayında ç.v.-nə qayıtmaq.

3 sayında gövdəni sol tərəfə döndərməklə həmin şərəkəti eynilə təkrar icra etmək.

4 sayında ç.v.-nə qayıtmaq.

2. “Təyyarələr uçuşur”.

Ç.v. - Sallağı oturmaq.

1 sayında düzələrək qolları yanlardan yuxarı qaldırmaq;

2 sayında gövdəni sol tərəfə döndərərək müəllimin «təyyarələr uçuşur» sözü ilə qolları yanlardan yuxarı qaldırmaq;

3 sayında gövdəni sağ tərəfə döndərməklə hərəkəti təkrar icra etmək;

4 sayında çıxış vəziyyətinə qayıtmaq. (4-5 dəfə).

3. “Təyyarələr enir”.

Ç.v. - Qaməti düz saxlamaqla ayaqlar çiyin bərabəri aralı, qollar yanlarda.

1 sayında qolları yanlara açmaq;

2 sayında gövdəni sol tərəfə döndərərək tərbiyəçinin «təyyarələr enir» sözü ilə dayanmadan qolları yanlardan aşağı salmaq;

3 sayında həmin hərəkəti sağ tərəfə eynilə təkrar icra etmək;

4 sayında çıxış vəziyyətinə qayıtmaq. (4-5 dəfə).

4. “Təyyarələr yerinə qaydır”

Ç.v. - Qaməti düz saxlamaqla ayaqlar çiyin bərabəri aralı, qollar yanlarda.

1 sayında gövdəni düzəldərək pəncə üstə qalxıb qolları yanlardan yuxarı qaldırmaq;

2 sayında çıxış vəziyyətini almaq;

3 sayında müəllimin «təyyarələr yerinə qaydır» sözü ilə ayaqları cütləşdirərək yerində addımlamaq;

4 sayında yenidən çıxış vəziyyətinə qayıtmaq. (4-5 dəfə).

Hərəkətli oyun: “Təyyarələr”

Uşaqlar qollarını yanlara açıaraq, təyyarəni təsvir edir və meydançada qaçaraq, “uçurlar”. “Təyyarələr” biri-biri ilə toqquşmamalı və qanadlarını qırmamalıdırlar. Qəzaya uğrayan “təmirçinin”, yəni müəllimin yanına gəlir. Təmərdən sonra yenidən uçuşa qayıdır. Oyunun sonunda ən yaxşı təyyarələr qeyd edilir.

III. Sakitləşdirici hərəkətlər (5 dəq.)

“Təyyarəni təmir edirik”

ç.v. – düz dayanmaq, əllər yanlarda.

1. Nəfəsalma – sağ əllə sol əli tumarlamaq.

2. Nəfəsvermə – ç.v.-nə qayıtmaq.

3. Nəfəsalma – sol əl ilə sağ əli tumarlamaq.

4. Nəfəsvermə – ç.v.-nə qayıtmaq.

Müəllimin ardınca bir cərgədə sakit yerləş.

22-ci həftə NƏQLİYYAT	
Məşğələ 11–12. MUSİQİ	
Mövzu: QATAR	
Standart: 3.1.7.; 3.1.8.	
İnteqrasiya: 2.2.1.; 4.2.2.	
əqsəd:	- Musiqinin xarakterini müəyyən edir; - Xorda oxumaq bacarıqları nümayiş etdirir; - Musiqinin məzmununu hərəkətləri ilə təsvir edir - Musiqi alətlərini (zərb) müşayiət edir
İş üsulları:	Əqli hücum, müzakirə, suallar.
İş forması:	Kollektiv və fərdi iş.
Resurslar:	Kompüter, disk, şəkillər, milli musiqi alətləri (tar, kamança, saz).
Musiqi materialları:	“Azadlıq marşı” (Heyratı), “Maşınımı sürürəm” (O.Zülfüqarov/Y.Həsənbəy) “Qatar” mahnısı (F.Əmirov/Z.Cabbarzadə), “Dostluq qatırı” (A.Rzayeva/C.Məmədov), “Fil və Alabaş” pyesi(Q. Qarayev), “Çernomorun marşı” (“Ruslan və Lyudmila” operasındn M.İ. Qlinka)

Alternativ material:	Dinləmə: “Qatar”(Q. Hüseynli/N. Gəncəli), Mahnı “Maşınım var” (O.Zülfüqarov/Y.Həsənbəy),”Metro” (O.Zülfüqarov/H.Ziya),”Bakı metrosu” (A.Rzayeva/H.Ziya) ,”Qayıq”(O. Zülfüqarov/M.Seyidzadə)
-----------------------------	--

1-ci məşğələ

1.Marş: “Marş” M.Əhmədov.

2.Dinləmə: Müəllim “Temp” anlayışını , tempin növlərini yada salır. Nəqliyyat növlərinin musiqidə tərənnümü və bu musiqini tempi barədə izahat verir. “Maşınımı sürürəm” (musiqisi O.Zülfüqarovun, sözləri Y.Həsənbəyindir) səsləndirir. Mahnını dinlədikdən sonra müəllim uşaqlara suallarla müraciət edir:

-Dinlədiyiniz musiqinin tempi necə idi?

- Maşını təsvir edən musiqi asta sürətli səslənsə, o musiqidə nə kimi dəyişiklik olar?(*Uşaqların cavabları*)

3.Mahnı: “Qatar” mahnısı (F.Əmirov/Z.Cabbarzadə), şifahi yolla öyrədilir.

Müəllim bəstəkar, mahnı, onun məzmunu haqqında qısa məlumat verir, sonra mahnı səsləndirilir. Uşaqlar dinlədikdən sonra mahnı hissə-hissə, frazalarla öyrədilir. Melodiya ,ritm və temp üzərində iş aparılır.

Sonda “Qatar” mahnısının öyrənilmiş hissəsi xorla ifa edilir, məzmunu və xarakteri müzakirə olunur.

4.Musiqili-ritmik hərəkətlər: Uşaqlar üç qrupa bölünürlər. “Maşınımı sürürəm” mahnısı təkrar səsləndirilir.Birinci qrup uşaqlar qatari xatırladaraq əllərini qarşıda dayananın çiyinə qoyub bir-birinin ardınca düzülür və qatar kimi hərəkət edirlər. İkinci qrup əllərində sükan “maşın sürürlər” Üçüncü qrup isə zərb musiqi alətlərində mahnının ritminə uyğun müşayiət edirlər.

Məşğələ ümumiləşdirilərək yekunlaşdırılır.

Musiqi materialı:

Qatar gəlir uzaqdan,
Tak-tak,tak-tak,tak-tak, tak.
Gözləyirəm bayaqdan,
Tak-tak,tak-tak,tak-tak, tak.
Nəq.
Tələs, tələs ay qatar,
Yel kimi əs ay qatar.

“Qatar”

Yol gəldin gündüz-gecə,
Tak-tak, tak-tak,tak-tak, tak.
Ürəyim vurur necə,
Tak-tak,tak-tak,tak-tak, tak.
Nəq.

Atam gəlir səfərdən,
Gözləyirəm səhərdən.
Yaxınlaşır qatar bax,
Tak-tak,tak-tak,tak-tak, tak.
Nəq.

2-ci məşğələ

Marş: “Marş” (M.Əhmədov)

Mahnı: “Qatar” mahnısı (F.Əmirov /Z. Cabbarzadə)

Səhnələşdirmə: “İki gombul” (resurs: begemot,fil və dovşan maskaları, avtomobil sükanı, maşın oyunca, yol nişanları)

Nö	Musiqi materialı	Fəaliyyət
1,2	“Fil və Alabaş”	Begemot,fil və dovşan gəzişirlər.Birdən uzaqda avtomobil görürlər. Dovşan kənarda dayanıb əli ilə göstəriş verir. Fil ilə begemot maşını bataqlıqdan çıxarırlar
3,4,	“Yol”	Maşını təmizləyirlər,yolu hamarlayırlar, yol nişanlarını düzülür.
5,6	“Çernomorun marşı”	İki gombul maşına oturmağa çalışırlar,lakin yerləşmirlər, dovşan maşına minib maşını təhlükəli sürür və ağaca çırpılır.

23-cü həftə | YOL HƏRƏKƏTİ

Məşğələ 1. ƏTRAF ALƏMLƏ TANIŞLIQ

Mövzu: YOL HƏRƏKƏTİ QAYDALARI

Standart: 1.3.2;

İnteqrasiya: 2.2.6. 2.1.5.

Məqsəd:	• Yol hərəkəti qaydalarını sadalayır. • Hər bir yol hərəkəti qaydasının əhəmiyyətini izah edir. • Nitqində əlamət bildirən sözlərdən istifadə edir.
İş üsulları:	Əqli hücum, müzakirə, suallar.
İş forması:	Kollektiv və fərdi iş.
Resurslar:	Yol hərəkəti qaydaları təsvir olunmuş şəkil, karandaşlar.

Məşğələnin gedişi

Motivasiya

M: – Uşaqlar, vəsaitin yuxarısındakı şəkildə nə təsvir olunub? Tülkü yolu düz keçir? Nə üçün belə düşünürsünüz? (*Uşaqların cavabları*)

Dərketmə

I. M: “Uşaqlar, biz sizinlə çoxlu maşın və insanlar olan böyük şəhərdə yaşayırıq. İnsanlar və maşınların biri-birinə mane olmamaları üçün xüsusi qaydalar yaradılıb. Yolları düzgün keçmək, təhlükələrin qarşısını almaq üçün biz nələri bilməliyik? Onlar yol hərəkəti qaydaları adlanır. İnsanların və nəqliyyatın hərəkəti bu ciddi qaydalara tabe olur. Məktəbə gələndə kim yolu keçir? Yolu keçməkdə sizə kim kömək edir? Yolu keçərkən hansı qaydalara əməl edirsiniz? (*Uşaqların cavabları*) Öz sağlamlığınızı, həyatınızı qorumaq istəyirsinizsə, yol hərəkəti qaydalarına ciddi əməl etməliyik. Yolda nəqliyyatın hərəkətinə mane olmamalıyıq. Yol-hərəkət hissəsindən və səkidən ibarətdir. Avtomobil yolunun hərəkət hissəsindən maşınlar keçir. Səkidən isə piyadalar istifadə edirlər. Biz küçədə gedərkən yolu ancaq piyada keçidindən keçməliyik. Əgər biz küçədə ayaqla gediriksə, deməli, biz piyadalar adlanırıq. Piyadaların yolu keçmələri üçün səki və xətlənmiş piyada keçidləri var. İnsanlar yolu yalnız oradan keçə bilərlər. Bundan başqa yeraltı və yerüstü piyada keçidləri də var. Döngələrdən çıxarkən ehtiyatlı olmalıyıq. Əvvəlcə baxmalıyıq, sonra yolumuza davam etməliyik. Bunlar hamısı insanların təhlükəsizliyini təmin edir. Yollarda xüsusi yol nişanları qoyulur. Bu nişanların mənasını bilməliyik ki, yolu təhlükəsiz keçə bilək. Uşaqlar, siz işıqforun nə olduğunu bilirsiniz. Işıqfor yolda nəqliyyatın və piyadaların hərəkətini tənzimləyir. Sizcə, işıqforun qırmızı işığı nəyi bildirir? (*Uşaqların cavabları*) Bəs sarı? (*Uşaqların cavabları*) Bəs yaşıl? (*Uşaqların cavabları*) Afərin, uşaqlar! Siz işıqforun işıqlarının mənasını bilirsiniz. Deməli, işıqfor piyadaların və sürücülərin dostudur”.

II. Müəllim uşaqlara suallarla müraciət edir: – Yol hərəkəti qaydalarını bilmək nə üçün vacibdir?– Işıqforun hansı rəngləri var?– Hansı yol nişanlarını tanıyırsınız? (*Uşaqların cavabları*)

—İdman dəqiqəsi—

Tətbiqetmə

III. M: “Sizcə, təsvir olunan yol nişanları nəyi bildirir? (*Uşaqların cavabları*) (Hər bir nişan üzrə söhbət aparmaq)”.

IV. M: “Bu tapşırıqda yol hərəkəti qaydaları təsvir olunmuş 5 təsvir verilib. Hər təsvirin yanında ona uyğun işarə vardır. Hər şəkllə uyğun işarəni rəngləyin”.

M: “Bu tapşırıqda işıqforlar təsvir olunub. Işıqforda yaşıl işıqdan sonra hansı işığın yanacağını tapın və rəngləyin”. Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

Məşğələ 2. BƏDİİ TƏFƏKKÜRÜN İNKİŞAFI		23-cü həftə YOL HƏRƏKƏTİ
Mövzu: Yol hərəkəti qaydaları		Standart: 2.2.2; 2.2.6.
Məqsəd:	- Eşitdiyini anladığını nümayiş etdirir. - Hekayənin məzmununu sadə şəkildə nağıl edir. - Nitqində əlamət bildirən sözlərdən istifadə edir.	İnteqrasiya: 2.1.2; 2.1.4.
İş üsulları:	Müzakirə, suallar, nağıletmə.	
İş forması:	Kollektiv və fərdi iş.	
Resurslar:	Hekayənin mətni, şəkillər.	

Məşğələnin gedişi

Motivasiya

M: – Uşaqlar, vəsaitinizdə şəkillərə diqqətlə baxın. Şəkildə nə təsvir olunub? Sizcə, burada nədən söhbət gedir? (*Uşaqların cavabları*)

Dərketmə

I. M: “Uşaqlar, mən sizə “Yol hərəkəti qaydaları” hekayəsini söyləyəcəyəm. Mətni dinlədikcə, şəkillərə baxın. Hər şəkil mətnin bir hissəsini əks etdirir. Mən deyəndə dairəni rəngləməklə, dinlədiyiniz məlumatları əks etdirən şəkli qeyd edin”.

1

“Ayxan birinci sinifdə oxuyur. Onun oxuduğu məktəb evlərinə yaxındır. Ayxanı məktəbə atası aparır. Bir gün Ayxan atasına dedi:

- Ata, mən artıq məktəbə gedən yolu tanıyıram. Fikirləşirəm ki, özüm məktəbə tək gedə bilərəm.

Atası gülümsəyərək cavab verdi:

- Oğlum, əlbəttə, sən özün məktəbə tək gedə bilərsən. Lakin, yol hərəkəti qaydalarını yaxşı bilməlisən.

- Biz məktəbdə yol hərəkəti qaydalarını öyrənirik. İstəyirsən məktəbə gedən yolda əməl edəcəyimiz qaydaları sənə izah edirəm”.

M: – “Uşaqlar, şəkillərə baxıb, dinlədiyiniz hissəyə uyğun şəkli tapır və altındakı dairəni işarə edin.”

Müəllim oxumağa davam edir.

2

“Ata, bax, evimizdən çıxıb səki ilə düz gedirik. Səki piyadaların gediş-gəlişi üçün təhlükəsiz yerdir. Onlar səki

ilə bir qədər irəlilədilər. Xəstəxananın yanına çatanda Ayxan əli ilə göstərib dedi:

- Xəstəxananın yanından sola dönməliyə. Buradan isə qarşı səkiyə keçmək lazımdır”.

M: – Uşaqlar, Qırmızıpapaq niyə elə soruşdu? Dirlədiyiniz hissəni müəyyənləşdirib işarə edin”.

Müəllim oxumağa davam edir.

3

“Atası Ayxanı yoxlamaq məqsədilə dedi:

- Yaxşı, onda, gəl yolu keçək.

Ayxan həyəcanla cavab verdi:

- Ata, maşın yolu ilə keçmək olmaz. Bir bax, maşınlar necə sürətlə şütüyür? Yaxşısı budur, yerüstü keçiddən istifadə edək. Bu zaman nə özümüzü təhlükəyə atırıq, nə də sürücülərə mane olarıq.

Atası Ayxanın dediklərindən çox razı qalmışdı”.

M: – Uşaqlar, dirlədiyiniz hissəyə uyğun hissəni tapıb işarə edin.

Müəllim oxumağa davam edir.

4

Onlar yerüstü keçid vasitəsilə rahatlıqla qarşı səkiyə keçdilər. Ayxan atasının əlindən tutub sağa tərəf çəkdi:

- Ata buradan sağa gedirik. Burada uşaq kitabxanası var. Müəllimimiz bizi bu kitabxanaya tez-tez gətirir.

Kitabxananın qarşısında dayanmalıyıq. İşıqfora diqqətlə baxmalıyıq.

- Oğlum, sən işıqforun rənglərinin mənasını bilirsənmi?

- Bilirəm, ata. Hətta işıqfor haqqında tapmaca da öyrənmişəm. Bir qutuda üç qardaş var. Onlardan biri həmişə deyir: “Dayan”. Digər qardaş “Diqqətli ol!”, - deyər xəbərdarlıq edir. Üçüncüsü isə “Buyur”, -deyə yol göstərir”.

M: – “Uşaqlar, şəkildə dirlədiyiniz hissəyə uyğun şəkli tapıb işarə edin.”

Müəllim oxumağa davam edir.

5

“Atası qırmızı işığı yanan işıqforu göstərib dedi:

- Deyəsən, qardaşlardan biri “Dayan” dedi.

- Bəli ata, o maşınlara “Dayan” deyir. İşıqforun alt hissəsində isə yaşıl rəngdə piyada şəkli yanır. Deməli, biz yolu keçə bilirik”.

M: – Uşaqlar, məzmunə uyğun hissəni tapıb işarə edin.

Müəllim oxumağa davam edir.

6

“Onlar piyada xətti ilə yolun digər tərəfinə keçdilər. Artıq məktəbə çatmışdılar. Atası Ayxanın yol hərəkəti qaydaları haqqında keçdiyi dərsi çox bəyənmişdi:

- Dərs üçün çox sağ ol, Ayxan. Səndən yaxşı yol polisi olar. Düşünürəm ki, gələn il məktəbə özün tək gedə bilərsən.

Ayxan da çox sevinirdi. Dünən keçdikləri yol hərəkəti qaydalarını, demək olar ki, təkrar etmişdi. Həm də bütün məlumatları düzgün xatırlayırdı. Yəqin bugünkü dərsdən beş alacaqdı”.

—İdman dəqiqəsi—

II. Müəllim uşaqlara suallarla müraciət edir: –Ayxan niyə səki ilə gedirdi?– Ayxan işıqforun hansı rəngi yandıqda yolu keçdi? – Siz yol hərəkəti qaydalarına riayət edirsinizmi? (*Uşaqların cavabları*)

Təbiiqetmə

III. M: – “Bu tapşırıqda Ayxan gilin evi və oxuduğu məktəb təsvir olunub. Ayxan evdən məktəbə yol hərəkəti qaydalarına uyğun necə gedə bilər? Təhlükəsiz yolu göstərin. Onun rast gəldiyi yol nişanları barədə bildiklərinizi danışın.”

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

Məşğələ 3–4. SAVAD TƏLİMİNƏ HAZIQLIQ VƏ NİTQ İNKİŞAFI		23-cü həftə YOL HƏRƏKƏTİ
Mövzu: İ (i), I (ı) SƏSİ VƏ HƏRFİ		Standart: 2.2.4; 2.2.5
		İnteqrasiya: 1.1.4; 2.1.2.
Məqsəd:	• X (x) səsini və hərfi fərqləndirir. • X səsinin işləndiyi sözlər söyləyir. • Xətt üzrə X (x) hərfini yazır.	
İş üsulları:	Əqli hücum, suallar, müzakirə.	
İş forması:	Kollektiv və fərdi iş.	
Resurslar:	Şəkillər, karandaşlar, marker, hərflər.	

1-ci məşğələ

Motivasiya

M: – Səhifənin yuxarısındakı şəkllə baxaq. Şəkildə nə təsvir olunub? Tülkü nə edir? **Xalça** sözü hansı səslə başlayır? (*Uşaqların cavabları*)

Dərketmə

I. M: “**X** hərfindən də digər hərflər kimi sözləri yazanda istifadə olunur. Uşaqlar, sarı qutuya diqqətlə baxaq. Burada həm böyük, həm də kiçik **X** hərfi təsvir olunub. Həm böyük, həm də kiçik **x** hərfi eyni cür yazılır. Böyük **X** bir qədər böyük yazılır”.

Çarpaz iki xətt çəkib, Adını “X” qoydular. Xəbər çatdı, xoruza, Dedi, gecikib onlar.

M: “Uşaqlar, dinlədiyiniz şeir parçasında *xəbər, xoruz* sözlərini tələffüz edərkən birinci hansı səsi eşitdiniz? (**X**) Bəli, bu sözlər **X** səsi ilə başlayır”.

M: “Uşaqlar, indi isə **X** hərfi ilə tanış olaq. Baxın, burada böyük **X** hərfi təsvir olunub. Hərfin ətrafında isə şəkillər təsvir olunub. Hərfin sol tərəfində yuxarıda nə təsvir olunub? (*Uşaqların cavabları*) Bəs hərfin sağında yuxarıda nə təsvir olunub? (*Uşaqların cavabları*) **Xalça** sözü hansı səslə başlayır?” (Bu qayda ilə hər şəkildə nə təsvir olunduğunu adlandırın və bu sözün hansı səslə başladığını diqqət edin. **X** hərfini rəngləyin”.

II. Müəllim lövhədə həm böyük **X** hərfini, həm də kiçik **x** hərfini izah edə-edə yazır. Sonra bir neçə uşaq lövhədə tapşırığı yerinə yetirir. Digər uşaqlar vəsaitdə xətt üzrə **X** hərfini çəkirlər.

M: “**X** hərfinin ətrafında şəkillər təsvir olunub. Hər şəkildə nə təsvir olunduğunu bir-bir söyləyin. Söz **X** səsi ilə başlayırsa, həmin şəkli **X** hərfi ilə birləşdirin”.

III. M: “Uşaqlar, vəsaitin yuxarısında xanalarla sözlər yazılıb. Siz həmin hərfləri öyrənmisiniz. Verilmiş hərfləri nümunəyə uyğun rəngləyin. Sonra sözləri oxuyun. Nə yazılıb? (*xarı bülbül*)”.

IV. M: – Uşaqlar, söylədiyim kimi, həm böyük, həm də kiçik **X** hərfinin yazılışı eynidir. Böyük hərf bir qədər böyük yazılır. Nöqtədən başlayaraq, kənara çıxmadan xətt üzrə hərfləri çəkin. İndi isə kiçik hərfi çəkin.

—İdman dəqiqəsi—

Tətbiqetmə

V. M: – “Kitabınızda xətlərlə sözlər yazılıb. Hərfləri xətt üzrə çəkin və sözü oxuyun. Sözü uyğun şəkillə birləşdirin”.

VI. M: – “Vəsaitdə şəkillər təsvir olunub. Şekillərdə nə təsvir olunduğunu söyləyin. Şekillərin altında çərçivələrdə hər şəkilin adının baş hərfi yazılıb. Sözün hansı səslə başladığını müəyyən edin və həmin şəkli uyğun çərçivə ilə birləşdirin”.

Müəllim uşaqlara hərflərin içərisindən **X** hərfini götürüb lövhəyə qoymağı təklif edir. (*Uşaqlar yerinə yetirir*) Məşğələ boyu uşaqlar rəğbətləndirilir. Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

2-ci məşğələ

Motivasiya

M: – Səhifənin yuxarısındakı şəkllə baxaq. Şəkildə nə təsvir olunub? (*Uşaqların cavabları*) *Qaqayı* sözü hansı səslə qurtarır? *Big* və *qayıq* sözlərində **ı** səsi sözün hansı hissəsində eşidilir? (*Uşaqların cavabları*)

Dərketmə

I. M: “Birinci tapşırıqda həm böyük **G, Q, X, H**, həm də bu hərflərin kiçik forması verilib. Hərflərin arasında şəkillər təsvir olunub. Hər şəkildə nə təsvir olunduğunu söyləyin. Sözün hansı səslə başladığını müəyyən edib, həmin şəkli uyğun böyük və kiçik hərflə birləşdirin”.

Bu hərflərin hər biri üzrə möhkəmləndirmə işləri aparılır. Uşaqlara verilmiş hərflərə uyğun sözlər söyləmək təklif edilir. Verilmiş əlifbanın hərflərinin arasından həmin hərflər götürülərək, lövhəyə qoyulur. Hər bir səsin birlikdə və tək-tək tələffüz edilməsi üzrə iş aparılır. Uşaqlara **X** hərfinin sözün əvvəlində, ortasında və sonunda işlənən sözlər söyləmək təklif olunur”.

İdman dəqiqəsi—

Tətbiqetmə

II. M: “Kitabınızda bu tapşırıqda 4 şəkil təsvir olunub. Şekilləri adlandırın. Şekillərin alt hissəsində isə hərflər verilib. Əvvəlcə hərfləri xətt üzrə çəkin. Sonra hərfləri oxuyun. Nə oldu? Hansı hərf çatmır? (**X**) Çatışmayan hərfi yerinə yazın. Sözü yenidən oxuyun. Nə oldu? (*hörük*) Hər şəkildə nə təsvir olunduğunu bir-bir söyləyin. Birinci hərfləri tapın və bütün sözləri oxuyun”.

Verilmiş hərflərin möhkəmləndirilməsi üzrə iş aparılır.

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

		23-cü həftə YOL HƏRƏKƏTİ
Məşğələ 5-6. RİYAZİ VƏ MƏNTİQİ TƏFƏKKÜRÜN İNKİŞAFI		Standart: 2.3.2.
Mövzu: FORMASINA VƏ RƏNGİNƏ GÖRƏ ƏŞYALARI MÜƏYYƏNLƏŞDİRMƏK		İnteqrasiya: 2.2.6; 1.1.4.
Məqsəd:	• Əşyaları formasına görə fərqləndirir. • Rənginə görə əşyaları müəyyənləşdirir. • Nitqində əlamət bildirən sözlərdən istifadə edir.	
İş üsulları:	Əqli hücum, suallar, müzakirə.	
İş forması:	Kollektiv və fərdi.	
Resurslar:	Şəkillər, rəngli karandaşlar.	

1-ci məşğələ

Motivasiya

M: – Uşaqlar, vəsaitin yuxarısında nə təsvir olunub? Tülkü nə edir? Sarı qutuya baxaq. Orada nə təsvir olunub? Bəs onlar hansı rəngdədir? Forması necədir? (*Uşaqların cavabları*)

Dərketmə

I. M: “Bu tapşırıqda meyvə və tərəvəzlər təsvir olunub. Meyvələri adlandırın. İndi də tərəvəzləri adlandırın. Meyvələri meyvə səbəti ilə, tərəvəzləri isə tərəvəz qutusu ilə birləşdirin”. (*müəllim uşaqlara hər bir meyvə və tərəvəzin forması və rənginin müəyyənləşdirilməsi üzrə iş aparır*).

II. M: “Tapşırıqda öyrəndiyimiz müxtəlif formalı və müxtəlif rəngdə həndəsi fiqurlar təsvir olunub. Həndəsi fiqurların alt tərəfində qutular, qutuların üzərində bir həndəsi fiqur təsvir olunub. Fiqurları formasına görə uyğun qutu ilə birləşdirin. Hər qutu ilə neçə fiquru birləşdirdiniz? Sayı hər qutunun altındakı xanada yazın”.

—İdman dəqiqəsi—

Tətbiqetmə

M: – “Uşaqlar, indi sizinlə “**Təsvirə görə tapın**” oyununu keçirəcəyik. Mən təsvir edəcəyəm, siz tapacaqsınız. Meyvədir, forması dairəvidir, rəngi qırmızıdır. Dadı turş və şirin olur. Bu hansı meyvədir? (*Uşaqların cavabları*) İndi isə siz təsvir edəcəksiniz, yoldaşlarınız tapacaq”. (*2-3 meyvə və ya tərəvəz əlamətinə görə müəyyən olunur*).

M: – “Uşaqlar, əşyaları hansı əlamətinə görə qruplaşdırmaq olar? (*Uşaqların cavabları*) (*formasına, rənginə, ölçüsünə görə*) İndi isə dairə formasında olan meyvələri adlandırın. Sarı rəngdə olan meyvələri sadalayın”.

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

2-ci məşğələ

Motivasiya

Müəllim uşaqlara hansı həndəsi fiqurları tanıdıqlarını soruşur. Həndəsi fiqurların xüsusiyyətləri haqqında danışmağı təklif edir. Rəngləri sadalamağı təklif edir.

Dərketmə

I. M: “ Uşaqlar, bu tapşırıqda müxtəlif rəngdə toplar təsvir olunub. Toplardan aşağıda hər birinə bir rəngli kağız yapışdırılmış qutular təsvir olunub. Toplari rənglərinə görə uyğun qutularla birləşdirin. Hər qutu ilə neçə topu birləşdirdiniz? Hər qutuya birləşdirilən topların sayını qutunun altındakı xanada yazın”. (*Uşaqların cavabları*)

II. M: “Şəkildə müxtəlif oyuncaqlar təsvir olunub. Oyuncaqların altında 3 qutu şəkli verilib. Maşın, heyvan və musiqi alətlərini ayrı qutularla birləşdirin. Hər qutunun altında birləşdirdiyin oyuncaqların sayını yazın.

—İdman dəqiqəsi—

Tətbiqetmə

III. M: “ Tapşırıqda rəngsiz dairə, üçbucaq və kvadratlar təsvir olunub. Dairələrin içinə “0”, üçbucaqların içinə “3”, kvadratların içinə isə “2” rəqəmlərini yazın. Hər fiquru içindəki rəqəmə uyğun qutu ilə birləşdirin. Hər qutunu neçə fiqurla birləşdirdiniz?” (*Uşaqların cavabları*)

IV. M: “əvvəlki tapşırıqda olduğu kimi dairələrin içinə “1”, kvadratların içinə “2”, üçbucaqların içinə “3”, dördbucaqlıların içinə isə “4” rəqəmlərini yazın. Fiqurları içindəki rəqəmə uyğun qutu ilə birləşdirin. Hər qutunu neçə fiqurla birləşdirdiniz?” (*Uşaqların cavabları*)

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

		23-cü həftə YOL HƏRƏKƏTİ
Məşğələ 7–8. TƏSVİRİ FƏALİYYƏT		Standart: 3.1.3; 3.1.4.; 3.1.1.
Mövzu: İŞIQFORUN VƏ YOL NİŞANININ DÜZƏLDİLMƏSİ		İntegrasiya: 1.1.4; 2.2.6.
Məqsəd:	• Kəsib-yapışdırma ilə sadə yaradıcılıq bacarıqları nümayiş etdirir. • Sadə yapma bacarıqları nümayiş etdirərək kompozisiya qurur.	
İş üsulları:	Əqli hücum, suallar, müzakirə.	
İş forması:	Kollektiv və fərdi.	
Resurslar:	Şəkillər, plastilin, rəngli karandaşlar, qayçı, yapışqan.	

1-ci məşğələ

Motivasiya

M: – “Uşaqlar, mən sizinlə bir oyun keçirəcəyəm.”

Uşaqlar dairə şəklində dayanır. Müəllim onlara suallar verir. Sualların cavabını düzgün demək lazımdır.

Suallar:

- Avtomobilin neçə təkəri var? (4)
- Bir velosipedə neçə nəfər minə bilər? (1)
- Piyadaların hərəkəti üçün nəzərdə tutulan yol necə adlanır? (Səki)
- Yolun hərəkət hissəsi nə üçün nəzərdə tutulmuşdur? (Nəqliyyatın hərəkəti üçün)
- Nəqliyyat yolun hansı hissəsi ilə hərəkət edir? (Yolun sağ hissəsi ilə)
- Əgər piyada və ya sürücü qaydanı pozsa, nə baş verər? (Qəza)
- İşıqforun yuxarıdakı işığı hansı rəngdədir? (Qırmızı)
- İşıqforun neçə işığı var? (üç)
- Piyadalar üçün olan keçid hansı heyvana bənzəyir? (Zəbraya)
- Bəs piyada yeraltı keçidə necə düşə bilər? (Pilləkənlərlə aşağı)
- Hansı maşınların xüsusi signalı var? (Təcili yardım, yanğınsöndürən və polis maşını)
- Bəs təhlükəsizlik üçün, qəzadan qaçmaq üçün harada oynamaq lazımdır? (Həyətdə, uşaq meydançalarında)

və s.

M: – “Uşaqlar, siz yol hərəkəti qaydaları haqqında bilirsiniz. İşıqfor yolda piyadaların və nəqliyyatın hərəkətini tənzimləyir.

Dərketmə

I. M: “Biz indi sizinlə kağızdan işıqfor düzəldəcəyik. Kitabınızda işıqforun düzəldilmə ardıcılığı göstərilib. Uşaqlar, işıqforda ən yuxarıda hansı rəngdə işıq yanır? Bəs sarı işıq harada yanır? Yaşıl işığı harada çəkmək lazımdır? *(Uşaqların cavabları)* *(Müəllim nümunəni uşaqlara göstərir. Daha sonra onların gözü qarşısında düzəldir. Daha sonra isə uşaqlara işə başlamağı təklif edir)*” Bitirdikdən sonra uşaqlar öz işləri haqqında danışirlər.

—İdman dəqiqəsi—

Tətbiqetmə

II. M: “Uşaqlar, siz keçən məşğələmizdə X hərfini öyrənmisiniz. Biz indi plastilindən “XƏRİTƏ” sözünü düzəldəcəyik. Xəritə sözündəki digər hərfləri siz artıq bilirsiniz”. *(Müəllim nümunəni uşaqlara göstərir. Sonra uşaqlara işə başlamağı təklif edir)*.

Müəllim məşğələ prosesində onlara istiqamət verir, uşaqların əməkdaşlıq etmələrinə imkan yaradır.

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

2-ci məşğələ

Motivasiya

M: – Uşaqlar, siz yol hərəkəti qaydaları haqqında bilirsiniz. İşıqfordan başqa yol hərəkəti nişanları da olur. Hansı yol nişanlarını bilirsiniz? *(Uşaqların cavabları)*

Dərketmə

I. M: “Düzür, müxtəlif yol nişanları olur. Məsələn, buradan yolu keçmək olmaz, velosiped sürmək olar, yolu keçmək olar və s. İndi kağızdan yol nişanı düzəldəcəyik. *(Müəllim nümunəni uşaqlara göstərir. Sonra onların gözü qarşısında kəsib-yapışdırır və uşaqlara işə başlamağı təklif edir)*. Uşaqlar nişanı düzəlddikdən sonra onun dayağını da düzəldirlər. Dayağı üçün plastilindən istifadə edilir”.

—İdman dəqiqəsi—

Tətbiqetmə

II. M: “Bu tapşırıqda rəngsiz maşın təsvir olunub. Maşının təkərləri xətlə verilib. Maşının təkərlərini tamamlayın və onu rəngləyin”.

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

Məşğələ 9-10. FİZİKİ MƏDƏNİYYƏT		23-cü həftə YOL HƏRƏKƏTİ
Mövzu: YOL HƏRƏKƏTİ QAYDALARI		Standart: 1.1.1.; 1.3.2.
		İntegrasiya: 4.2.1.; 4.2.2.
Məqsəd:	• İlanvari yerləşmə nümayiş etdirir. • Hərəkətlərini koordinasiya edir. • Hərəkətlərində cəldlik və çeviklik nümayiş etdirir.	
İş üsulları:	Müzakirə, süjetli-rollu oyunlar.	
İş forması:	Kollektiv, qruplarla və fərdi iş.	
Resurslar:	Çənbərlər,	

1-ci və 2-ci məşğələlər

I. İsimlə hərəkətləri (5 dəq.)

- əlləri biləkdən dairəvi hərəkət etdirməklə, biri-birinin ardınca yerləş.
- barmaqları açıb-bükməklə, qolları yuxarı doğru dirsəkdən açıb-bükməklə yerləş.
- adi və iri addımlarla yerləş.
- qan damarlarımız-ilanvari yerləş və adi yerləşə qayıtmaq (4–5 dəfə).

II. Ümuminkışafetdirici hərəkətlər (20 dəq.)

“Əllərinizi sükanə qoyun”. 6-8 dəfə təkrar etmək.

ç.v. – düz dayanmaq, ayaqlar çiyin bərabərində aralı, çənbər sağ əldə aşağıda.

1 sayında qollar yanlara

2 sayında qollar yuxarı

3 sayında qollar yanlara.

4 sayında ç.v.-nə qayıtmaq.

2. “Sükanı döndəririk”. 5-6 dəfə təkrar etmək.

ç.v. – düz dayanmaq, çənbəri sükan kimi sinə qarşısında tutmaq.

1- sayında “sükanı” mümkün qədər sağa döndərmək;

2 sayında ç.v.-ni almaq.

3 sayında “sükanı” mümkün qədər sola döndərmək;

4 sayında ç.v.-nə qayıtmaq.

3. “Motoru təmir edək”. 6-8 dəfə

ç.v. – düz dayanmaq, ayaqlar aralı, çənbəri iki əllə sinə qarşısında tutmaq.

1 sayında əyilərək çənbəri qarşıda yerə qoymaq;

2 sayında ç.v.-ni almaq.

3 sayında əyilərək çənbəri yerdən götürmək;

4 sayında ç.v.-nə qayıtmaq.

4. “Maşına minək” 6-8 dəfə

ç.v. – Ayaqlar azca aralı, çənbəri iki əllə sinə qarşısında tutmaq.

1 sayında sağa tərəf bir addım ataraq, çöməlmək.

2 sayında ç.v.-ni almaq.

3 sayında hərəkəti sol əllə icra etmək.

4 sayında ç.v.-nə qayıtmaq (5-6 dəfə).

5. “Maşını yükləyirik”. 6-8 dəfə

ç.v. – düz dayanmaq, çənbəri iki əllə orta hissədə tutmaq.

1 sayında çöməlmək çənbər yuxarı.

2 sayında ç.v.-ni almaq.

Əsas hərəkətlər.

Hərəkətli oyun: “Yol hərəkəti qaydaları”

Otaqda finişə qədər dayaq yerləşdirilir. Oynayan iki komandanın oyunçuları biri-birinin ardınca sıra ilə dayanır və əllərini özündən irəlidlə dayananların çiyinlərinə qoyurlar. Hər komandaya kapitan seçilir. Oyunun aparıcısının əlində qırmızı, sarı, yaşıl rəngli top olar. Kapitanlar, öz növbəsində, əllərini kisəyə salır və hər dəfə bir top çıxarırlar. Kapitan qırmızı və ya sarı bir top çıxarırsa, komanda yerində dayanır; əgər yaşıl rəngli top çıxarsa, - növbəti dayağa keçir. Kimin komandası tez finiş xəttinə çatarsa, o komanda qalib gəlir.

III. Sakitləşdirici hərəkətlər (5 dəq.)

“Qırmızı işıq yandı”

ç.v. – düz dayanmaq, əllər yanlarda.

1. Nəfəsalma – əlləri tədricən yuxarı qaldırmaq;

2. Nəfəsvermə – ç.v.-nə qayıtmaq.

3. Nəfəsalma – bir qədər irəli əyilərək, qolları sərbəst yırğalamaq;

4. Nəfəsvermə – ç.v.-nə qayıtmaq.

Müəllimin ardınca bir cərgədə sakit yerləş.

Məşğələ 11–12. MUSIQI		23-cü həftə YOL HƏRƏKƏTİ
Mövzu: YOL		Standart: 3.1.7.;3.1.8.
		İntegrasiya: 2.2.1; 2.2.2.
Məqsəd:	- Musiqinin xarakterini və tempini müəyyən edir; - Xorda oxumaq bacarıqları nümayiş etdirir; - Musiqinin məzmununa uyğun hərəkətlər yerinə yetirir.	
İş üsulları:	Əqli hücum, müzakirə, suallar.	
İş forması:	Kollektiv və fərdi iş.	
Resurslar:	Kompüter, disk, şəkillər, yol qaydalarını əks etdirən şəkillər, işıqfor	
Musiqi materialları:	“Azadlıq marşı” “Cəngi” pyesi.(Ü. Hacıbəyli)”Yol mahnısı” (O.Zülfüqarov/Ə.Səmədov) “Gəzinti”, ”Vals”, ”Marş”(“Uşaq lövhələri”indən F.Əmirov)	
Alternativ material:	Dinləmə: “Yollar” (N.Əliverdibəyov/ Mahnı:	

1-ci məşğələ

1.Marş: “Azadlıq marşı” (Heyratı)

2.Dinləmə:

. Sonra bəstəkar F. Əmirovu, onun uşaqlar üçün yazdığı əsərlərini yada salır. Ü, Hacıbəylinin “Cəngi” pyesi haqqında qısa izahat verir və pyesi səsləndirir. Əsəri dinlədikdən sonra müəllim uşaqlara suallarla müraciət edir:

-Dinlədiyiniz musiqinin xarakteri necə idi?

- Bəs musiqi hansı tempdə idi?

-Pyes ağır tempdə səslənsə, bu onun xarakterinə necə təsir edər? (*Uşaqların cavabları*)

3.Mahnı: “Yol mahnısı” (musiqisi O.Zülfüqarovun, sözləri Ə.Səmədovundur) şifahi yolla öyrədilir.

Müəllim bəstəkar, mahnı, onun məzmunu haqqında qısa məlumat verir, sonra mahnı səsləndirilir. Uşaqlar dinlədikdən sonra mahnı hissə-hissə, frazalarla öyrədilir. Tələffüzü çətin olan sözlər və melodiya üzərində iş aparılır.

Sonda “Yol mahnısı”nın öyrənilmiş hissəsi xorla ifa edilir, məzmunu və xarakteri və tempi müzakirə olunur.

4.Musiqili-ritmik hərəkətlər: Müəllim “Yol hərəkəti qaydalarını bilirəm” adlı musiqili-didaktik oyun keçirir.Yol nişanları və işıqforun işıqları səhv şəkildə quraşdırılır. “Yol “ mahnısı (musiqisi O.Zülfüqarovun, sözləri Ə.Səmədovundur) təkrar səsləndirilir. Uşaqlar müəllimin köməyi və göstərişi mahnını ifa edərək yol hərəkəti qaydalarına düzgün əməl edirlər və səhv olan yol nişanlarını düzəldirlər.

Məşğələ ümumiləşdirilərək yekunlaşdırılır.

Musiqi materialı:

“Yol mahnısı”

Biz səhərlər gələndə
Küçələrdən keçirik.
İşıqların rəngini
Bir-birindən seçirik.

Qırmızı, həyəcanla
Söyləyir: gəlmə,gəlmə!
Sarı deyir: gözlə bir,
Səbirli ol,səbirli.

Yaşıl işıq yanmasas,
Tərpənmə sən yerindən.
Gərək baş çıxarasa
İşıqların dilindən.

2-ci məşğələ

Marş: “Azadlıq marşı” (Heyratı)

Mahnı: “Yol” mahnısı (O.Zülfüqarov/Ə.Səmədov)

Səhnələşdirmə: “Yol hərəkəti qaydaları” (resurs:yol nişanları,kartondan düzəldilmiş işıqfor, qırmızı, sarı və yaşıl dairələr)

Nö	Musiqi materialı	Fəaliyyət
1 -6	“Gəzinti”, ”Vals”, “Marş”	Ata oğlu ilə söhbət edir. Oğlan atasının əlindən tutub gəzir. Yol boyu müxtəlif yol nişanlarını göstərərək izah edir.(hərəkətlərlə göstərir)

24-cü həftə İdman növləri	
Məşğələ 1. ƏTRAF ALƏMLƏ TANIŞLIQ	Standart: 2.1.2; 2.1.4.
Mövzu: İDMAN NÖVLƏRİ	İnteqrasiya: 4.1.2; 2.2.1.
Məqsəd:	- İdmanın əhəmiyyəti haqqında danışır. - İdman növlərini sadalayır. - Nitqində əlamət bildirən sözlərdən istifadə edir.
İş üsulları:	Əqli hücum, müzakirə, suallar.
İş forması:	Kollektiv və fərdi iş.
Resurslar:	Müxtəlif idman növləri təsvir olunmuş şəkil, karandaşlar.

Məşğələnin gedişi

Motivasiya

M: – Uşaqlar, kitabınızda yuxarıdakı şəklə diqqət yetirin. Orada nə təsvir olunub? Sizcə, tülkü nə etmək istəyir? (*Uşaqların cavabları*)

Dərketmə

I.M: “Uşaqlar, düzdür, tülkü futbol oynayır. Futbol da idmanın növlərindən biridir. Biz hər gün “bədəni tərbiyəsi”, “idman” sözlərini eşidirik. Sizcə, bu sözlərin fərqi nədir? (Bədəni tərbiyəsi ilə hər bir kəs məşğul ola bilər, amma idmanla hər adam məşğul ola bilməz) Bədəni tərbiyəsi ilə uşaq da, böyük də, xəstə də məşğul ola bilər. Amma idmanla ən güclü, sağlam, möhkəm adamlar məşğul ola bilərlər. İdmanla məşğul olmaq sağlamlıqdır.

İdmanı sevirik biz, 1-2-3-4; Bərkiyir bədəniniz, 1-2-3-4

Bədəni tərbiyəsi ilə məşğul olan hər bir kəs idmançı olmağı arzu edir. Bəs bunun üçün nə etmək lazımdır? (Hər səhər idman etmək, açıq havada idman tapşırıqları yerinə yetirmək və s.) -Necə uşaqlar səhər gimnastikasını, idmanı sevmir? (*tənbəl uşaqlar idmanı sevmir. Odur ki, onlar zəif olur, tez-tez xəstələnirlər*) Siz elə uşaqlardan olmaq istərdiniz? (yox) –Uşaqlar, idmanın növləri çoxdur. Futbol, voleybol, basketbol, tennis, üzgüçülük, güləş və s. idmanın növləridir. İdman növləri üzrə həm fərdi, həm də komanda şəklində çıxış edirlər, çempionatda iştirak edirlər. Hər bir idmanın azarkeşləri olur. İdmançılar yarışa getməzdən əvvəl çoxlu məşq edirlər. Onları yarışa məşqçilər hazırlayırlar”. **M:** “Birinci tapşırıqda müxtəlif idman növləri təsvir olunub. Şəkillərdə təsvir olunmuş idman növləri haqqında danışın”.

II. Müəllim uşaqlara – “ Fərdi və komanda idman növləri bir-birindən nə ilə fərqlənir?– Siz hansı idman növlərinin qaydalarını bilirsiniz?– Azarkeşlər öz komandalarını necə dəstəkləyirlər?” kimi suallarla müraciət edir. —İdman dəqiqəsi—

Tətbiqetmə

III. M: “Şəkildə altı idman növü təsvir olunub. Hər idman növünü adlandırın. İdmanın komanda növü, yoxsa fərdi növü olduğunu deyən və uyğun işarə ilə birləşdirin”.

IV. M: “Şəkildə idman ləvazimatları təsvir olunub. Təsvir olunan ləvazimatlar hansı idman növünə aiddir?” (*Uşaqların cavabları*) Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

24-cü həftə İdman növləri	
Məşğələ 2. BƏDİİ TƏFƏKKÜRÜN İNKİŞAFI	Standart: 2.2.2; 2.2.6.
Mövzu: KIRPI VƏ DOVŞAN	İnteqrasiya: 2.1.2; 2.1.4.
Məqsəd:	- Eşitdiyini anladığını nümayiş etdirir. - Nağılın məzmununu sadə şəkildə izah edir. - Nitqində əlamət bildirən sözlərdən istifadə edir.
İş üsulları:	Müzakirə, suallar, nağıletmə.
İş forması:	Kollektiv və fərdi iş.
Resurslar:	Nağılın mətni, şəkillər.

Məşğələnin gedişi

Motivasiya

M: – Uşaqlar, vəsaitinizdə şəkillərə diqqətlə baxın. Şəkildə nə təsvir olunub? Sizcə, burada nədən söhbət gedir? (*Uşaqların cavabları*)

Dərketmə

I. M: – Uşaqlar, mən sizə “Kirpi və dovşan” nağılını söyləyəcəyəm. Vəsaitdə şəkillər verilir. Hər şəkil mətnin bir hissəsini təsvir edir. Mən deyəndə dinlədiyiniz hissəyə uyğun şəkil tapın və altındakı dairəni rəngləyin.

1

“Bir gün Dovşanla Kirpi yolda rastlaşdılar. Dovşan Kirpinin ayaqlarına gülüb dedi:

- Kirpi, sənin bütün xüsusiyyətlərin yaxşıdır, amma ayaqların qısa və əyridir. Heç belə də ayaq olar? Sən bu ayaqlarla necə gəzirsən?

M: – Uşaqlar, şəkillərə baxın, dinlədiyiniz hissəyə uyğun hissəni tapıb altındakı dairəni işarə edin. Müəllim şeiri söyləməyə davam edir.

2

“Dovşanın sözləri Kirpinin xoşuna gəlmədi. Ondan incisə də üzə vurmadı. Sakitcə dedi:

- Mən belə düşünürəm. Bəzən qısa əyri ayaqlar, düz uzun ayaqlardan sürətlə qaçır. İstəyirsən sənənlə qaçış yarışına çıxmaq”.

M: – Dinlədiyiniz hissəni müəyyənləşdirib işarə edin. Müəllim söyləməyə davam edir.

3

“Dovşan Kirpinin sözlərinə gülüb dedi:

- Sən mənimlə qaçış yarışına çıxmaq istəyirsən? Axı sən bilirsən mən necə sürətlə qaçıram. Amma sən deyən olsun. İstəyirsən yarışaq.

Onlar yarış gününü müəyyənləşdirib ayrıldılar. Kirpi çox gözəl bilirdi ki, heç vaxt qaçış yarışında Dovşana qalib gələ bilməz. Amma lovğalandığı üçün Dovşana dərs vermək istəyirdi”.

M: – “Uşaqlar, dinlədiyiniz hissəyə uyğun hissəni tapıb işarə edin”. Müəllim söyləməyə davam edir.

4

“Odur ki, hiylə işlətdi. Dostunu köməyə çağırırdı:

- Dostum, biz kirpilər bir-birimizə çox bənzəyirik. Yarış günü sən mənimlə gedərsən. Yarışacağımız yolun sonunda kolların arasında gizlənersən. Dovşan qaçıb ora çatanda kolların arasından çıxıb deyərsən ki, mən səni çoxdan gözləyirdim. Narahət olma, Dovşan onsuz da səni tanımayacaq. Elə biləcək ki, mənəm”.

M: – Uşaqlar, şəkildə dinlədiyiniz hissəyə uyğun şəkli tapıb işarə edin. Müəllim söyləməyə davam edir.

5

“Yarış günü gəlib çatdı. Kirpinin dostu yolun sonunda dayandı. Bir, iki, üç.... yarış başladı. Dovşan var gücü ilə qaçmağa başladı. Kirpi isə geri qayıdıb dərədə gizləndi. Dovşan yolun sonuna çatanda kirpinin dostu onu qarşıladı:

- Ay Dovşan, niyə belə gec gəldin? Bayaقدan səni gözləyirəm”.

M: – “Uşaqlar, məzmunu uyğun şəklin hissəni tapıb, işarə edin”. Müəllim söyləməyə davam edir.

6

“Dovşanın çəp gözləri təəccübdən daha da çəpləşdi. Çevrilib geriye qaçmağa başladı. Bu dəfə yolun sonuna çatanda Kirpi onu qarşıladı:

- Dovşan qardaş, bəs deyirdin sürətlə qaçırsan. Səni gözləməkdən yorulдум.

Beləcə, Dovşan iki kirpinin arasında o qədər ora-bura qaçdı ki, axırda yorulub əldən düşdü. Kirpinin isə kefi kök idi. Dovşana yaxşı dərs vermişdi”.

II. Müəllim uşaqlara suallarla müraciət edir: – Kirpi Dovşanla niyə yarışmağa başladı?– Nə üçün Dovşan Kirpini asanlıqla udacağını düşünürdü? – Kirpi vəziyyətdən necə çıxdı?

—İdman dəqiqəsi—

Tətbiiqetmə

III. M: – “Kitabınızda nağılın məzmununa uyğun 3 şəkil verilib. Şəkillərə diqqətlə baxın və açar sözləri yadda saxlayın. Açar sözlərdən istifadə edərək personajın nə dediyini söyləyin”.

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

Məşğələ 3–4. SAVAD TƏLİMİNƏ HAZIRLIQ VƏ NİTQ İNKİŞAFI		24-cü həftə İdman növləri
Mövzu: V v SƏSİ VƏ HƏRFİ		Standart: 2.2.4; 2.2.5
		İnteqrasiya: 1.1.4; 2.1.2.
Məqsəd:	• V (v) səsini və hərfi fərqləndirir. • V (v) səsinin işləndiyi sözlər söyləyir. • Xətt üzrə V (v) hərfini yazır.	
İş üsulları:	Əqli hücum, suallar, müzakirə.	
İş forması:	Kollektiv və fərdi iş.	
Resurslar:	Şəkillər, karandaşlar, marker, hərflər.	

1-ci məşğələ

Motivasiya

M: – Səhifənin yuxarısındakı şəkə baxaq. Şəkildə nə təsvir olunub? Tülkü nə edir? **Velosiped** sözü hansı səsə başlayır? (*Uşaqların cavabları*)

Dərketmə

I. M: “Bəli, *velosiped* sözü **V** hərfi ilə başlayır. **V** hərfindən də digər hərflər kimi sözləri yazanda istifadə olunur. Uşaqlar, sarı qutuya diqqətlə baxaq. Burada **V** hərfi təsvir olunub. **V** böyük hərfdir.

M: “Uşaqlar, siz artıq bir çox hərfləri öyrənmisiniz. İndi isə **V** hərfi ilə tanış olacaşıq. Baxın, burada böyük **V** hərfi təsvir olunub. Böyük və kiçik hərfin yazılışı eynidir. Yalnız böyük **V** hərfi bir qədər böyük yazılır. Birinci tapşırıqda hərfin ətrafında şəkillər var. Hərfin sol tərəfində yuxarıda nə təsvir olunub? (*Uşaqların cavabları*) Bəs hərfin sağında yuxarıda nə təsvir olunub? Bu qayda ilə hər bir şəkildə nə təsvir olunduğunu söyləyin və bu sözün hansı səsle başladığına diqqət edin. Sözlərdən hansı **V** səsi ilə başlayır?” (*Uşaqların cavabları*) **V** hərfinin rənglənməsi.

II. Müəllim lövhədə **V** hərfini izah edə-edə yazır. Sonra bir neçə uşaq lövhədə tapşırığı yerinə yetirir. Digər uşaqlar vəsaitdə xətt üzrə **V** hərfini çəkirlər. **M:** “**V** hərfinin ətrafında şəkillər təsvir olunub. Hər şəkildə nə təsvir olunduğunu bir-bir adlandırın. Söz **V** səsi ilə başlayırsa, həmin şəkli **V** hərfi ilə birləşdirin”.

III. M: “Uşaqlar, vəsaitin yuxarısında xanalarda söz yazılıb. Sözlər sizin öyrəndiyiniz hərflərdən yazılıb. Hərflərini nümunəyə uyğun rəngləyin və sözü oxuyun”.

IV. M: – “Uşaqlar, nöqtədən başlayaraq, xətt üzrə böyük və kiçik **V** hərfini yazın”.

—İdman dəqiqəsi—

Təbiiqetmə

V. M: “Bu tapşırıqda xətlərlə üç söz yazılıb. Kənarında isə bu sözlərə uyğun şəkillər təsvir olunub. Hərfləri xətt üzrə çəkin və sözləri oxuyun. Sözləri uyğun şəkillərlə birləşdirin.”

M: “Bu tapşırıqda dörd şəkil təsvir olunub. Şəkillərin altında isə iki çərçivədə isə **V** və **F** hərfi yazılıb. Hər şəkildə nə təsvir olunduğunu bir-bir söyləyin. Sözün hansı səsle başladığını müəyyən edin və həmin şəkli uyğun çərçivə ilə birləşdirin”.

Məşğələ boyu uşaqlar rəğbətləndirilir. Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

2-ci məşğələ

Motivasiya

M: “Uşaqlar, kitabınızdakı şəkillərə baxın. Orada nə təsvir olunub? (*Uşaqların cavabları*) Bəli, uşaqlar voleybol oynayır. Voleybol sözü hansı səsle başlayır? (*Uşaqların cavabları*) **V** səsi ilə başlayan sözlər söyləyin.

Dərketmə

I. M: “Uşaqlar, siz artıq hərflərin çoxunu tanıyırsınız. Hərfləri oxuyub, sözü deyirsiniz. Bu tapşırıqda xətlərlə hərflər verilib. Xətləri birləşdirib, hərfləri tamamlayın. Hansı hərfdir? (müəllim hər bir hərfi ayrılıqda adlandırmalarını söyləyir, sonra isə sözləri bir-bir oxumağı təklif edir. Nə alındı?”

—İdman dəqiqəsi—

Təbiiqetmə

II. M: “Bu tapşırıqda dörd şəkil təsvir olunub. Şəkillərin altındakı çərçivələrdə isə **qırıq xətlərlə söz yazılıb**. Hər şəkildə nə təsvir olunduğunu bir-bir söyləyin. Sözün hansı səsle başladığını müəyyən edin və həmin şəkli uyğun çərçivə ilə birləşdirin. Sözdəki çatışmayan birinci hərfi yerinə yazın”.

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

24-cü həftə | İdman növləri

Məşğələ 5-6. RİYAZİ VƏ MƏNTİQİ TƏFƏKKÜRÜN İNKİŞAFI		Standart: 2.3.1.
Mövzu: RƏQƏMLƏRƏ UYGUN SAYDA DAİRƏNİN RƏNGLƏNMƏSİ		İnteqrasiya: 2.2.6; 2.2.1.
Məqsəd:	• Çox, az, bərabər anlayışlarından düzgün istifadə edir. • Ədədə əsasən sayı müəyyənləşdirir.	
İş üsulları:	Əqli hücum, suallar, müzakirə.	
İş forması:	Kollektiv və fərdi.	
Resurslar:	Şəkillər, rəngli karandaşlar.	

1-ci məşğələ

Motivasiya

M: – Uşaqlar, vəsaitin yuxarısında nə təsvir olunub? Timsahın qarşısında neçə konfet var? Bəs arxa tərəfində neçə konfet təsvir olunub? Sarı qutuya baxaq. Orada nə təsvir olunub? Sizcə, bu nə deməkdir? (*Uşaqların cavabları*)

Dərketmə

I. M: “Bəli, timsahın qarşısında 3 konfet, arxa tərəfində isə 1 konfet təsvir olunub. Sizcə, 3 konfet çoxdur, yoxsa 1 konfet? (*Uşaqların cavabları*) Düz müəyyənləşdirdiniz. Əlbəttə, üç birdən çoxdur. Deməli, timsah ağzı açıq hansı tərəfə dayansa, həmin say digərindən çoxdur. Bunu başqa cür də ifadə edə bilərik: bir üçdən azdır”. Əgər hər iki tərəfdə də eyni sayda konfet olsa, o zaman hansı çox olar? (*və ya az*) (*Uşaqların cavabları*) (Bərabər olar) Birinci şəkildə solda neçə top var? Bəs onun qarşı tərəfində neçə top var. Hansı daha çoxdur? İşarə qoysaq necə qoymalıyıq? Timsahın açıq ağzı sayı çox olan tərəfə olmalıdır. İndi isə birinci tapşırıqda baxaq. Şəkildəki topları saylarına görə müqayisə edin. Düzgün baxan timsah şəklini haşiyəyə alın. (*Hər bir tapşırıq üzrə bu qayda ilə iş*

aparılır)

—İdman dəqiqəsi—

Tətbiqetmə

II. M: “İkinci tapşırıqda iki çərçivə təqdim olunur. Birinci çərçivədə 1 rəqəmi, ikinci çərçivədə 3 rəqəmi yazılıb. Hər bir rəqəmin altında 3 ədəd rəngsiz dairə təsvir olunub. Hər rəqəmə uyğun sayda dairəni rəngləyin. Hansı çərçivədə say çoxdur. Sayı nəzərə alaraq, düzgün baxan timsah şəklini haşiyəyə alın”.

Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

2-ci məşğələ

Motivasiya

Müəllim uşaqların diqqətini az, çox, bərabər anlayışlarına cəlb edir və uşaqlara suallarla müraciət edir. (*Uşaqların cavabları*)

Dərketmə

I. M: “Uşaqlar, birinci tapşırıqda hər sırada 4 olmaqla, qırmızı və mavi rəngli çərçivələr təqdim olunur. Hər çərçivədə müxtəlif rəqəmlər və buna uyğun olaraq rəngsiz dairələr verilir. Çərçivələrin arasında isə çox, az, bərabər işarələrini bildirən timsah ağzı təsvir olunub. Həm qırmızı, həm də mavi çərçivələrdə yazılmış rəqəmə uyğun sayda dairəni rəngləyin. Sonra sol və sağ tərəfdəki çərçivələri müqayisə edərək, sayı uyğun düzgün baxan timsah şəklini haşiyəyə alın”. (*Hər sıradakı çərçivə üzrə iş aparılır və müzakirə edilir*)

II. Vəsaitinizdə 3 sırada rəngli və rəngsiz toplar təsvir olunub. Bunların arasında işarə qoyulub. Timsahın düzgün baxması üçün sol tərəfdə uyğun sayda topu rəngləyin. (*Hər sıra üzrə bu qayda ilə iş aparılır.*)

—İdman dəqiqəsi—

Tətbiqetmə

III. M: “Bu tapşırıqda 16 xana və 4 cür top təsvir edilib. Hər sətirdə və sütunlarda hər topdan 1 dənədir. Boş xanalarda hansı topların olacağını tapın və çəkin”. Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

24-cü həftə İdman növləri	
Məşğələ 7–8. TƏSVİRİ FƏALİYYƏT Mövzu: OLİMPİA HALQALARININ VƏ İDMAN KÖYNƏKLƏRİNİN DÜZƏLDİLMƏSİ	Standart: 3.1.3.; 3.1.4; 3.1.8.
	İnteqrasiya: 1.1.4; 2.2.6.
Məqsəd:	- Rəsmetmə üsulu ilə yaradıcılıq bacarıqları nümayiş etdirir. - Sadə yapma bacarıqları nümayiş etdirərək kompozisiya qurur. - Sadə kəsib-yapışdırma bacarıqları nümayiş etdirir.
İş üsulları:	Əqli hücum, suallar, süjetli-rollu oyun.
İş forması:	Kollektiv və fərdi.
Resurslar:	Şəkillər, plastilin, kağızlar, rəngli karandaşlar.

1-ci məşğələ

Motivasiya

M: – Uşaqlar, deyə bilərsinizmi, idmanın hansı növləri var? (*Uşaqların cavabları*) İdmanın bütün növləri üzrə yarışlar, olimpiadalar keçirilir. İdmançılar orada çıxış edirlər.

Dərketmə

M: “Siz görə bilərsiniz, 5 rəngli halqadan ibarət olimpiya işarəsidir. 5 halqa 5 qitəni təmsil edir. Bu işarə 5 qitənin birliyi və dostluğuna işarədir. Mavi halqa-Avropayı, sarı halqa-Asiyanı, qara halqa-Afrikanı, yaşıl halqa-Avstraliyanı, qırmızı halqa isə-Amerikanı təmsil edir.

I. M: “Uşaqlar, biz indi sizinlə plastilindən Olimpiya halqaları düzəldəcəyik. (*Müəllim uşaqların gözü qarşısında izah edə-edə bir nümunəni düzəldir. Sonra uşaqlara işə başlamağı təklif edir*) İndi isə siz nümunədən istifadə edərək olimpiya halqaları düzəldin”.

—İdman dəqiqəsi—

Tətbiqetmə

M: “Uşaqlar, biz V hərfini də öyrəndik. İndi artıq çox hərfləri tanıyırsınız. İndi öyrəndiyiniz hərflərdən istifadə edərək, VALEYBOL sözünü plastilindən düzəldəcəyik. (*Ehtiyac yaranarsa, müəllim hərfləri bir-bir deyir, uşaqlar düzəldərək kağıza yapışdırırlar*)

Məşğələ prosesində onlara istiqamət verir, uşaqların əməkdaşlıq etmələrinə imkan yaradır. Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

2-ci məşğələ

Motivasiya

M: – Şeirə qulaq asın: *Kim sevirsə idmanı, 1-2-3-4; Poladdan olar canı, 1-2-3-4.*

M: “Uşaqlar, bu şeirdə söhbət nədən gedir?” (*Uşaqların cavabları*)

Dərketmə

M: “Uşaqlar, yarışlarda bizim idman komandamızın köynəyində bayrağımızın rəngləri olur. Bununla da,

həmin idmançıların hansı ölkəni təmsil etdikləri məlum olur. Bu gün biz də sizinlə kağızdan idman köynəyi düzəldəcəyik. *(Müəllim uşaqlara nümunəni göstərir, sonra onların gözü qarşısında izah edə-edə kağızdan kəsib düzəldir. Sonra uşaqlara işə başlamağı təklif edir.*

I. M: “Uşaqlar, indi kağızdan milli komandamızın maykasını düzəldin. Dairədə isə sevimli nömrənizi yazın”.
—İdman dəqiqəsi—

Təbiiqetmə

II. M: “Uşaqlar, ikinci tapşırıqda xətt üzrə topun uçduğu yol və rəngsiz top təsvir olunub. Yolu çəkin və topu rəngləyin”. Məşğələ uşaqlarla birlikdə ümumiləşdirilir və yekunlaşdırılır.

		24-cü həftə İdman növləri
Məşğələ 9–10. FİZİKİ MƏDƏNİYYƏT		Standart: 1.1.1.; 1.1.2.
Mövzu: İDMAN SEVİRİK BİZ		İntegrasiya: 4.2.1; 4.2.2.
Məqsəd:	• Əşyalarla müxtəlif hərəkətləri yerinə yetirir. • Müvazinət hərəkətlərini yerinə yetirir. • Hərəkətlərində cəldlik və çeviklik nümayiş etdirir.	
İş üsulları:	Müzakirə, süjetli-rollu oyunlar.	
İş forması:	Kollektiv, qruplarla və fərdi iş.	
Resurslar:	Uşaqların sayı qədər kiçik ”qantellər,” gimnastika skamyası.	

1 və 2-ci məşğələlər

I. İsinmə hərəkətləri (5 dəq.)

- adi, əllər yuxarıda pəncələr üstə və əllər arxada dabanlar üzərində yerləş.
- qolları dirsəkdən bükmək, irəli-geri hərəkət etdirərək, dizləri hündürə qaldırmaqla yerləş.
- siqnala uyğun yerləş və yürüşün əvəzlənməsi.
- bir sıradan iki sıraya düzülmək.
- əlləri yanlardan yuxarı qaldıraraq, nəfəs almaq və nəfəsi ağızdan buraxmaq (4–5 dəfə).

II. Ümuminkəşafetdirici hərəkətlər (20 dəq.)

1. “Biz güclüyük” (8-10 dəfə)

ç.v. – düz dayanmaq, əldə “qantellər” qollar aşağıda.

1 sayında qolları dirsəkdən bükməklə, qantelləri çiyinlərə yaxınlaşdırmaq;

2 sayında ç.v.-ni almaq;

2. “Əyilək” (8-10 dəfə)

ç.v. – düz dayanmaq, ayaqlar çiyin bərabəri aralı, əldə “qantellər” qollar aşağıda.

1 sayında başı dik tutmaqla gövdəni irəli əyilmək, qantelləri qarşısında düz tutmaq, dizləri qatlamamaq;

2 sayında ç.v.-ni almaq;

3. “Dön” (5-6 dəfə).

ç.v. – düz dayanmaq, ayaqlar çiyin bərabəri aralı, əldə “qantellər” qollar aşağıda.

1 sayında qollar yanlara sağa dönmək;

2 sayında ç.v.-ni almaq;

3 sayında hərəkəti sol tərəfə icra etmək;

4 sayında ç.v.-ni almaq;

4. “Otur-qalx” (5-6 dəfə).

ç.v. – düz dayanmaq, ayaqlar azca aralı, əldə “qantellər” qollar aşağıda.

1 sayında əldə “qantellərlə” qolları irəli uzatmaqla şömlənmək;

2 sayında ç.v.-ni almaq;

5. “Dalğa” (5-6 dəfə).

ç.v. – dizləri üstə dayanmaq, əldə “qantellər” qollar aşağıda.

1 sayında qolları irəli uzadaraq sağa dönmək;

2 sayında ç.v.-ni almaq;

3 sayında qolları irəli uzadaraq sola dönmək;

4 sayında ç.v.-ni almaq.

Əsas hərəkətlər.

Yanlardan skamyadan əllə tutaraq, gimnastika skamyasının üzəri ilə qarnı üstə sürünmək. (2-3 dəfə)

Hərəkətli oyun – “Hə, yox”.

Oyunun qaydasına görə uşaqlar bu dairədə gəzişirlər. Müəllim uşaqlara suallar verir. *(Məsələn, mən idmanı çox sevirəm. Mən yatmağı və yeməyi çox sevirəm və s.).* Əgər sualın cavabı faydalıdırsa, uşaqlar əl çalırlar. Əgər zərərlidirsə, ayaqlarını yerə döyürlər.

III. Sakitləşdirici hərəkətlər (5 dəq.)

“Mən sakitəm”

ç.v. – düz dayanmaq, əllər yanlarda.

1. Nəfəsalma – sağ əllə sol əli tumarlamaq.

2. Nəfəsvermə – ç.v.-nə qayıtmaq.

3. Nəfəsalma – sol əli ilə sağ əli tumarlamaq.

4. Nəfə vermə – ç.v.-nə qayıtmaq.

Müəllimin ardınca bir cərgədə sakit yerləş.

24-cü həftə | İdman növləri

Məşğələ 11–12. MUSIQI

Mövzu: İDMAN

Standart: 3.1.7; 3.1.8.

İntegrasiya: 2.2.1.; 4.1.2.

Məqsəd:	- Musiqinin xarakterini və tempini müəyyən edir; - Xorda oxumaq bacarıqları nümayiş etdirir; - Musiqinin ritminə uyğun hərəkətlər yerinə yetirir.
İş üsulları:	Əqli hücum, müzakirə, suallar.
İş forması:	Kollektiv və fərdi iş.
Resurslar:	Kompüter, disk, şəkillər, top, çubuq
Musiqi materialı:	“Azadlıq marşı” (Heyratı), “Gənc futbolçular”(O.Zülfüqarov/T.Elçin)“İdman” mahnısı (O.Zülfüqarov/S. Zərdablı), “Futbol marşı (Blanter), “Gənc idmançılar” (M.Mirzəyev/H.Ziya),”Deyişmə” (“Uşaq süitəsi” fortepiasno silsiləsindən. A. Zeynallı)”Fırfıra” (6 uşaq pyeindən, Q.Qarayev)”Qaliblər mahnısı” (Q.Hüseynli/Ə.Ziyatay)
Alternativ material:	Dinləmə: “Gənc futbolçular”(O.Zülfüqarov/T.Elçin) “İdman” mahnısı (O. Zülfüqarov/S. Zərdablı)

1-ci məşğələ

1.Marş: “Azadlıq marşı” (Heyratı)

2.Dinləmə: Müəllim musiqinin məzmunu barədə danışır, insanın hiss və həyəcanı, ətrafda baş verən hadisələrin musiqidə təəcəssümü, ümumiyyətlə musiqi nədən “danışa bilər” mövzusu barədə qısa söhbət aparır. İdman, idmanın müxtəlif növlərinin musiqidə təsvirini söyləyir. Bəstəkar O. Zülfüqarovun şair T. Elçinin sözlərinə yazdığı “Gənc futbolçular” mahnısının məzmununu açıqlayıb onu səsləndirir. Mahnını dinlədikdən sonra müəllim uşaqlara suallarla müraciət edir: - mahnı hansı idman növündən bəhs olundu? - Mahnının xarakteri və tempi necə idi? - İdman, onun müxtəlif növlərindən başqa, musiqi daha nədən “danışa bilər”? (*Uşaqların cavabları*)

3.Mahnı: “İdman” mahnısı (musiqisi O. Zülfüqarovun, sözləri S. Zərdablı) şifahi yolla öyrədilir. Müəllim bəstəkar O. Zülfüqarov haqqında qısa məlumat verir, onun uşaqlar üçün bəstələdiyi mahnıların adını söyləyir. Sonra “İdman ” mahnısının məzmunu haqqında qısa məlumat verərək onu səsləndirir. Uşaqlar dinlədikdən sonra mahnı hissə-hissə, frazalarla öyrədilir.Sonda “İdman ” mahnısı xorla ifa edilir, məzmunu və xarakteri müzakirə olunur.

4.Musiqili-ritmik hərəkətlər: “Futbol marşı ”pyesi (musiqisi Blanterindir) səsləndirilir. Uşaqlar musiqinin sədaları altında musiqinin tempinə və ritminə uyğun futbol oyununun hərəkətləri ilə təsvir edirlər.

Məşğələ ümumiləşdirilərək yekunlaşdırılır.

Musiqi materialı.

“İdman”

Kim sevir sə idmanı	İdmanı evirik biz
Bir,iki, üç, dörd	Bir,iki, üç, dörd
Poladdan olar çanı	Bərkiyir bədənımız
Bir,iki, üç, dörd	Bir,iki, üç, dörd.

2-ci məşğələ

Marş: “Azadlıq marşı” (Heyratı)

Mahnı: “İdman” mahnısı (O.Zülfüqarov/S.Zərdablı)

Səhnələşdirmə: “Kirpi və dovşan” (resurs: kirpi və dovşan makaları, fit)

Nö	Musiqi materialı	Fəaliyyət
1,	“Deyişmə”	Kirpi və dovşan söhbət edirlər. Dovşan kirpinin ayaqlarını göstərir və ona gülür.Kirpi ayaqlarına baxır və qanı qaralır.
2	“Fırfıra”	Sinfin hər iki küncündə bir kirpi dayanır, dovşan bir-neçə dəfə onların arasında qaçır. Hər küncə çatanda münəf (bir uşaq) fit çalır.Dovşan hər kirpini görəndə təəcəbblənir.
3	“Qaliblər mahnısı	Sonda kirpi qalib kimi ələrini qaldırır və sevinir.